

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
PEDAGÓGIAI KAR

ÓVODAPEDAGÓGUS

ALAPKÉPZÉSI (BACHELOR) SZAK

KÉPZÉSI PROGRAMJA

Szakfelelős:

Dr. Kinczler Zsuzsanna

főiskolai tanár

2021

PK ON2113502 PK OL2113502			A DIFFERENCIÁLÁS PEDAGÓGIÁJA AZ ÓVODÁBAN		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -----		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan speciális ismeretek nyújtása, amelyeknek tudatában a leendő óvodapedagógusok képessé válnak: az óvodás gyermekek egyedi jellemzőinek sokoldalú megismerésére, a sajátos nevelési igényének felismerésére. Érzékennyé tenni a hallgatókat az óvodás gyermekek egyéni szükségleteinek felismerésében, felkészíteni őket az ennek megfelelő bánásmód alkalmazására, a megfelelő, differenciált, fejlődést elősegítő hatásrendszer megtervezésére, megszervezésére, elemzésére (pedagógiai módszerek, eszközök, szervezési formák, irányítási módok és az egyes tevékenységek folyamata) A hallgatók tájékoztatása a segítő szervezetek, szakszolgálatok hálózatáról.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Törvényi háttér (Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, és A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve, A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve) 2. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 3. Különbségek a gyermekek fejlődésében (pl. adottságok, temperamentum, képességek, stb.) 4. A másság, a személyiség sajátos szerveződése 5. A differenciálás, szegregáció, integráció, inklúzió 6. Fejlődési zavarok (DSM – IV – kategóriái szerint) 7. A fejlődési zavarok megjelenési formái az óvodában 8. A differenciálás területei és pedagógia hatásrendszere (pedagógia módszerek, eszközök, szervezési formák, irányítási mód stb.) 9. Az óvodapedagógus, mint a differenciált pedagógiai hatásrendszer közvetítője 10. A tehetséggondozás óvodai lehetőségei 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Henning, Köhler: <i>Rossz gyerekek pedig nincsenek</i>, Szépnep Könyvek, 2003 ▪ Martonné Tamás Márta (szerk.): <i>Fejlesztő pedagógia</i> (A fejlesztés főbb elméletei és gyakorlati eljárásai), ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2002 ▪ Porkolábné Balogh Katalin– Balázsne Szűcs Judit– Szaitzné Gregorits Anna: <i>Komplex prevenció óvodai program</i>, Trefort Kiadó, Bp., 2004 ▪ Gósy Mária: <i>Gyermekkori beszédészlelési és beszédmegértési zavarok</i>, Budapest, 1996 ▪ Kósáné Ormai Vera: <i>Személyiségfejlesztő játékok</i>, OKI, Budapest., XII. ker. Pedagógiai Kabinet, 1998 ▪ Folyóiratok (Átmenetek: Boa, Fejlesztő Pedagógia, Speciális Nevelés, Óvodai Nevelés) 					

PK ON2121603 PK OL2121603			A MOZGÁS ÉLETTANA ÉS MÉRÉSE		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók elsajátítsák a megfelelő ismereteket a 3-7 éves korú gyermekek fiziológiai és élettani folyamatairól. Megismerjék az emberi szervezet élettani sajátosságait, szervezeti egységeinek, összetettebb felépítésű működési struktúráit. Ismerjék meg az emberi test váz- és mozgatórendszerét, az az óvodáskorú gyermekek mozgásfejlődésének főbb jellemzőit, a testgyakorlatok során lezajló szervi működéseket, az egyén fejlődésének szakaszait és azokat jellemző mozgások és mozgáskapcsolatok kialakulása. A különböző mozgásformák hatásai a gyermekek izomműködésének fejlődésére.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az emberi test felépítése: aktív és passzív mozgatószervrendszerek. 2. A motorikus képességek anatómiai és élettani alapjai, a mozgástanulás idegrendszeri alapjai. 3. Biofizikai, biokémiai és biomechanikai alapismeretek. 4. A mozgáskészség kialakulásának folyamata, a motorikus képességek fajtái és megjelenési formái. 5. Funkcionális mozgásformák. 6. Sportági mozgásformák. 7. Gyógytestnevelési alapismeretek. 8. Az egészség fogalma, dimenziói. A magyar gyermekpopuláció egészségi állapota. 9. Motoros képességek 10. Fizikai állapotmérők, mérőeszközök és módszerek a testnevelésben, az óvodai mozgásfoglalkozásokon. 11. Alternatív és innovatív mérőmódszerek. Egészséges táplálkozás transzferhatása. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Király Tibor- Szakály Zsolt: <i>Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban</i>, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2011 ▪ Farnoszi István: <i>Mozgásfejlődés</i>, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2001 ▪ Király Tibor – Darabos Györgyi: <i>Az óvodáskorú gyermekek mozgásfejlesztésének alapjai</i>, in Dobay - Bánhidi: <i>Az óvodai testnevelés alapjai</i>, Lililum Aurum, Dunaszerdahely, Szlovákia, 2005 ▪ Tánczos Zoltán: <i>Fitness és személyi edzés</i>. Krea-Fitt Kft. Budapest, 2018 					

PK ON2121501 PK OL2121501			ALAPOZÓ ALKOTÁSI GYAKORLATOK		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kurzus célja a gyakorlati feladatok megoldásaival kialakítani a vizuális megismerés és alkotás, valamint a vizuális nevelés gyakorlásához szükséges ismeretek, jártasságok, alapkészségek, valamint képességek biztos bázisát. Az alkotási gyakorlatok témái a kisgyermekkorai alkotás szakaszainak fejlesztési helyzeteinek, tartalmainak modellezését valósítják meg.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A vizuális közlés területei, feladattartalmi, technikái. 2. Képpalkotási gyakorlatok, technikák, eljárások megismerése. 3. A képi nyelv alapelemei, ábrázolás és kifejezés síkban és térben. 4. Alapozó kompozíciós gyakorlatok, a komponálás konvencióinak gyakorlata. Alapelemek: a pont, vonal, folt; A forma: szabályos és szabálytalan formai elemek, méret és helyzetviszonylatok, formaritmus, kiemelési módzatok gyakorlata. 5. Látványanalízis. Egyszerű geometrikus és természeti formák ábrázolása. A tanulmányrajz közlési aspektusainak gyakorlata. A transzpozíció eljárásai, redukció és szelekció. A képi kifejezés és ábrázolás gyakorlata. A vonal kifejező ereje. 6. Vizuális problémák elemzése és gyakorlati elmélyítése. A vonal és a folt. A tónus - tónus fokozatok. Fény-árnyék- forma összefüggései. Síkból a térbe. Tanulmányrajzok. 7. A színek. Színelmélet, szíkontrasztok, színharmónia. Színtanulmányok; Színkompozíciós egyensúly gyakorlata. 8. Személyes képi kifejezési gyakorlatok. Nonfiguratív kompozíciós gyakorlatok. 9. Figuratív kompozíciós gyakorlatok. pl. mese, vers – illusztráció. 10. A vizuális közlés aspektusai, technikái, hatásrendszere. Jel, piktogram, szimbólumképzés. 11. Plasztikai gyakorlatok, az agyag alakításának lehetőségei. Tárgy-funkció- forma - anyagszerűség. Kollektív kifejezés, a tárgy és díszítmény kérdése, tárgy – forma – funkció összefüggései. 12. Papír, textil, természetes, hagyományos anyagok alakítási lehetőségei. Technikai kísérletek. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja</i>, Budapest, 2012 ▪ Bálványos Huba - Sánta László: <i>Vizuális megismerés, kommunikáció</i>, Balassi Kiadó, Budapest, 1997 ▪ Bakos Tamás –Bálványos Huba – Preizinger Zsuzsa – Sándor Zsuzsa: <i>A vizuális nevelés pedagógiája</i>, Balassi Kiadó, Budapest, 2000 ▪ Kárpáti Andrea: <i>Firkák, formák, figurák</i>, Dialóg Kiadó, Budapest, 2001 ▪ Gerő Zsuzsa: <i>Gyermekrajzok esztétikuma</i>, Akadémiai Kiadó, 2002. ▪ Szentirmai László: <i>Bábécé</i>, Fabula Bt., 2000 ▪ Balázsné Szűcs Judit: <i>Miből lesz a cserebogár?</i>, Alex- Typo Kiadó, 1992 					

PK KN1202 PK KL1202			ALKALMAZOTT INFORMATIKA MŰHELYMUNKA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	műhelymunka	műhelymunka	3	Konzultáció	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan leendő pedagógusok kibocsátása, akik problémamegoldó, algoritmikus gondolkodással képesek az óvodáskorú gyermekek informatikai műveltségének alakítására, fejlesztésére; az informatikai eszközök olyan szintű megismerése, hogy a hallgató az eszközöket a nevelő-oktató munkában az ismeretek közvetítéséhez, illetve a tanulászervezéshez használni tudja.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az óvodai munka informatikai támogatása. Online tartalmak, szakmai szoftverek, adatbázisok, adminisztráció, portfólió. ▪ Digitális fejlesztő játékok. ▪ Fejlesztő tartalmak digitális eszközökkel támogatott létrehozása: online tutorált csoportmunka. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nótinné Csikós Marianna : <i>AZ ÓVÓ NÉNI ÍGY CSINÁLJA! – A 200 legötletesebb saját készítésű játék, hogy mókás legyen a fejlesztés</i>, Neteducatio Kft, 2016 ▪ Fegyverneki Gergő: <i>IKT-s ötlettár</i>, Neteducatio Kft, 2016 ▪ Bakonyi Anna - Karczewicz Ágnes: <i>Az óvodapedagógusok nagykönyve</i>, Neteducatio Kft., 2016 					

PK ON2113503 PK OL2113503			ALKALMAZOTT PEDAGÓGIA AZ ÓVODÁBAN		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgató legyen képes elemezni a hazai közoktatásügy és az óvodai nevelés összefüggéseit, ismerje a tartalmi szabályozás dokumentumait, azok többszempon t u elemzését. Ismerje a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének specifikumait kiemelten az óvodai nevelés vonatkozásában, vállalja a pedagógus etika normáit, és ezek szerint készüljön hivatására. Tudja, hogy kompetenciájából milyen szakmai lehetőségei és feladatai adódnak. Ismerje meg a családokkal, a bölcsődével, az iskolával való együttműködést, a társintézményekkel, fenntartókkal való kapcsolattartást elősegítő sikeres kommunikáció alapelveit és feltételeit. Legyen képes a szakszolgálatokkal való kooperáció jogi, szakmai, etikai feltételeit tudatosan használni. Ismerje az önképzés lehetőségeit, innovatív pedagógiai tevékenység elemeit</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A gyermekvédelem aktuális kérdéseinek elemzése 2. Az óvodapedagógus gyermekvédelemben betöltött szerepe, a problémák megoldásának gyakorlati megközelítése 3. A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyeinek növelése az integrált és inkluzív nevelés keretein belül 4. Az óvoda és a család együttműködésének releváns formáinak bemutatása 5. Az óvoda mint szervezet belső és külső kapcsolatrendszerének értelmezés 6. A szakirodalomban való tájékozódásra és a tudatos felhasználásra való felkészítés a tartalmi szabályozás változásainak és az aktuális óvodaügyi kérdések követése érdekében 7. Az óvodapedagógus személyiségének és szerepének több oldalról történő megközelítése, kiemelten a mentálhigiéne és a pályaszocializáció (képzés, továbbképzés) szemszögéből 8. A pedagóguspálya etikai és munkajogi kérdései 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hegedűs Judit: Gyermek- és ifjúságvédelem, in Ronkovic sné dr. Faragó Eszter (szerk.): <i>Hátrányok és stratégiák</i>, Trezor Kiadó, Budapest, 2003, 9-39. ▪ Réthy Endréné: <i>A speciális szükségletű gyermekek nevelése, oktatása Európában. Az integráció és inklúzió elméleti és gyakorlati kérdései</i>, Magyar Pedagógia, 2002. 3. ▪ Szivák Judit (szerk.): <i>Minőség az óvodába</i>, OKKER, Budapest, 2001 ▪ Nagyné Szarka Júlia: <i>Az óvónők szakmai elkötelezettsége I.</i>, Óvodai Nevelés, 2000. 9., II. rész Óvodai Nevelés, 2000. 10., III. rész Óvodai Nevelés, 2001. 1. ▪ Vágó Irén: <i>Óvodai intézményrendszer, óvodai nevelés az ezredfordulón</i>, Új Pedagógiai Szemle, 2002. 12. ▪ internetes források 					

PK KN 1302 PK KL 1302			ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIA ÉS DIDAKTIKA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: a leendő pedagógusok és a pedagógiával mint tudománnyal elmélyültebben foglalkozó kívánó hallgatók számára bevezetést nyújtson a pedagógia alapvető témaköreibe, résztudományainak általános fogalmaiba, valamint legfontosabb kutatási eredményeibe, és ezáltal biztosítsa a hallgatók számára az alapvető pedagógiai ismereteket és tájékozódást. Alapvető cél az is, hogy a tantárgy bemutassa a tanítás és tanulás tudományát, az oktatás célrendszerét, tartalmát, az oktatási stratégiákat és módszereket, az oktatás szervezési módjait, kereteit és formáit, valamint a pedagógiai értékelést. A tantárgy vizsgálja még az oktatásban részt vevő tanuló és pedagógus személyiségét, valamint kitér a különleges bánásmódot igénylő gyermekek és csoportok oktatására is.</p> <p>Az óvodapedagógia szakosok esetében a tantárgy tanulása során fejlődjenek óvodapedagógusi ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi élet kiegészítésére az óvodáskorú gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelőmunkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési és oktatási eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a hatékonyság érdekében.</p> <p>A tárgy tanításának további célja a pedagógusjelöltek megismertetése a didaktika, illetve a hatékony oktatásszervezés legalapvetőbb problémáival, kérdéskörével. A tárgy tanításának feladata az oktatáselmélet tudományterületéhez kapcsolódó ismeretek elsajátítása, az eredményes oktatómunkára történő felkészítés (jártasságok kialakítása, készségek megalapozása), valamint a tanítás-tanulás kérdésköréhez tartozó problémák gyakorlatra orientált, közös megbeszélése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A didaktika helye a neveléstudomány rendszerében. Az általános pedagógia alapkérdései. A nevelés és az oktatás fogalma, viszonya, belső kapcsolatrendszere. A didaktika alapfogalmai: tanítás, tanulás, ismeret, jártasság, képesség, készség. Oktatás és képzés viszonya. Az oktatásról való gondolkodás történeti fejlődése. 2. Az oktatás, mint tanulás és tanítás egysége. Az oktatási stratégia fogalma, értelmezése. Az oktatási stratégiák rendszere, típusai. Tanulási orientációk, stílusok, stratégiák. A tanulás tanításának pedagógiai kérdései, az önálló tanulás. 3. Az oktatás cél- és követelményrendszere. A célok kiválasztásának szempontjai. Az oktatás céljait és követelményeit rendszerbefoglaló taxonómiai elvek. 4. Az oktatás folyamata. Az oktatási folyamatról való gondolkodás történeti fejlődése. Az oktatási folyamat felépítése, a folyamat során megvalósuló didaktikai feladatok rendszere. 5. Az oktatás tartalma. A tanterv fogalma, tartalma, funkciói és változatai. Az oktatási tartalom kiválasztását meghatározó tényezők. 6. Motiváció az oktatásban, a tanítási órán. A motiváció és a tanulás kapcsolata. Alapvető motivációs elméletek. A tanulási motiváció szintjei. A teljesítménymotivációt befolyásoló tényezők. 7. Az oktatás szervezeti keretei és formái. Az osztály, mint szervezeti keret. A tanítási óra, mint alapvető szervezeti forma. A csoport, mint szervezeti keret. A foglalkozás, tevékenység (napirend), mint szervezeti forma. 8. Az oktatás szervezési módjai (munkaformái). A frontális, a csoportmunka, a párban folyó tanulás, az egyéni munka. Az oktatás szervezési módjainak szimultán alkalmazási lehetőségei. 9. Az oktatás módszerei. A módszerek csoportosításának lehetőségei. Az egyes oktatási módszerek sajátosságai. A módszerek kiválasztását meghatározó tényezők. 10. Az oktatás eszközei és tárgyi feltételei. A taneszközök fejlődése, csoportosítása, kiválasztásának szempontjai. Az oktatástechnológia szerepe. 11. Az oktatás tervezése. A tervezés értelmezése, szintjei az iskolai oktatómunkában. A Nemzeti Alaptanterv (NAT) és a kerettantervek. A helyi tanterv, mint az iskolai pedagógiai program (IPP) része. A pedagógus 					

egyéni tervezőmunkája (tanmenet, tematikus terv, óravázlat). Az ÓNOAP és a helyi óvodai program. Az óvodapedagógus egyéni tervezőmunkája.

12. A pedagógiai értékelés. Az ellenőrzés és az értékelés fogalma, viszonya. A pedagógiai értékelés funkciói, formái, viszonyítási alapjai. A mennyiségi és minőségi értékelés. A külső és belső értékelés. Mérés, vizsgarendszer.
13. Egységesség és differenciáltság az oktatásban. Az egységesség és differenciáltság értelmezési szintjei. A differenciálás pedagógiai, didaktikai alapjai. Tehetséggondozás és felzárkóztatás.
14. A gyermek az oktatás folyamatában. A gyermekstátusz változásai a nevelés történetében. A gyermek megismerésének módszerei. A különleges pedagógiai bánásmódot igénylő gyermek. Az integrált oktatás formái.
15. A pedagógus az oktatás folyamatában. A tanári hatékonyság értelmezési lehetőségei. A kezdő pedagógus sajátos helyzete az iskolában, óvodában. A pedagógusmunka törvényi szabályozása.
16. Kommunikáció az oktatásban. A kommunikáció fogalma, elemei. A kommunikációs rendszerek csoportosítása. Az oktatási kommunikáció jellemzői, funkciói, a hatékony tanári kommunikáció. A rejtett tanterv fogalma, szerepe.

SZAKIRODALOM:

- *A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről* (2011) <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv>
- *Nemzeti Alaptanterv (NAT) Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) számú kormányrendeletéhez.*(2012) http://www.budapestedu.hu/data/cms149320/MK_12_66_NAT.pdf
- *Nemzeti Alaptanterv (NAT) (2020)* <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor>
- *Köznevelési kerettantervek (2012 és 2020)* <https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek>
- *Az óvodai nevelés országos alapprogramja (ÓNOAP) (2012)* <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>
- Falus Iván (szerk.) (2003): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. http://kovacsberni.hu/wp-content/uploads/2018/09/2011_0001_519_42498_2-2.pdf
- Bruner, Jerome: *Az oktatás kultúrája*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2004
- Gombos Norbert (2011): *Oktatáselmélet.* SZIE GTK Tanárképző Intézet Kiadványai. SZIE GTK PTI, Gödöllő
- Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária (2004): *Pedagógiai tervezés.* Comenius Bt., Pécs
- Kron, Friedrich: *Pedagógia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2003
- Lappints Árpád: *Tanuláspedagógia. A tanulás tanításának alapjai*, Comenius Bt., Pécs, 2002
- M. Nádasi Mária (2001): *Adaptivitás az oktatásban.* Comenius Bt., Pécs
- Nahalka István: *Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia*, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 2002
- Nagy Sándor: *Az oktatás folyamata és módszerei*, Volos Bt., Budapest, 1995
- Schaffhauser Franz: *A nevelés alanyi feltételei*, Telosz Kiadó, Budapest, 2000
- Szenczi Árpád: *Neveléstani alapkérdések*, Eötvös József Kiadó, Budapest, 2000
- Szitó Imre (2003): *A tanulási stratégiák fejlesztése.* ELTE Eötvös Kiadó, Bp.

PK ON2121104 PK OL2121104			ANYANYELVI-IRODALMI NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -----		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Megfelelő szintű elemzőkészség és átélt előadásmód (szövegfonetikai, előadás-technikai eszközökkel) elsajátítása. Képesé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-7 éves korosztály számára irodalmi élményt nyújtsanak. Az óvodai anyanyelvi foglalkozások tervezésének tudatosítása, az óvodapedagógus nyelvi mintaadó szerepének elmélyítése. A hallgató ismerje meg azokat a didaktikai módszereket, amelyek segítségével a kisgyermekek mondókázásra, versmondásra, -hallgatásra, mesebefogadásra motiválása megteremthető.

Bemutatni, hogy a drámapedagógia módszere, illetve a nyelvi fejlesztő játékok miképp kapcsolhatók össze az irodalmi élmény óvodai megvalósulásával.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A játékos anyanyelvi fejlesztés lélektani pszicholingvisztikai alapjai
2. Mesepszichológia, az érzelmi intelligencia fejlesztési lehetőségei
3. Tradicionális gyermekjátékok nyelvi megközelítésből
4. Az óvodai élet kommunikációs struktúrája
5. Nyelvi fejlődés és család
6. Az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztése a családban
7. Az anyanyelvi fejlődés sajátos formái
8. Támogató hálózatok, az integráció és differenciálás módszerei
9. Fejlesztő nyelvi játékok és speciális foglalkozási formák
10. Drámajáték az óvodában. Differenciálás és fejlesztés

SZAKIRODALOM:

- Várad Ferenc: *Vázlatok az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelésről: Keresztyén óvodapedagógus-jelöltek részére*, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, 2012.
- Kádár Annamária: *Mesepszichológia – Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban*, Kulcslyuk, Budapest, 2013
- Perlai Rezsőné (szerk.): *Az óvodáskor fejlesztőjátékai*, Flaccus, Budapest, 2014
- Gabnai Katalin: *Drámajátékok*. Helikon Kiadó, Budapest, 1999
- Farkas Annamária – Gönczöl Andrea: *Anyanyelv játékosan – 5-7 éveseknek*, Nemzedékek Tudása, Budapest, 2005
- Erdélyi Erzsébet: *Nyelvi hagyományokat őriznek a nagykorösi óvodások*, Nagykorösi Kalendárium, Nagykorös, 2003. 63–66.

PK ON2121105 PK OL2121105			ANYANYELVI-IRODALMI NEVELÉS AZ ÓVODÁBAN II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Bemutatni a hallgatóknak korunk köznyelvi, művésznyelvi tendenciáit, a nyelv normatív és területi, társadalmi változatait. Megismertetni a hallgatókkal a kortárs irodalmi szöveg és a feldolgozott irodalmi műalkotás interpretációjában rejlő esztétikai nevelési lehetőségeket. Képessé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3–7 éves korosztály számára (kortárs) irodalmi élményt nyújtsanak; a szemináriumi elemzések során olyan jártasságot szerezzen, melyek segítik a gyermekvers, mese, meseregény elemzésében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Média- és nyelvhasználat óvodás korban 2. Nyelv és társadalom, a szociolingvisztika alapvető kérdései 3. A nyelvváltozatok rendszere, nyelvi hátrány és annak pedagógiai összefüggései 4. Az IKT helye és szerepe az óvodai nevelésben 5. A nyelvi norma kommunikációs szerepe 6. Részképességek jelentősége és fejlesztése óvodás korban 7. Óvodások képesség- és készségszintjének felmérése 8. Nyelv – társadalom – identitás 9. Korszakok és poétikák a magyar irodalomban 10. A kortárs gyermekirodalom, az irodalmi nevelés új útjai 11. Mai meseirodalmi tendenciák, elemzői és terapeutikus irányzatok 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Váradi Ferenc: <i>Vázlatok az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelésről: Keresztyén óvodapedagógus-jelöltek részére</i>, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, 2012 • Fáyné Dombi Alice – Hódi Ágnes – Kiss Renáta: <i>IKT az óvodában: kihívások és lehetőségek</i>, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Tanító- és Óvóképző Intézet MTA–SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport. <i>Magyar Pedagógia</i>, 116. évf. 1. szám 91–117 • Nagy Ildikó Mária: <i>Játékos IKT az óvodában - Módszertani kalauz az alapoktól a megvalósításig</i>, Neteducatio, Budapest, 2018 • Lovász Andrea: <i>Felnőtt gyermekirodalom</i>, Cerkabella Kiadó, Budapest, 2015 Lovász Andrea (szerk.): <i>NAVIGÁTOR 1-2. Gyermekirodalmi lexikon</i>, Cerkabella Kiadó, Budapest, 2008/2015. • Aszalai Anett – Horváth Judit – Horváthné Csapucha Klára – Rónáné Falus Júlia: <i>Amit egy óvónőnek észre kell venni</i>, Flaccus, Budapest, 2015 					

PK ON2121103 PK OL2121103			AZ ANYANYELVI NEVELÉS MÓDSZERTANA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -----		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan elsődlegesen alapozó anyanyelvi és irodalmi ismeretek átadása, amelyek a későbbi anyanyelvi kurzusok anyagához bevezetőként is szolgálnak. Az irodalmi érzékenység felkeltése, a tudatos olvasói magatartás kialakítása a hallgatóban. Megismertetni a 3-6 éves gyermekek befogadás-lélektani tulajdonságait. Képesé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára anyanyelvi élményt nyújtsanak a nyelvhasználat által. Bevezetni a hallgatókat az óvodai anyanyelvi nevelés módszertanába, megismertetni velük a szakmai lapokat, folyóiratokat, pl. Óvodai Nevelés, Tappancs, Mini Manó, Óvodapedagógusok Magazinja, Fejlesztő Pedagógia.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Főbb témák:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az anyanyelvi és irodalmi nevelés hagyományos módszerei, eszköztára 2. A nyelvi-kommunikációs nevelés tervezése, a tervezés szempontjai 3. A verbális készségek megfigyelésének szempontjai 4. A gyermeknyelv, a kisgyermekkorai nyelvsajátítás 5. Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés módszereinek sokszínűsége. A spontánbeszéd-vizsgálat alapjai 6. A kisgyermek mondát- és szövegalkotása 7. Foglalkozások tervezése, annak szempontjai, dimenziói 8. A tervezet és portfólió kapcsolata, tartalmi és műfaji sajátosságok 9. A lírai műnem médiatörténeti és kulturális-antropológiai háttere. Kapcsolat az ének-zenei neveléssel 10. Kortárs és klasszikus költők gyermekversei 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zilahi Józsefné: <i>Mese-vers az óvodában</i>, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1998 ▪ Dankó Ervinné: <i>Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában</i>, Okker Kiadó, Budapest, 2000 ▪ Bognár Tas: <i>A magyar gyermekvers</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001 ▪ Gósy Mária: <i>Pszicholingvisztika</i>, Osiris, Budapest, 2005 ▪ Schnell Zsuzsanna: <i>Az elme nyelve</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2016 ▪ Juhász Valéria – Kálló Veronika: <i>A szótagtudat fejlesztése óvodás-, illetve kisiskoláskorban</i>, Anyanyelvpedagógia, 2017/3 					

PK ON2121102 PK OL2121102			AZ IRODALMI NEVELÉS MÓDSZERTANA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerkedjenek meg a magyar és az európai meseirodalom alapvető alkotóival és munkásságukkal, a gyermekirodalom legfontosabb műfajaival; a hallgató tájékozottá váljon a kortárs gyermek és ifjúsági irodalomban, ismerje meg azokat az alapvető szakirodalmakat, melyek segítik a szövegek kritikai megközelítésében; a szemináriumi elemzések során olyan jártasságot szerezzen, melyek segítik a gyermekvers, mese, meseregény elemzésében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az irodalom szerepe a kisgyermekesztétikai nevelésében 2. Az irodalmi és anyanyelvi szakmódszertan alapjai és határterületei 3. A gyermekirodalmi alkotások kiválasztása a megfelelő életkorok szerint 4. A gyermekirodalom szerepe a tradicionális és kortárs óvodai nevelésben 5. A gyermekirodalom médiatörténeti és kulturális-antropológiai háttere 6. Mesék és a mesemondás szokása 7. A magyar népmesék típusai, a népmesekutatás útjai 8. A családi és azon kívüli mesemondás gyakorlata 9. A gyermekversek formai, tematikus, világképi jellemzői. Klasszikus és kortárs alkotók. Az évkör jeles napjaihoz kötődő népköltészeti alkotások. 10. Aggályok és választások az irodalmi nevelésben 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dankó Ervinné: <i>Irodalmi nevelés az óvodában</i>, Okker Kiadó, Budapest, 2004. ▪ Komáromi Gabriella (szerk.): <i>Gyermekirodalom</i>. Helikon K., Budapest, 2001. ▪ Gyöngy Kinga (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé</i>, Dialóg Campus K., Budapest, 2014. ▪ Tarbay Ede: <i>Gyermekirodalomra vezérlő kalauz</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1999. ▪ Lovász Andrea: <i>Jelen idejű holnemvolt – szeminárium a meséről</i>, Krónika Nova, Budapest, 2007. 					

PK ON2121604 PK OL2121604			AZ ÓVODAI TESTNEVELÉS MÓDSZERTANA I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -----		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Testnevelés-elméleti alapfogalmak elsajátítása, a testgyakorlatok fogalmának, tartalmának, formájának megismerése. A hallgató ismeretet szerez az óvodai testnevelés szervezeti formáiról, az óvodai testnevelés mozgásrendszeréről, a testnevelési játékok szerepéről és fontosságáról, valamint a foglalkoztatási formákról. A hallgató megtanulja az óvodás korú gyermekek optimális terhelésének tervezéséhez és szervezéséhez szükséges ismereteket, s azok rendszerbe foglalását. Az inklúziós szemlélet megszilárdítása, a differenciált fejlesztés folyamat jellegű értelmezése, adaptációs készség kialakítása, az egyéni fejlettség eltérő szintjéből adódó problémák feltárása és feloldása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elméleti alapvetés. A testnevelés elmélet alapkérdései, az óvodai testnevelés tanításának pedagógiai kérdései. A mozgás helye és szerepe az óvodai nevelésben. 2. Az óvodai nevelés mozgásanyaga, az óvodai testnevelés szervezeti formái. 3. Az óvodai testnevelés mozgásrendszere, rendgyakorlatok, előkészítő gyakorlatok, főgyakorlatok. 4. Testnevelési szaknyelvi ismeretek. Gimnasztikai rajzírás elmélete és gyakorlata. 5. Mozdás-, személyiség-, testséma-, percepciófejlesztés, valamint értelmi, érzelmi, és szociális fejlesztés az óvodai nevelés során a testnevelés foglalkozásokon. 6. A mozgásos cselekvés-oktatás szervezési feladatai, az ismeretátadás módszerei, pedagógiai alapelvek és motiválás az óvodai mozgásfoglalkozásokon. 7. Torna vonatkozású fő gyakorlatok. 8. Atlétikai vonatkozású fő gyakorlatok. 9. Labdás fő gyakorlatok. 10. Játékszervezés, - vezetés, - tanítás. A játékfoglalkozások módszertana. 11. Motoros képességek fejlesztése óvodában. 12. Foglalkoztatási formák. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Farmosi István- Gaál Sándorné: <i>Óvodások és kisiskolások testi és mozgásfejlődése</i>, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 2007 ▪ Tótszőllősyné Varga Tünde: <i>Mozgásfejlesztés az óvodában</i>, AduPrint Kft, Budapest, 2006 ▪ Torsten Kunz: <i>Pszichomotoros fejlesztés az óvodában</i>, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 1999 ▪ Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: <i>A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára</i>. TSF PFK, Szarvas, Főiskolai jegyzet, 2004 ▪ Pintéerné Tasnádi Ágnes: <i>Mozgásfoglalkozások az óvodában</i>, Trefort Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Maxin Imre: <i>A testnevelés elmélete és módszertana</i> Dialóg Campus Kiadó, 2002 ▪ Vannai Judit: <i>Gyermeksport. Fizikai aktivitás a megszületéstől a felnőtté válásig</i>. Krea-Fitt Kft. 2019 ▪ Radák Zsolt: <i>Edzésélettan</i>. Krea-Fitt Kft. Budapest, 2019 					

PK ON2121605 PK OL2121605			AZ ÓVODAI TESTNEVELÉS MÓDSZERTANA II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A testnevelés sajátos szerepének tudatosítása az egészséges életmódra nevelés elméletében és gyakorlatában. A hallgató képessé váljon arra, hogy a mozgással kapcsolatos pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.</p> <p>A 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására – facilitálására, elemzésére és értékelésére. Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3-7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg.</p> <p>Komplex gondozási, egészségügyi ismereteik birtokában gyakorolják a célzott korosztály egészséges testi képességeinek fejlesztését. Nézetek, életmód minta közvetítésére történő beállítódás, gyakorlati pedagógiai tudás önálló arculatának megjelenése, szakmai elkötelezettség és felelősség kialakítása, együttműködési készség. A mozgás és az egészséges életmód területén módszertani ismeretek elsajátítása, azok gyakorlatban történő kipróbálása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p><u>Főbb témák:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baleset-és egészségvédelem, a tornaszoba és az óvodai környezet sajátosságai, szokásrendszerek kialakítása és rögzítésének fontossága. 2. Testnevelés/mozgásfoglalkozás jellemzői, specifikumai, szervezési és tervezési feladatai. 3. Testnevelési tevékenység tervezete. 4. A testnevelési foglalkozás speciális eszközrendszere és annak sajátosságai. 5. A mozgásfoglalkozások felépítése, a mozgásoktatás folyamata, oktatási módszerek és eljárások. 6. A testnevelés tanításának sajátosságai, módszerek. 7. Dokumentumok, az írásos felkészülés jelentősége, a tervezés fázisai. 8. A mozgásos játékfoglalkozások módszertana. 9. A mozgásos cselekvés-oktatás szervezési feladatai, az ismeretátadás módszerei, pedagógiai alapelvek és játékos motiválás az óvodai mozgásfoglalkozásokon. 10. A differenciálás elvi és gyakorlati kérdései az óvodai mozgásfoglalkozásokon, sérült gyermekek játékos fejlesztése mozgás által, a gyógytestnevelés helye és szerepe az óvodai mozgásfoglalkozásban. 11. Szabadtéri mozgásfoglalkozások, események jellemzői, sajátosságai. 12. A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása az egyéni fejlettség figyelembevételével. Testtartásjavító gyakorlatanyag ismerete, levezetése. Prevenációs játékok. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tótszóllósiné Varga Tünde: <i>Mozgásfejlesztés az óvodában</i>, AduPrint Kft, Budapest, 2006 ▪ Torsten Kunz: <i>Pszichomotoros fejlesztés az óvodában</i>, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 1999 ▪ Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: <i>A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára</i>, TSF PFK, Szarvas, Főiskolai jegyzet, 2004 ▪ Gaál Sándorné- Bencze Sándorné: <i>Prevenció és korrekció a 3 -10 éves korú gyermekek testnevelésében</i>. TSF KFK, Szarvas, 2000 ▪ Pintérné Tasnádi Ágnes: <i>Mozgásfoglalkozások az óvodában</i>, Trefort Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Reigl Mariann: <i>Testnevelési játékok: elmélet és gyakorlat</i>. Double Printing Kft. Budapest, 2011. 					

PK ON2121703 PK OL2121703			BÁBJÁTÉK MÓDSZERTANA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A bábjáték történetének, jelentőségének megismertetése, különös tekintettel annak lélektani hatásaira (élmény- és feszültség-feldolgozás, konfliktuskezelés). Bábkészítés technikák elsajátítása. A bábmozgatási készség fejlesztése A bábozás lehetőségei a differenciált nevelésben. Kultúrtörténeti anyagok feldolgozásával hagyományok tiszteltetére, őrzésére nevelés.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <i>A hallgató ismerje:</i> a bábkészítés technikáit; a bábjáték, a bábozás személyiségre gyakorolt komplex hatásrendszerét; az óvodai bábjáték lehetőségeit a különböző nevelési és tevékenységi területeken, különös tekintettel a differenciált, integrált, illetve inkluzív nevelés területeire <i>A hallgató rendelkezzen:</i> a bábmozgatáshoz szükséges készségekkel; környezettudatos szemlélettel az anyagok kiválasztása során <i>A hallgatónak fejlődjön:</i> a metakommunikációs, verbális- és non-verbális képessége; és az improvizatív képessége Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A dráma- és a bábjáték elmélete (közös vonások és különbözőségei) 2. A műfaji sajátosságok (komplex, stilizált, animáció) 3. A báb ősi formája, rituális funkciója 4. Bábfajták (a különböző anyagokban rejlő felhasználási lehetőségek) 5. A bábjáték lélektana. A pedagógiai bábjáték (a bábjáték lehetőségei különböző pedagógiai helyzetekben) 6. Az óvodai bábjáték módszertana 7. Lehetőségek az értelmi, esztétikai, etikai és közösségi nevelésben 8. Az óvónő beszéde a pedagógiai célú bábjátékban 9. A bábjátékos színészi munkája: hang, beszéd, mozgás 10. A bábszínpadi rendezés 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szentirmai László: <i>Bábjáték – Kézzel – Bábbal</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998 • Dienes Erika (szerk.): <i>A bábjátékról</i>, Szöveggyűjtemény az ELTE TÓFK NOK, EOK, NTK hallgatóinak, Budapest, 2002 • Juharosné M. Piroska: <i>Pedagógiai bábjáték. A játék sója</i>, Kecskemét, Erdei Művelődési Központ, 1989 • Mészáros Vincéné: <i>Óvodai bábjáték</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1987 • Tarbay Ede (szerk.): <i>Bábtörténeti kalandozások</i>, Múzsák, Budapest, 1990 • Kós Lajos: <i>A bábszínház technikája (Szcenika I. – V.)</i>, Népművelési Propaganda Iroda, Budapest • Polcz Alaine: <i>Bábjáték és pszichológia</i>, Népművelési Propaganda Iroda, é.n. • Kós L.: <i>Bábjátszás Magyarországon</i>, A bábjátszás Magyarországon, Budapest, 1955 					

PK ON2121101 PK OL2121101			BESZÉDMŰVELÉS, LOGOPÉDIAI ISMERETEK		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Az alapvető kommunikációs formák megismertetése, a metakommunikációs és a verbális kommunikációs eszköztár elemzése és gyakorlatban való alkalmazása. A hallgatók beszédének az anyanyelvi normákhoz igazítása alapvető hangképzési és szövegfonetikai gyakorlatok segítségével. Beszédgyakorlatok alkalmazása a korosztályhoz igazítva. A mintaadó és a kisgyermek beszédfejlődését támogató beszédmagatartás kialakítása. A megszólalás felelősségének tudatosítása. Az óvodai anyanyelvi foglalkozások tervezésének tudatosítása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p><u>Főbb témák:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A hatékony kommunikáció lehetséges formái. 2. A metakommunikáció szerepe a közlésben: gesztus, mimika, testtartás, térközsabályozás, tekintettartás. 3. Beszédlégzés – helyes levegőgazdálkodás 4. Hangképzés: magánhangzók, mássalhangzók. Artikulációs gyakorlatok. 5. Beszédsebesség, ritmus, beszédszünet 6. A hangszín, a hangfékvés-terjedelem. 7. A hangerő-terjedelem. 8. Ejtéshibák – beszédhibák. 9. Gyakorlati beszédprodukció csoportos elemzése. 10. A szöveg reprodukciója: felolvasás, memoriterek elsajátítása, megszólaltatása. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elekfi László – Wacha Imre: <i>Az értelmes beszéd hangzása</i>, Budapest, Szemimpex Kiadó, 2003 • Fazekasné Fenyvesi Margit – Nagy József: <i>A beszédhanghallás fejlesztése 4–8 éves életkorban</i>, Budapest, Mozaik Kiadó, 2006 • Havas Judit: <i>Csodaváró hangszer</i>, Budapest, 2018 • Hernádi Sándor: <i>Beszédművelés</i>, Budapest, Osiris, 2006 • Kele Ildikó: <i>Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése az óvodában</i>, https://katedra.sk/2016/07/25/kele-ildiko-az-anyanyelvi-kompetenciak-fejlesztese-az-ovodaban/ • H. Tóth István: <i>Szóra készítő – Háttérismeretek, fejlesztési lehetőségek óvodáskorúak beszéd- és kiejtés gondozásához</i>, Budapest, Flaccus Kiadó, 2015 • Wacha Imre: <i>Nem csak szóból ért az ember. A nonverbális kommunikáció eszköztára</i>, Budapest, Tinta könyvkiadó, 2011 					

PK KN1401 PK KL1401			BEVEZETÉS A PSZICHOLOGIÁBA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy alapvető célja az általános pszichológia témaköreinek megismertetése, a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség és gyermekcentrikus szemléletmód megalapozása. A kurzus kiemelt feladata, hogy rámutasson az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire, valamint mindezek ismeretével tudatosítsa a pedagógiai tevékenység pszichológiai vonatkozásait, hatásmechanizmusait, továbbá fejlessze a leendő pedagógusokban a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A pszichológia tárgya, kutatási módszerei. Nézőpontok a pszichológiában: pszichoanalízis, behaviorizmus, kognitív pszichológia, humanisztikus pszichológia. 2. A megismerési folyamatok alapjai: érzékelés és észlelés. 3. Figyelem és fejlesztési lehetőségei. 4. Emlékezet és felejtés. Az emlékezetet segítő folyamatok, az emlékezet fejlesztése. 5. A tanulás pszichológiai megközelítése. Klasszikus kondicionálás, instrumentális kondicionálás, belátásos tanulás, szociális tanulás. 6. A gondolkodás és kategóriái, gondolkodási műveletek, problémamegoldás. Gondolkodás és nyelv. 7. Intelligencia és kreativitás. A képzelet. 8. Az érzelmek meghatározása, az érzelmek összetevői és az érzelmemléletek. Stressz és megküzdés. 9. A motiváció alapfogalmai (motiváció, szükséglet, drive, külső és belső motiváció), a motivációk hierarchiája (A. Maslow, H. Murray). Humán motivációk (kompetenciaigény, teljesítménymotiváció). <p>A tehetség és kibontakoztatásának lehetőségei.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): <i>Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I-III</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2017 ▪ Zimbardo, Ph. – McCann, V. – Johnson, R.: <i>Pszichológia mindenkinek I-III</i>. Libri Kiadó, Budapest, 2019 ▪ Atkinson, R. L. – Atkinson, R. C. – Smith, E. E. – Bem, D. J.: <i>Pszichológia</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2005 ▪ Oláh Attila – Bugán Antal: <i>Fejezetek a pszichológia alapterületeiből</i>, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2001 ▪ Csépe Valéria – Győri Miklós – Ragó Anett: <i>Általános pszichológia I-II</i>. Osiris Kiadó, Budapest, 2007 ▪ Séra László: <i>Általános pszichológia</i>, Comenius Oktató és Kiadó Bt., Pécs, 2001 ▪ Balogh László (szerk.): <i>A tehetség kézikönyve</i>, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest, 2019 https://tehetseg.hu/sites/default/files/kezikonyv/nk_mind_0.pdf ▪ <i>Tehetsegkönyvtár</i> sorozat. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest. http://tehetseg.hu/tehetsegkonyvtar 					

PK KN1121 PK KL1121			BIBLIAISMERET I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanításának alapvető célja a hallgatók megismertetése a Biblia keletkezésével és főbb mondanivalójával (üzenetével), ami a zsidó-keresztyén eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tantárgy az Ószövetség keletkezését, világát, tartalmát és üzenetét foglalja össze Izrael történetének összefüggései között.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Általános bevezetés a Bibliába, a Szentírás felosztása az ószövetségi kánon kialakulása; az Ószövetség felosztása, szerzői és nyelve. 2. Bevezetés az Ószövetség korába. 3. Az őstörténet(ek); Mózes könyvei; a pátriarka kor, egyiptomi szolgaság, pusztai vándorlás; Tízparancsolat. 4. A történeti könyvek; honfoglalás, bírák, királyok kora; kettős királyság; korai prófétizmus. 5. Prófétai könyvek. 6. Babiloni fogság. 7. A hazatérés kora, Ezdrás és Nehémiás működése; fogság utáni prófétizmus. 8. Az öt tekercs könyvei. 9. Bölcsességirodalom, Zsoltárok. Krónikák. Dániel. 10. Kitekintés: apokrifok (deuterokanonikus könyvek), Qumrán, az intertestamentális kor, vallási irányzatok 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Biblia</i> (a Magyar Bibliatársulat vagy a Szent Jeromos Bibliatársulat által kiadott protestáns vagy katolikus hivatalos fordítás) ▪ Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008 és 2016 ▪ Rózsa Huba: <i>Mi a Biblia?</i>, Jel Kiadó, Budapest, 2010 ▪ Rózsa Huba: <i>Az Ószövetség keletkezése. Bevezetés az Ószövetség könyveinek irodalom- és hagyománytörténetébe</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1986 ▪ Rózsa Huba: <i>Kezdetkor teremtette Isten, A bibliai őstörténet magyarázata (Ter 1-11.)</i>, Budapest, 1997 ▪ Soggin, A. J.: <i>Bevezetés az Ószövetségbe. A kezdetektől az alexandriai kánon lezárásáig</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999 					

PK KN1122 PK KL1122			BIBLIAISMERET II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanításának alapvető célja a hallgatók megismertetése a Biblia keletkezésével és főbb mondanivalójával (üzenetével), ami a zsidó-keresztyén eredetű európai civilizáció, gondolkodás és művelődés vitathatatlan alapja. A tantárgy az Újszövetség keletkezését, világát, tartalmát és üzenetét foglalja össze.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az Újszövetség keletkezése, kánontörténete, felosztása, szövege és nyelve. 2. Bevezetés az Újszövetség korába. 3. Jézus Krisztus élete és működése. 4. Az evangéliumok ismertetése (szinoptikusok és János). 5. Az Apostolok cselekedetei. 6. Pál élete és működése; a páli levelek. 7. Zsidókhöz írt levél; katolikus levelek. 8. János levelei. 9. Jelenések könyve. 10. Kitekintés: az ős- és ógyház élete és irodalma; bibliafordítások. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Biblia</i> (a Magyar Bibliatársulat vagy a Szent Jeromos Bibliatársulat által kiadott protestáns vagy katolikus hivatalos fordítás) ▪ Pecsuk Ottó (szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008 és 2016 ▪ Rózsa Huba: <i>Mi a Biblia?</i>, Jel Kiadó, Budapest, 2010 ▪ Balla Péter: <i>Az újszövetségi iratok története. (Bevezetéstani alternatívák.)</i>, Károli Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008 ▪ Schweizer, E.: <i>Teológiai bevezetés az Újszövetségbe</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2004 					

PK ON2121602 PK OL2121602			EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS -MEGŐRZÉSI ALAPISMERETEK		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók megismertetése az egészségmegőrzés egyéni, társadalmi és intézményes biztosításának lehetőségeivel és módjaival. Ezen belül: az egészség, mint komplex fogalom, a pozitív egészség fogalmának értelmezése; az életmód alapvető kérdéseinek megvilágítása és az aktuálisan felvetődő kérdések megválaszolása; alapvető elsősegély-nyújtási és járványtani ismeretek elsajátíttatása és begyakorlása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egészségnevelési alapismeretek: az egészség fogalma, egészséges életmódra nevelés feladatai, területei és szinterei; 2. Az egészségnevelés és fejlesztés speciális módszerei; 3. Az óvodai nevelőmunka egészségtana; a tanulási-fejlődési folyamat egészségtani alapjai; 4. Az egészséges életmódra nevelés, mint közös követelmény (ÓNOAP); 5. Környezeti tényezők és az emberi egészség összefüggései; a fenntarthatóság alapkérdései az emberi egészség szempontjából; 6. A promóció és a prevenció pedagógiai gyakorlatával kapcsolatos képességek, készségek fejlesztése; 7. A környezet-egészségtan aktuális kérdései (jeles világnapok), személyi és környezet-higiéné alapkérdései, tanulmányi séták, kirándulások lehetőségei óvodákban, egészségtani kérdései 8. Testi-lelki egészség megővésének lehetőségei: hátrányos helyzetű családban nevelkedő gyermekek számára a segítségnyújtási lehetőségek, pl.: jelzőrendszer ismerete, pedagógus kompetenciáinak megismerése. 9. Táplálkozási ismeretek: az egészséges táplálkozás alapkérdései; gyermekek motivációs lehetőségei. 10. Gyermekgyógyászati ismeretek: óvodás korban előforduló betegségek és azok tünetei, lefolyása, akut intézményi ellátása, pl.: láz csillapítása, fertőtlenítés, stb. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Barabás Katalin: <i>Egészségfejlesztési alapismeretek pedagógusok számára</i>. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 2006 ▪ Bukovicsné, N. J.: <i>Egészségfejlesztési feladatok az óvodában</i>, in Darvay Sarolta (szerk.): <i>Tanulmányok a gyermekkori egészségfejlesztés témaköréből</i>, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2012, 54-66. ▪ Dr. Székely Lajos: <i>Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata</i>, Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata, Budapest, 2003 ▪ Soós Katalin: <i>Egészségnevelés. Oktatási segédanyag a Gyakorlatvezető mentor szakirányú továbbképzési szakhoz</i> (TÁMOP 4.1.2., JGYTFK, Óvóképző Szakcsoport), 2011 (http://www.jgypk.hu/tamopb/download/tananyag/Egeszsegneveles.pdf) ▪ Dr. Seregi Judit –Várkonyi Ágnes: <i>Gyermek- és ifjúsághigiéné</i>, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, Budapest, 2000 ▪ Matlákné Csizmadia Gyöngyi: <i>A testi-lelki egészség fenntartásának lehetőségei</i>. C-Vision Kft., TÁMOP-2.2.3-07/1-2vF-2008-0008 (http://humantiszsk.hu/modularis_jegyzetek/10_1_matlakne.pdf) ▪ Kopp Mária (szerk.): <i>Magyar lelkiállapot</i>, Semmelweis Kiadó és Multimédia Kiadó, 2008 ▪ Varga Károly: <i>Az egészségérték ébresztése</i>, Egészségfejlesztés, 2004, 5-6., 13-19. ▪ Dr. Nagy Adrienn – Dr. Novák Zoltán: <i>Gyermekkori allergiák</i>, SpringMed Kiadó Kft, 2005 					

PK KN1123 PK KL1123			EGYHÁZI ÉNEK-ZENE		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy lehetőséget kínál arra, hogy a pedagógusképzésben résztvevő hallgatók is megismerjék az egyházi énekeinket, azok zenetörténeti és kultúrtörténeti kapcsolódásait, melyek által az európai műzene számos művének értelmezéséhez is kulcsot kapnak.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A saját és a testvéregyházak felekezeti énekanyagának, a népénektörténet főbb korszakainak, egyes népénekek történetének (keletkezésének, továbbélésének) megismerése, a tematikában meghatározott énekek megtanulása. Helyes értékrend kialakítása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Énekeskönyv - magyar reformátusok használatára</i>, Magyarországi Ref. Egyház, Budapest, 1948 ▪ <i>Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv</i>, Kálvin Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Berkesi Sándor: <i>Gyülekezeti énekiskola</i>, Debrecen, 1995 ▪ Csomasz Tóth Kálmán: <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyházi Könyvtár XXV., (szerk.) dr. Budai Gergely), Budapest, 1950 ▪ Csomasz Tóth Kálmán: <i>Dicsérvételek az Urat. Tudnivalók énekeinkről</i>, Budapest, 1971 ▪ Dobszay László: <i>A magyar népének I.</i>, Veszprém, 1995 ▪ <i>Hagyomány és haladás - Csomasz Tóth Kálmán válogatott írásai</i>, Cantio Bt., Budapest, 2003 					

PK KN1120 PK KL1120			EGYHÁZISMERET		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja az egyház fogalmának komplex megismerése, a keresztyén egyházak – kiemelten a református egyház – szerepének, feladatának, felépítésének szervezetének áttekintése. A tárgy kiemelt feladata, hogy a leendő kisgyermeknevelők megismerjék az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma sajátosságait, szerepét. A tárgy hozzájárul a keresztyén – kiemelten a református – egyházi tanítások megismeréséhez, megértéséhez, elfogadásához.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az egyház fogalmának teológiai, egyházjogi, közjogi értelmezése, szabályozása. 2. Elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények (köznevelési, felsőoktatási, szociális intézmények) egyházjogi szabályozása. Egyház és felekezetek. 3. A keresztyén egyházak történetének vázlata. A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítésének ismertetése. 4. A Magyar Református Egyház Kárpát-medencei szervezete és működése. 5. Az egyházak, a református egyház jelképei. 6. A református egyház működése és szolgálata. 7. Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox, protestáns megközelítés). 8. A keresztyén egyházak tanítása és szolgálata. 9. Az egyházi szertartások bemutatása. Istentiszteleti formák. 10. Az egyházi év ünnepei. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ László Emőke – Pap Ferenc: Magyarországi Református Egyház, in Kozáry Andrea – Valcsicsák Imre (szerk.), <i>A rendészeti munkában felhasználható vallási és etnikai ismeretek: Etnoszociográfia</i>, Nemzeti Közszerződési Egyetem, Budapest, 2014, 77-87. ▪ Török Péter: <i>Magyarországi vallási kalauz 2004.</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004 ▪ Szathmáry Béla: <i>Magyar egyházjog</i>, Századvég, Budapest, 2004 ▪ Lane, T.: <i>A keresztyén gondolkodás rövid története</i>, Harmat–Kálvin Kiadó, Budapest, 2001 ▪ Niesel, Wilhelm: <i>Az evangéliumi egyházak, A szimbolika tankönyve</i>, Kolozsvár, 1979 ▪ Bajusz Ferenc: <i>A keresztyénség és a világvallások</i>, Budapest, 1991 ▪ McGrath, Alistér: <i>Bevezetés a keresztyén teológiába</i>, Budapest, 1995 és 2002 ▪ Busch, Eberhard: <i>Református – egy felekezet arculata</i>, Budapest, 2008 ▪ A Magyarországi Református Egyház Törvénykönyve és hitvallási iratai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás). (Elérhető: www.reformatus.hu) ▪ <i>A Katolikus Egyház Katekizmus</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2013 ▪ <i>A Katolikus Egyház Katekizmusának Komentáriuma</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2013 					

PK ON2121401 PK OL2121401			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az óvodai/kisgyermekkorai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, a kapcsolódó zenei ismeretek tanítása: ritmikai, dallami, hangsortani, formai, együtthangzási, hangszerttechnikai alapismeretek és vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségek, zenehallgatás. A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon történik, melyeken lehetőség van a különböző középiskolai végzettségű, gyakorta semmilyen zenei tanulmányokkal sem rendelkező hallgatók hiányosságainak pótlására, felzárkóztatására is.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témakörök: A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékos, tevékenységközpontúság jegyében. Az óvodai zenei nevelés kezdő szakaszához hasonlóan kevesebb ismeretanyaghoz társul, elmélyített készségfejlesztés.</p> <ol style="list-style-type: none"> Dalok és mondókák: az óvodai zenei nevelés kezdő szakaszának megfelelő gyerek- és népdalanyag, ill. mondókák. Ritmikai ismeretek: alapfogalmak: metrum, ritmus, ütem, tempó; ritmusértékek és képletek. Dallami ismeretek: az abszolút és relatív rendszer fogalma; kiterjedelmű hangsorok dallamfordulatai; pentatónia; abszolút hangnevek: törzshangok és hangkészlet, hangsor, megállapítása gyermekdalok elemzésekor. Hangsortani ismeretek: bi-, tri-, tetra-, pentaton-, pentachord- és hexachord gyermekdalokban fellelhető típusai; a pentatónia. Formai ismeretek: hang, motívum, sor fogalma; azonosság, hasonlóság, különbözőség, ismétlés, visszatérés, kérdés-felelet a formai építkezésben; gyermekdalok és mondókák jellemzői. Együtthangzási ismeretek: ritmikai és dallami többszólamúság, dallamfelelgetős, dallamosztinátó, dudakíséret, tartott hangok kíséretként, kánonok, biciniumok. Hangszerjáték: alapismeretek, fúvástechika (helyes légzés) gyakorlása; C szoprán-furulya alaphangsora és fizs, bé fogásmódja (C'-D"); gyermekdalok furulyázása. Az óvodai zenehallgatás lehetőségei <p>A tantárgy elsajátítása során hallgató legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> egyszerűbb ritmikájú mondókák ismeretére, egyenletes járással, ritmustapssal óvodai kisebb hangkészletű, egyszerűbb fordulatú gyermekdalok tiszta, kifejező éneklésére szöveggel és szolmizálva, furulya-játékára a leírt hangnemben, az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére elsősorban kis hangterjedelmű és pentaton népdalok tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékezetből egyszerű kánonok éneklésére a tematikában szereplő zenei ismeretek alkalmazására 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Forrai Katalin: <i>Ének az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, c1974 Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, c1982 Pécsi Géza: <i>Kulcs a muzsikához</i>, Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 2000 					

PK ON2121402 PK OL2121402			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az óvodai zenei nevelés módszertanának megismertetése, az önálló zenepedagógiai munka megalapozása. A módszertan elméleti és gyakorlati feldolgozása, az óvodai zenei tevékenységekhez szükséges képességek fejlesztése; az óvodai dalanyagra vonatkozó – előző félévben megszerzett és újonnan feldolgozott – ismereteinek rendszerezése. A feldolgozás videó-elemzésekkel és a gyakorlati jellegű órákon, valamint az otthoni önálló szakirodalom-feldolgozással történik.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az óvodai zenei nevelés különböző szakaszaihoz társuló ismeretanyag, elmélyített készségfejlesztés. 2. A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékos, tevékenységközpontúság jegyében. 3. Az óvodai zenei tevékenységek vezetéséhez szükséges zenei fejlődés-lélektani és módszertani ismerete, a magyar zenei nevelés általános alapelveinek, azon belül az óvodai zenei nevelés feladatainak, s – mint ezek gyökerét – Kodály Zoltán zenepedagógiai munkásságának és az óvodával kapcsolatos elveinek, írásműveinek ismerete. 4. Az óvodai zenei nevelő-oktató munka eredményes végzéséhez szükséges szakmai ismeretek és a tantárgyi koncentrációs lehetőségek felismerése és alkalmazása. <p>A tantárgy tanulása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tegye képessé a hallgatót az egyszerű és bonyolultabb, ill. nehéz ritmikájú mondókák ismeretére, hangoztatására emlékezetből, egyenletes járással, ritmustapssal ▪ készítsen fel az óvodai hangkészletű, egyszerű és kevésbé bonyolult, ill. nehezebb dallamfordulatú gyermekdalok tiszta, kifejező éneklésére (szöveggel és szolmizálva emlékezetből, abszolút hangnevekkel kottából), furulya-játékára a leírt hangnemben, az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére, az óvodai zenehallgatásra ▪ készítsen fel további népdalok, kánonok, többszólamú szemelvények (kis hangterjedelmű és pentaton, egyszerűbb dúr, moll) tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékezetből ▪ segítse a megismert zeneművek felismerését ▪ tudatosítsa a zenei alapismereteket és fejlessze a vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségeket; ▪ mutassa be a zenei nevelés-oktatás személyiségformálási lehetőségeit, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelése speciális anyagainak és hatékony módjait; az éneklésen – zenélésen – mozgáson alapuló kommunikáció módszereit, munkaformáit, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeit. ▪ készítsen fel – fejlett ének- és hangszertudáson alapuló – kommunikációs képességek kialakításával a megfelelő modellnyújtásra 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forrai Katalin: <i>Ének az óvodában</i>, Editio Musica, Bp, 2001 ▪ Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, 2000 ▪ Nagy Balázné Szarka Júlia: <i>Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának „megzenésítése”</i>, BTF Tudományos Közleményei XVII., Trezor Kiadó Budapest, 1999, 177-187. ▪ Szarka Júlia: <i>Zenei elkötelezettségünk az óvodában</i>, Studia Carolensia 2007/2 ▪ Pécsi Géza: <i>Kulcs a muzsikához</i>, Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 2002. 					

PK ON2121403 PK OL2121403			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA III.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgyelem tanítása során folytatódik az óvodai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, az előző félévekben megszerzett ismereteinek, készségeinek és az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése az óvodai dalanyaghoz kapcsolódóan. Célja további kiterjedelmű gyermekdalok és népdalok (pentaton, dúr, moll) megismertetése, azok éneklése és hangszerjátéka, a kapcsolódó zenei ismeretek és bemutatásuk énekléssel és furulyán. Folytatódik az óvodapedagógus-jelöltek zenei alapismereteinek, éneklési-, ritmus-, hallás- és hangszerjátszó képességeinek alapvető módszertani ismeretekkel átszőtt fejlesztése, ill. olyan szintre juttatása, hogy képes legyen a 3-6 éves korú gyermekek zenei nevelésére, ezen keresztül a személyiségük alakítására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Témakörök:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsorantani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez. Az óvodai zenei nevelés további életkori szakaszhoz kapcsolódó zenei anyag ismerete. 2. Dalismeret: az óvodai zenei nevelés kezdő-középső szakaszának megfelelő kiolvasók, mondókák, gyermekjátékdalok és azok játéka; alkalmi és komponált dalok; magyar (főleg ősi stílusú) népdalok. 3. Ritmikai ismeretek: az előző évi anyag + pontozott ritmusok, éles, nyújtott, 3-as ütem, pontozott fél, tizenhatod és kombinációi. 4. Dallami ismeretek: Szekundlérések, fá és ti hang, l kereszt és l bé előjegyzésig abszolút nevekkal; a teljes pentatónia és móduszai; dallamfordulatok pentaton, penta- és hexachordban is. 5. Hangsorantani ismeretek: a tri-, tetra- és pentatónia ismétlése és móduszai. 6. Formai ismeretek: az előző félévi formai ismeretek alapján rögtönzés. 7. Együtthangzasi ismeretek: ritmikai és dallami többszólamúság. 8. Népzenei ismeretek: a félév során tanult mondókák és gyermekdalok jellemző sajátosságai, elemzési szempontjai. 9. Hangszerjáték: a légzés és fúvástechnika javítása, az ún. kettes fúváserősség gyakorlása (E”, Cis”); gyermek- és népdalok, kánonok játéka. 10. Az óvodában tartott hallgatói foglalkozások megbeszélése módszertani szempontból, mikrocsoportos gyakorlás. <p>A tantárgy elsajátítása során hallgató legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nehezebb ritmikájú mondókák ismeretére, egyenletes járással, ritmustapssal; ▪ az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére; ▪ magyar és más népek népdalainak tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékezetből; ▪ egyszerű kánonok, többszólamú szemelvények éneklésére 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forrai Katalin: <i>Ének az óvodában</i>, Editio Musica, Bp, c1974 ▪ Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, c1982 ▪ Pécsi Géza – Uzsálné Pécsi Rita: <i>Kulcs a muzsikához. Énektár 2.</i>, Kulcs a muzsikához Alapítvány, Pécs, 2000 ▪ Nagy Balázsné Szarka Júlia: <i>Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának „megzenésítése”, BTF Tudományos Közleményei XVII.</i>, Trezor Kiadó Budapest, 1999, 177-187. 					

PK ON2121404 PK OL2121404			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA IV.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az előző félévekben elsajátított ismeretek és az újonnan tanult zenei anyag zeneelméleti szempontú rendszerezése, további óvodai zenei anyag megtanítása – elsősorban – magyar népzenei, ill. más népek zenei anyagával. A tantárgyelem tanítása során válik lehetővé a zenében rejlő, de azon túlmutató értékek néphagyomány, a kulturális tradíciók őrzésének elmélyítése, a hallgatók és az általuk nevelendő óvodások identitás-nevelése, esztétikai erkölcsi értékek hiteles és vonzó közvetítése. Mindemellett a más népek dalainak megismertetésével a multikulturális nevelés óvodai közvetítésének lehetőségei valósulnak meg. A magyar és más népek dalainak éneklésével, hangszerjátékával, népzenei ismeretek bővítésével folytatódik az óvodapedagógus-jelöltek zenei képességeinek, ill. zeneelméleti alapozó ismereteinek az óvodai zenei nevelés módszertanához alkalmazkodó fejlesztése. Az előző félévekben elsajátított ismeretek és az újonnan tanult zenei anyag zeneelméleti szempontú rendszerezése elsősorban a saját hagyományainkból kiindulva a világ zenéjének megértéséig komponált gyermekdalok tanulásával, zenei-formai elemzésével, a zeneelméleti-zeneirodalmi ismeretek bővítése; a főbb zenei stíluskorszakok és jellemző énekes szemelvényeik megismerése; zenehallgatás; új műzenei szemelvények stílushű énekes és hangszeres előadása; kapcsolódó zeneirodalmi ismeretek.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az óvodai zenei nevelés népzenei ismeretanyagához társuló, elmélyített készségfejlesztés. A ritmikai, dallami, formai, hangköz- és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékoság, tevékenységközpontúság jegyében. 2. Dalismeret: az óvodai zenei nevelésnek megfelelő gyerekdalok és mondókák a magyar és más népek zenei anyagával kibővítve, óvodában használható műzenei szemelvények. 3. Ritmikai ismeret: a más népek zenei anyagából eredő változatos formák gyakorlása; kis, éles és nyújtott ritmus, triola; nyolcad alapegységű és aszimmetrikus ütemek, váltakozó ütemrend 4. Dallami ismeretek: diatónia: a modális hangsorok; alteráció fogalma 5. Hangsortani ismeretek: népdalok hangsorai; modális hangsorok 6. Formatani ismeretek: népdalszerkezet, kvintváltás, kétrendszerűség 7. Együtthangzási ismeretek: többszólamú nép- és műdalfeldolgozások 8. Nép- és műzenei ismeretek: népdalstílusok, különböző felosztásuk 9. Hangszerjáték: modális hangsorú népdalok; többszólamú szemelvények 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forrai Katalin: <i>Ének az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, 2001 ▪ Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, Editio Musica, Budapest, 2000 ▪ Ludánszkiné Szabó Éva: <i>Óvodai zenei hagyományápolás – népszokások</i>, Szerzői kiadás, Hajdúböszörmény, 1996 ▪ Pécsi Géza – Uzsalyné Pécsi Rita: <i>Kulcs a muzsikához. Énektár 2.</i>, Kulcs a muzsikához Alapítvány, Pécs, 2002 ▪ Forrai Katalin: <i>Európai gyermekdalok</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1966 ▪ Forrai Katalin: <i>Ének a bölcsődében</i>, Editio Musica, Budapest, 1994 ▪ Lázár Katalin: <i>Népi játékok</i> (CD-ROM melléklettel), Planétás Kiadó, Budapest, 1997 ▪ Falvay Károly: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, OPI, Budapest, 1980 					

PK KN1206 PK KL1206			FEJEZETEK MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETÉBŐL		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja a leendő kisgyermeknevelők megismertetése a hazai történelem alapvető sorsfordító történéseivel, a történelmi események láncolatszerű értelmezésével, a kiemelkedő történelmi személyiségek szerepével. A tantárgy feladata továbbá a magyar társadalom alapvető jellemzőinek, sajátosságainak bemutatása, értelmezése, a meghatározó társadalmi, gazdasági, demográfiai, jogi, szociális, stb. trendek áttekintése. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók tájékozottak legyenek a magyar történelem és jelenkor alapvető társadalmi, gazdasági kérdéseiben.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az emberi és polgári jogokra vonatkozó elképzelések alakulása Európában és Magyarországon 2. Hazánk népességének alakulása, demográfiai sajátosságaink 3. Gazdaságunk, társadalmunk, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyaink 4. Településszerkezetünk néhány sajátossága, hatásuk egészségi állapotunk, várható élettartamunk alakulására 5. A magyar társadalom iskolázási/iskolázottsági jellemzőinek, kulturális fogyasztásának trendjei 6. Lakosságunk nemzetiségi, vallási összetételének változása, az állam és az egyházak viszonyának alakulása 7. Nemzetiségeink jogi, kulturális, szociális helyzete 8. Nemzeti sajátosságaink megőrzésének esélyei az uniós csatlakozás után. 9. Magyarország történetének rövid áttekintése, különös tekintettel a történelmi sorsfordítóakra. A történelmi események láncolatszerű, ok-okozati bemutatása. 10. Egyes kiemelkedő személyiségek értékelése, olykor átértékelése, tetteik árnyalása. Az egyes korszakok érdekességeinek módszertani szempontú elemzése, a topográfia használatának fontossága. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kende Tamás (szerk.): <i>Európai közjog és politika</i>, Osiris, Budapest, 1998 ▪ Romsics Ignác: <i>A 20. század képes története</i>, Rubikon Könyvek, Budapest, 2008 ▪ Bihari Mihály: <i>Magyar politika 1944-2004. Politikai és hatalmi viszonyok</i>, Osiris, Budapest, 2005 					

PK KN1402 PK KL1402			FEJLŐDÉSLÉLEKTAN		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	3	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja az emberi pszichés fejlődés folyamatának feltárása, az egyes életkori szakaszokhoz kapcsolódó testi, pszichés és kognitív fejlődés jellemzőinek bemutatása. A tantárgy kiemelt feladata az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése a különböző életkori fázisokban. A tantárgy oktatása hozzájárul ahhoz, hogy a leendő pedagógusok az egyes életszakaszokra jellemző értelmi, érzelmi és szociális fejlődést a maguk komplexitásában, kölcsönhatásaiban lássák.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Főbb témák:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fejlődés értelmezése, alapkérdései. A fejlődéslélektan vizsgálati módszerei. A fejlődés átfogó elméletei. 2. A család mint rendszer. Elsődleges és másodlagos szocializáció. 3. Az élet kezdete. A magzati fejlődés. A magzat egészségét befolyásoló tényezők. 4. A születés. Az újszülött állapota. A reflexek. Az újszülött képességei. 5. A korai anya-gyermek kapcsolat. A korai kötődés és szerepe a személyiségfejlődés alakulásában (Harlow, Ainsworth, Spitz, Bowlby, Danzinger-Frankl). 6. A világ megismerésének fejlődése csecsemő- és kisgyermekkorban: mozgás és észlelés fejlődése, a szenzomotoros szakasz és alszakaszai, a tárgyállandóság. A beszéd kialakulása és fejlődése. 7. Az óvodáskor: érzelmi fejlődés, agresszió és proszociális viselkedés. 8. Gondolkodás és észlelés fejlődése óvodáskorban, a műveletek előtti szakasz jellemzői, egocentrikus és prekauzális gondolkodás, a gyermeki világkép. 9. A mozgás fejlődése óvodáskorban. Játék és feszültségevezetés, játékfejlődés. Mese és a képzelet, a kettős tudat. A rajzfejlődés. 10. Óvoda-iskola átmenet és iskolakészültség, az eredményes iskolakezdés megsegítése. 11. A kisiskolás kor: teljesítmény és az érzelmi fejlődés, a szabályjáték. A társas kapcsolatok fejlődése. A gondolkodás fejlődése kisiskoláskorban: a konkrét műveletek szakasza. 12. A serdülőkor: testi fejlődés és az énkép alakulása, az identitás. A gondolkodás fejlődése serdülőkorban: a formális műveletek szakasza. Az erkölcsi fejlődés. A társas kapcsolatok fejlődés: az átpártolás. <p>Ifjúkor, felnőttkor, időskor.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cole, M. – Cole, S. R.: <i>Fejlődéslélektan</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: <i>Gyermeklélektan</i>, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2006 ▪ Frenkl Sylvia – Rajnik Mária: <i>Életesemények a fejlődéslélektan tükrében (Mentálhigiénés kultúra I.)</i>, Párbeszéd Dialógus Alapítvány, Budapest, 2007 ▪ Balogh Éva: <i>Fejlődéslélektan I. A megtermékenyüléstől az óvodáskor végéig</i>, Didakt Kiadó, Budapest, 2005 ▪ N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): <i>Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I.</i> Osiris Kiadó, Budapest, 2017 ▪ Winnicott, D.W.: <i>Kisgyermek, család, külvilág</i>, Animula Kiadó, Budapest, 2000 ▪ Gopnik, A.: <i>Bölcsék a bölcsőben: hogyan tanulnak a kisbabák</i>, Typotex Kiadó, Budapest, 2003 ▪ Pulay Klára: <i>A kötődésről és az anya hiányáról</i>, In: Bernáth László – Solymosi Katalin (szerk.): <i>Fejlődéslélektani olvasókönyv</i>, Tertia Kiadó, Budapest, 1997, 43–58. ▪ Zsolnai Anikó: <i>Kötődés és nevelés</i>. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2001 ▪ Erikson, E.H.: <i>Gyermekkor és társadalom</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2002 7. fejezet: Az ember nyolc szakasza, 243–270. ▪ Vajda Zsuzsanna: <i>A gyermek pszichológiai fejlődése</i>, Helikon Kiadó, Budapest, 2001 					

PK KN1201 PK KL1201			FILOZÓFIA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az európai filozófia fejlődésmenetének áttekintése, a gondolkodás korszakainak behatárolása, az egyes korszakok legfontosabb fogalmainak elsajátítása. A különböző korok világképének megismerése, a megszerzett tudásanyag segítségével ezek összehasonlítása. Az egyes filozófiai áramlatok megismerésének segítségével a hallgatók absztrakt gondolkodásának fejlesztése, a filozófiai szakkifejezések pontos használata. Az európai gondolkodástörténet döntően tematikus, illetve történeti megközelítése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. A tananyag öt témát ölel fel: a filozófia, az Isten, az ember, a szabadság, az igazság filozófiai fogalmait veszi górcső alá. 2. Továbbá a filozófia történetének rövid áttekintését adja: az ókori filozófia (preszokratikusok; a klasszikus korszak: Szókratész, Platón, Arisztotelész; a hellenisztikus filozófia: sztoicizmus, epikureizmus, szkepticizmus, eklekticizmus, újplatonizmus); 3. Filozófia a középkorban (patrisztika, a skolasztikus módszer, az univerzálé-vita, Aquinoi Tamás); 4. Az újkori filozófia: a reneszánsztól Hegelig (különös tekintettel a felvilágosodás racionalista és empirista filozófiai irányzataira, Kant kopernikuszi fordulatára - kitekintéssel a felvilágosodás kritikájára, továbbá a német idealizmusra); 5. Irányzatok a XIX. századtól napjainkig a teljesség igénye nélkül.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Boros Gábor (főszerk.): <i>Filozófia</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2013, (Kötelezőek a kijelölt részek.) ▪ Dupré, Ben: <i>Filozófia, 50 fogalom, amit ismerni kell</i>, Ventus Libro Kiadó, 2013 (Kötelezőek a kijelölt részek) ▪ Jostein Gaarder: <i>Sofie világa</i>, Noran Libro, Budapest, 2012 					

PK ON2121405 PK OL2121405			HAGYOMÁNYPEDAGÓGIA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	műhelymunka	műhelymunka	2	Konzultáció	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy tanítása során válik lehetővé a művészetekben rejlő, de azon túlmutató értékek néphagyomány, a kulturális tradíciók őrzésének elmélyítése, a hallgatók és az általuk nevelendő óvodások identitás-nevelése, esztétikai és erkölcsi értékek hiteles és vonzó közvetítése. A hallgatók felkészítése a feladatokra: a nép kultúrájának megőrzése, életben tartása és visszajuttatása a ma és a holnap kulturális közéletébe. A hagyományörzéssel a célunk nem a régi idők visszahozása, hanem megmenteni belőle azt, ami érték. Az értékek megőrzésén túl átadni, újra élővé szeretnénk tenni őket.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A műhelymunka keretében a hallgatók egyéni tervezéssel megismerkednek a „Komplex nevelés, népművészettel” jellegű Fürkész-program évek óta része a Kenderke képzési kínálatának: a gyermekek a népművészet tárházából vett forrásanyagra építve mind a négy művészeti ágban, komplex művészeti oktatásban részesülnek, ami a következők szerint áll össze: népi játék keretében koordináció fejlesztése és tánctechnikai alapozás, hallás után tanított hangszeres oktatás pásztorfurulyán, drámajáték és kézműves foglalkozások. A két agyfélteke egyidejű fejlesztése játékos formában segíti a különböző készségek és képességek kibontakozását.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Néphagyományörző Óvodai Program.</i> (OKI - Országos Közoktatási Intézet- 1997. Szerzők: Dr. Bucherna Nándorné, Faust Dezsőné, Fledrichné Rozgonyi Krisztina, Dr. Váginé Farkas Ildikó, Zadravecz Teréz). ▪ <i>Fürkész program</i> http://kenderke.hu/furkesz-program-uj-kepzes-a-kenderkeben/ 					

PK ON2121701 PK OL2121701			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A Játék pedagógiája és módszertana című tantárgy célja, hogy a játépszichológiai és pedagógiai ismeretek összekapcsolásával elősegítse az óvodapedagógus szakos hallgatók felkészülését az óvodai teendők ellátására, segítséget adjon a spontán és az irányított játék összefüggéseinek felismerésében, valamint a felnőttek és a kortársak játékbeli szerepének helyes értelmezésében. A tantárgy a játékfolyamat elméleti és gyakorlati tanulmányozásával és a személyes játékélménnyel felkészítést ad a játékfolyamat hatékony megszervezésére, továbbá a hallgatók kompetenciáinak mélyítésével és formálásával azon képességeiket és készségeiket erősíti, amelyek nélkülözhetetlenek a spontán és együttes játék feltételeinek megteremtésben. A tantárgy további célja, hogy segítséget adjon a hallgatók játékkultúráját gazdagító módszertani játékgyűjtemény elkészítéséhez, amely a játékok eredetét, a megtaníthatóság feltételeit és kívánalmait, valamint pszichológiai és pedagógia szempontú elemzését tartalmazza.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ÓNOAP játéokra vonatkozó ismeretanyaga és annak értelmezése 2. A 3–6 éves korosztály játéktevékenységének jellemzői, a játékfolyamatot elindító lelki szükségletek 3. A klasszikus és a hagyományokon alapuló gyermekjátékok 4. Az életkorhoz igazodó játékok 5. A játékpedagógia aktuális kérdései a neveléstudomány elméleti és gyakorlati feladataiban 6. A gyermekek játékának megfigyelése és elemzése a neveléstudományi kutatások elméleti és gyakorlati feladatai segítségével 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kósáné Ormai Vera: <i>A mi óvodánk</i>, Okker Kiadó, Budapest, 2001 ▪ Maszler Irén: <i>Játékpedagógia</i>, Comenius Kiadó Kft., Pécs, 2002 ▪ Kovács György–Bakosi Éva: <i>Játékpedagógiai ismeretek</i>, Szerzői kiadás, Debrecen, 2005 ▪ Tészabó Júlia: <i>Játék–pedagógia, gyermek–kultúra</i>, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 2011 ▪ Millar Susanna: <i>Játépszichológia</i>, Maecenas Kiadó, Budapest, 1997 					

PK ON2121702 PK OL2121702			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ segítséget nyújtani a hallgatóknak az óvodai játék hatékony megszervezéséhez, és – a gyermekmegfigyelés elkészítésével – a gyermekek játékbeli viselkedésének önálló tanulmányozásához; ▪ felkészíteni a hallgatókat a pedagógiai megfigyelés egyik formájára, a gyermek játékának vizsgálatára és szakszerű elemzésére; ▪ gazdagítani a hallgatók metodikai kultúráját a kapcsolati kultúra és a játszás, a tárgykultúra és a játékeszközök összefüggéseinek feltárásával; ▪ hallgató felkészítése a gyermeki tapasztalatszerzés egészségességét és élményszerűségét hangsúlyozó, játékos tevékenység megtervezésére. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Főbb témák, melyekből a hallgató választása alapján kutatást készít:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Játékkutatás módszertani kérdései 2. Játéktörténeti kutatások, napjaink játéakai 3. Játéktípusok a különböző dokumentumokban 4. Gyakorló és konstruáló játékok a különböző életkorokban 5. Szerepjáték megjelenése a különböző életkorokban 6. Szabályjáték megjelenése a különböző életkorokban 7. Játék a szabadban 8. Média és játék 9. Dramatikus játékok az óvodában 10. Játékműhelyek és játéktárak 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Einon Dorothy: <i>Kreatív játékok</i>, Alexandra Kiadó, Pécs, 2004 ▪ Perlai Rezsóné: <i>Az óvodáskor fejlesztő játéakai</i>, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004 ▪ Polcz Alaine: <i>Világjáték</i>, Pont Kiadó, Budapest, 1999 ▪ Balázsne Szűcs Judit – Porkolábné Balogh Katalin – Szaitzné Gregorits Anna: <i>Komplex prevenciók óvodai program</i>, Trefort Kiadó, Budapest, 2009 ▪ Lázár Katalin: <i>Népi játékok</i>, Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2005 					

PK KN1208 PK KL1208			KÓRUS – ÉNEK-ZENEI JÁTÉK I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók találkozása a közös éneklés élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgatható kórusművekkel. A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga; ▪ a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete; ▪ a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével; ▪ ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése; ▪ az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai. <p><u>Kialakítandó kompetenciák:</u> Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyöngy Kinga (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II.</i>, 2004 ▪ Dimény Judit: <i>Hang-játék</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1984 ▪ Falvay Károly: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994 ▪ Kis Jenőné Kenesei Éva: <i>Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában</i>, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991 ▪ Sály László: <i>Kreatív zenei gyakorlatok</i>, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999 ▪ Aktuális kották 					

PK KN1209 PK KL1209			KÓRUS – ÉNEK-ZENEI JÁTÉK II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók találkozási a közös éneklés élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgatható kórusművekkel. A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga; ▪ a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete; ▪ a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével; ▪ ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése; ▪ az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai. <p><u>Kialakítandó kompetenciák:</u> Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyöngy Kinga (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II.</i>, 2004 ▪ Dimény Judit: <i>Hang-játék</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1984 ▪ Falvay Károly: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994 ▪ Kis Jenőné Kenesei Éva: <i>Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában</i>, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991 ▪ Sály László: <i>Kreatív zenei gyakorlatok</i>, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999 ▪ Aktuális kották 					

PK KN1210 PK KL1210			KÓRUS – ÉNEK-ZENEI JÁTÉK III.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók találkozási a közös éneklés élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgatható kórusművekkel. A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga; ▪ a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete; ▪ a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével; ▪ ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése; ▪ az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai. <p><u>Kialakítandó kompetenciák:</u> Ismeretekkel rendelkezés a művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyöngy Kinga (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II.</i>, 2004 ▪ Dimény Judit: <i>Hang-játék</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1984 ▪ Falvay Károly: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994 ▪ Kis Jenőné Kenesei Éva: <i>Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában</i>, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991 ▪ Sály László: <i>Kreatív zenei gyakorlatok</i>, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999 ▪ Aktuális kották 					

PK KN1211 PK KL1211			KÓRUS – ÉNEK-ZENEI JÁTÉK IV.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	1	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók találkozása a közös éneklés élményével, ismerkedés a kisgyermekkorra és az alsó tagozatra vonatkozó kórusirodalommal, ill. a korosztály számára hallgatható kórusművekkel. A játékokban (levelező munkarendű képzés) a zenei tantárgyak során tanult ismeretek további bővítésére kerül sor: a korosztálynak megfelelő ritmikai, hangzási-dallami játékok tanulásával, a Kodály-pedagógia mellett más zenepedagógiák, irányzatok érdekes játékaival.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Elsajátítandó ismeretanyag:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ magyar népi mondókákhoz és játékdalokhoz kapcsolódó játékok mozgásanyaga; ▪ a zenei játékokkal történő személyiségformálás lehetőségeinek ismerete; ▪ a zeneileg fogékony, a zene iránt érdeklődő, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek zenei nevelésének speciális anyagai és hatékony módjai; munkaformák használata, a differenciálás játékos-zenei lehetőségeinek ismerete filmek elemzésével; ▪ ritmushangszerek készítése, kíséret szerkesztése; ▪ az improvizációk, érzések megbeszélésének módjai. <p><u>Kialakítandó kompetenciák:</u> Ismeretekkel rendelkező művészeti nevelés (ének-zene), a gyermekfolklor és a játék személyiségfejlesztő hatásáról, a nevelési, fejlesztési célok elérését szolgáló formáiról és módszereiről.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gyöngy Kinga (szerk.): <i>Első lépések a művészetek felé II.</i>, 2004 ▪ Dimény Judit: <i>Hang-játék</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1984 ▪ Falvay Károly: <i>Ritmikus mozgás – énekes játék</i>, Országos Pedagógiai Intézet, Budapest, 1994 ▪ Kis Jenőné Kenesei Éva: <i>Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában</i>, Tárogató Kiadó, Budapest, 1991 ▪ Sály László: <i>Kreatív zenei gyakorlatok</i>, Ars Longa, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999 ▪ Aktuális kották 					

PK ON2121303 PK OL2121303			KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére. Részletezve:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világgépet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül. ▪ Ismerjék meg az óvodai környezeti nevelés célrendszerét, történetét, területeit. ▪ Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet. ▪ A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Óvodai környezeti nevelést segítő szervezetek, intézmények 2. Múzeumpedagógia és az óvodai környezeti nevelés 3. Zoopedagógia és az óvodai környezeti nevelés 4. Nemzeti parkok, erdészetek és az óvodai környezeti nevelés 5. Állatok szerepe az óvodai nevelésben (állatasszisztált terápiák). 6. Óvodásokkal a tanösvényen 7. Játék a természetben 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Adorján Rita: <i>Magonc – természetismereti játékok az erdőben</i>, Mecsek Erdészeti Rt, Pécs, 1998 ▪ Polák Péter és mtsai: <i>Natúrászunk! Natura 2000 kézikönyv zöld óvoda pedagógusoknak</i>, Észak-Magyarország régió, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 2016, (http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/natura2000_1-80_emo_ovoda.pdf) ▪ Bereczki Ibolya és Nagy Magdolna (sorozatszerkesztők): <i>Múzeumi iránytű sorozat (1-11)</i>, Szabadtéri Néprajzi Múzeum - MOKK, Szentendre, 2009-2011, ISSN 20609957 ▪ Nagy Irén: <i>Zoopedagógiai hasznoskönyv – módszertani segédanyag</i>, Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapest, 2000 (http://www.gorillazoo.hu/oktatasi-anyagok/Hasznoskonyv2-1.pdf) ▪ F. Nagy Zsuzsanna: <i>Természetismereti játékgyűjtemény</i>, Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány, Miskolc, 1998 (http://www.gyakorolj.hu/oktato/negyedikkornyezet/jatekgyujtemeny.pdf) ▪ Orbán Zoltán: <i>Közoktatást segítő intézmények a fenntarthatóság-pedagógiában</i>, Magyar Állatkertek Szövetsége, Budapest, 2006 (http://www.mme.binary_uploads/5_kornyezeti_neveles/orban_zoltan_kozoktatast_segito_intezmenyek_a_fenntarthatosag_pedagogiaban_konyv.pdf) 					

PK ON2121201 PK OL2121201			MATEMATIKAI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A jelöltek matematikai és matematika módszertani kultúrájának megalapozása, az óvodában folyó nevelői tevékenységhez, a logikai, matematikai gondolkodás fejlesztéséhez kapcsolódó kérdések gyakorlatra orientált közös áttekintése, megbeszélése. Kiemelt feladata a matematikai tapasztalatszerzés tartalmi, formai és metodikai kérdéseinek megismerése, a hallgatók matematikai neveléshez kapcsolódó matematikatudományi, pedagógiai és módszertani felkészültségének erősítése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A számfogalom előkészítése I. A számfogalom matematikai, pedagógiai és pszichológiai értelmezése. A számfogalom fejlődése. A számfogalom előkészítésének halmazelméleti alapjai. A tulajdonságok felismerése, összehasonlítás, halmazalkotás. 2. A számfogalom előkészítése II. A természetes szám képzetének alakítása, a halmazok számossága. Tőszám, sorszám. Halmazokkal végezhető műveletek. A témával összefüggő játékos feladatok. 3. A számfogalom előkészítése III. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése. 4. Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában I. Geometriai alapfogalmak, síkidomok, testek. Geometriai alakzatok alkotása, építése. Az óvodai geometriai tapasztalatszerzés alapelvei. 5. Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában II. A tükrösség fogalma. Tengelyes és középpontos tükrösség. Tükrözések. Tájékozódás térben és síkban. A témával összefüggő játékos feladatok. 6. Geometriai tapasztalatszerzés az óvodában III. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése. 7. Mérésekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés az óvodában I. A mérés fogalma, a mérőszám és mértékegység kapcsolata. Az egységgel való mérés lehetőségei. A mérés pedagógiai elvei. Hosszúság, tömeg, űrtartalom mérése. Tapasztalatszerzés a területmérésben. Az idő mérése. A témával összefüggő játékos feladatok. 8. Mérésekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés az óvodában II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése. 9. Relációk, függvények, sorozatok az óvodai nevelésben I. A reláció fogalma, a hozzárendelések fajtái. A függvények értelmezése, a függvényszerű gondolkodás alapozása. A sorozatok alkotása, a rendezés fogalma, jellemzői. A témával összefüggő játékos feladatok. 10. Relációk, függvények, sorozatok az óvodában II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése. 11. Kombinatorika, valószínűség, statisztika az óvodai matematikai nevelésben I. Kombinatorikai alapfogalmak (permutáció, kombináció, variáció). Az utak bejárhatósága, a gráf fogalma, értelmezése. Kombinatorikai tapasztalatok az óvodában. A valószínűség matematikai fogalma, óvodai értelmezése. Statisztikai jellegű tapasztalatszerzés játékos lehetőségei az óvodában. Véletlenek a valóságban. 12. Kombinatorika, valószínűség, statisztika az óvodai matematikai nevelésben II. A témával kapcsolatos óvodai tevékenységek tervezése. Tevékenységi terv készítése. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Körmöci Katalin: <i>Hová búj a matematika? I. kötet. Módszertani kézikönyv a gyermekek matematikai tapasztalatszerzésének óvodai lehetőségeihez, gyakorlati megközelítésben</i>, Sprint Kft., Budapest, 2014 ▪ Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: <i>Gyermeklélektan</i>, Libri Kiadó, Budapest, 2016 („A számfogalom kialakulása”, a „Sorba rendezés és osztályozás” c. fejezetek) ▪ Perlai Rezsőné: <i>Matematika az óvodában. Kézikönyv óvodapedagógusok számára</i>, Flaccus Kiadó, Budapest, 2016 					

- Skemp, R. R.: *A matematikatanulás pszichológiája*, Edge Kiadó, Budapest, 2005
- Zsámboki Károlyné: *Bence világot tanul. Az óvodások matematikája*, NyME Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar, Sopron

PK ON 2121202 PK OL2121202			MATEMATIKAI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A jelöltek pedagógiai és matematika módszertani kultúrájának megalapozása, az óvodában folyó nevelői tevékenységhez, a logikai, matematikai gondolkodás fejlesztéséhez kapcsolódó kérdések gyakorlatra orientált közös áttekintése, megbeszélése. Kiemelt feladata a matematikai tapasztalatszerzés metodikai kérdéseinek megismerése, a hallgatók matematikai neveléshez kapcsolódó pedagógiai és módszertani felkészültségének erősítése, a matematikai tapasztalatszerzés tervezési, szervezési lehetőségeinek feltárása, valamint a differenciált fejlesztés lehetőségeinek bemutatása. A tantárgy feladata továbbá a szakirodalomban való tájékozódás segítése, a pedagóguspályához szükséges önismeret és önreflexió fejlesztése, a szakmával kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az óvodai matematikai nevelés pedagógiai alapjai. Az óvodai nevelés országos alapprogramja (2012). Az alapprogram értékrendszere. A matematika szerepe az alapprogramban. A játék és tanulás szerepe az óvodai tevékenységben, a matematikai tapasztalatszerzésben. 2. A gondolkodás szerepe az óvodai matematikai tapasztalatszerzésben. Az óvodás gyermek matematikai tapasztalatszerzésének elvei. A nevelőkörzpontúság jelentősége az óvodai matematikai nevelésben. 3. A matematikai tapasztalatszerzés tervezése az óvodában I. A tervezés szintjei. A csoport szintű éves tervezés (jeles napok, ünnepek). 4. A matematikai tapasztalatszerzés tervezése az óvodában II. A tematikus tervezés lehetőségei. Az egyes tevékenységformákban alkalmazható matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek. 5. A matematikai tapasztalatszerzés tervezése az óvodában III. Komplex tevékenységi tervek készítése. 6. A matematikai tapasztalatszerzés szervezése az óvodában. A tapasztalatszerzés didaktikai, módszertani folyamata. A matematikai tapasztalatszerzés során alkalmazható munkaformák és módszerek. 7. A matematikai tapasztalatszerzés eszközrendszere az óvodában. A számfogalom alakítását, a logikai gondolkodást, a geometriai tapasztalatszerzést segítő eszközök megismerése, alkalmazásuk módjai. (Színes rudak, logikai lapok (Dienes készlet), építőelemek, tükrök, lyukas tábla, kétkarú mérleg, Montessori eszközök, stb.) 8. A differenciált fejlesztés lehetőségei a matematikai tapasztalatszerzés folyamatában, az óvodai differenciálás lehetőségei. A matematikai tehetségkezdemények felismerése és fejlesztése az óvodában. 9. A projektmódszer szerepe az óvodai matematikai nevelés folyamatában. A matematikai tartalmú projekt fogalma, didaktikai, módszertani alapjai. 10. A matematikai tapasztalatszerzést segítő projektek tervezése, szervezése, értékelése az óvodában. A komplex projekttevékenységben megvalósítható matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek. 11. A játék szerepe az óvodai matematikai nevelésben. Matematikai játékok az óvodában. A különféle játéktevékenységekben rejlő matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek. 12. Tanulási nehézségek a matematikában. A tanulási nehézségek felismerése, korrekciója. A diszkalkulia fogalma, kezelési lehetőségei. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Az Óvodai nevelés országos alapprogramja</i> (2012) http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR ▪ Körmöci Katalin (2015): <i>Hová bújt a matematika? II. kötet. A tevékenységben megvalósuló tapasztalatszerzés tervezhetősége a mindennapi nevelőmunkában.</i> Sprint Kft., Bp. 					

- Perlai Rezsőné (2016): *Matematika az óvodában*. Kézikönyv óvodapedagógusok számára. Flaccus Kiadó, Bp.
- Körmöci Katalin (2012): *Kézikönyv a projektszemléletű óvodai nevelésről*, Sprint Kft., Bp.

PK KN1303 PK KL1303			NEVELÉSELMÉLET I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: bemutatni a nevelés elméletének értelmezési kereteit, az alapvető nevelési modelleket, metodikákat és módszereket, valamint a nevelés különböző területei lényegének és céljainak meghatározását, alapvető feladatainak értelmezését, továbbá a legáltalánosabb értelemben a nevelésre vonatkozó filozófiai előfeltevések és tudományos tanok által alátámasztott általánosításokat, tételek együttesét, illetve többé-kevésbé összefüggő rendszereit. Az óvodapedagógus szakos hallgatók esetében cél az is, hogy a tantárgy tanulása során fejlődjenek iskolapedagógiai ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi élet kiegészítésére a kisiskoláskorú gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelőmunkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a hatékony óvodai és iskolai nevelés érdekében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSzsÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nevelés fogalma, alapelvei, területei 2. A nevelés lehetőségei és szükségessége 3. A nevelés tudományos értelmezése 4. A nevelés színterei, társadalmi tényezői, feladatai 5. A nevelés intézményrendszere 6. Nevelési módszerek, a nevelés problematikus elemei 7. Nevelési célok 8. A pedagógiai tradicionalizmus 9. A pedagógiai liberalizmus 10. A pedagógiai anarchizmus 11. Pedagógus pályatükör – pedagógus kompetenciák 12. A nevelés etikája 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zrínszky László: Neveléstudomány, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002 ▪ Bábosik István: Neveléstudomány, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ▪ Horváth Attila: <i>Elméletek a nevelésről</i>, Okker Oktatási Iroda, Budapest, 1996 ▪ Schaffhauser Franz: <i>A nevelés alanyi feltételei</i>, Telosz Kiadó, Budapest, 2000 ▪ Szenczi Árpád: <i>Neveléstudományi alapkérdések</i>, Eötvös József Kiadó, Budapest, 2000 ▪ Zsolnai József: <i>Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996 ▪ Kluge Norbert: <i>Bevezetés a rendszeres pedagógiába</i>, Keraban Könyvkiadó, Budapest, 1994 ▪ Nagy József: <i>XXI. század és nevelés</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2002 					

PK KN1304 PK KL1304			NEVELÉSELMÉLET II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A Neveléselmélet alapvető célja, hogy bemutassa a nevelés elméletének értelmezési kereteit, az alapvető nevelési modelleket, metodikákat és módszereket, valamint a nevelés különböző területei lényegének és céljainak meghatározását, alapvető feladatainak értelmezését, továbbá a legáltalánosabb értelemben a nevelésre vonatkozó filozófiai előfeltevések és tudományos tanok által alátámasztott általánosításokat, tételek együttesét, illetve többé-kevésbé összefüggő rendszereit.

Az óvodapedagógus szakos hallgatók esetében cél az is, hogy a tantárgy tanulása során fejlődjenek iskolapedagógiai ismereteik és az ahhoz kapcsolódó készségeik, képességeik, szemléletük, kultúrájuk. Mindez annak érdekében, hogy képessé váljanak a családi élet kiegészítésére a kisiskoláskorú gyermekek személyiségfejlődése esetében, valamint későbbi nevelőmunkájukban a saját maguk kreativitásának gazdagítására, fejlesztésére törekedjenek, végül ismerjék meg és alkalmazzák a nevelési eszményeket, elveket, módszereket és eszközöket a hatékony óvodai és iskolai nevelés érdekében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A nevelési helyzet
2. Társadalom és nevelés
3. A nevelés, mint kultúráközvetítés
4. A nevelés, mint személyiségformálás
5. Az erőszakmentes kommunikáció
6. A nevelés, mint konstruktív életvezetés
7. A nevelés hatásrendszere és módszerei
8. A pedagógusok nézetei a gyermekekről
9. Az optimális nevelőiskola-modell jellemzői

SZAKIRODALOM:

- Zrinszky László: Neveléselmélet, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002
- Bábosik István: Neveléselmélet, Osiris Kiadó, Budapest, 2004
- Horváth Attila: *Elméletek a nevelésről*, Okker Oktatási Iroda, Budapest, 1996
- Schaffhauser Franz: *A nevelés alanyi feltételei*, Telosz Kiadó, Budapest, 2000
- Szenczi Árpád: *Neveléstani alapkérdések*. Eötvös József Kiadó, Budapest, 2000
- Zsolnai József: *Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996
- Kluge Norbert: *Bevezetés a rendszeres pedagógiába*, Keraban Könyvkiadó, Budapest, 1994
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*, Osiris Kiadó, Budapest, 2002
- Golnhofer Erzsébet – Nahalka István (szerk.): *A pedagógusok pedagógiája*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001
- Rambala Éva: *Az erőszakmentes kommunikáció alapjai*, Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2013

PK KN1301 PK KL1301			NEVELÉSTÖRTÉNET		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	3	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy oktatásának célja, hogy megalapozza a leendő pedagógusok történeti szemléletét a pedagógia elméletének és az intézményes gyakorlat fejlődésének tanulmányozásához. A tantárgy kiemelt feladata annak a felismertetése a hallgatókkal, hogy a jelenkor pedagógiai elmélete és gyakorlata történeti fejlődés eredménye. A tantárgy célja az egyetemes és a hazai neveléstörténet legjelentősebb összefüggéseinek (a mai pedagógiai elmélet és gyakorlat előzményeinek) feltárása, a legjelentősebb pedagógiai gondolkodók nézeteinek bemutatása, valamint a pedagógiai intézményrendszer fejlődési folyamatainak áttekintése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nevelés célja, tartalma és módszerei az egyes történelmi korszakokban az őskortól napjainkig. 2. Felfogások a gyermekkorról, a gyermekkép alakulása a kezdetektől napjainkig, a szülő-gyermek kapcsolattörténet változásai. Gyermekkép az Európán kívüli kultúrákban. 3. A neveléstörténet tárgya, jellege, forrásai, funkciója. A nevelés eredete, az intézményes nevelés megjelenése az ókori Keleten. A görög és római nevelést meghatározó tényezők. Görög filozófusok. 4. A középkori nevelés kialakulása, a klasszikus nevelés intézményei. A különböző irányzatok – humanizmus, reneszánsz, reformáció, katolikus megújulás – hatása a nevelésre. 5. Felvilágosult polgári elvek a nevelésben: Locke, Rousseau. Pestalozzi és a neohumanizmus. Herbart pedagógiája. Fröbel munkássága. 6. Az intézményes kisgyermeknevelés kezdetei: a XVIII–XIX. sz. (Owen, Wilderspin munkássága). Nevelésügy a reformkorban, a magyar óvodai mozgalom és alsó fokú oktatás kibontakozása (Brunszvik Teréz, Wargha István, Ney Ferenc). 7. A magyar polgári pedagógia kibontakozása, Eötvös népoktatási törvénye, a kiseddóvási törvény. 8. Az oktatás szervezeti kereteit megújító reformtörekvések, az elméleti pedagógia és az óvodapedagógia főbb irányzatai. 9. Reformpedagógia és életreform mozgalom. Oktatáspolitikai és iskoláztatás-történet a XX. század első felében: Klebelsberg Kunó és Hóman Bálint. A 20. sz. második felének pedagógiai áramlatai. 10. Napjaink pedagógiai, kisgyermek pedagógiai törekvései, a nevelést szabályozó dokumentumok. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Albert, B. Gábor: <i>A nevelés történeti és elméleti alapjai</i>, Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2011 I ▪ Mészáros István – Németh András - Pukánszky Béla: <i>Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 1999 ▪ Kéri Katalin (szerk. és magyarázó szövegekkel ellátta): <i>Távoli tájak, ismeretlen gyerekek. Mozaikok a nevelés történetéből</i>, III. JPTE Tanárképző Intézet, Pécs, 1997 (http://kerikata.hu/publikaciok/text/mozaik03/mozaik03.htm) ▪ Pukánszky Béla: <i>A gyermekkor története</i>, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2001 ▪ Pukánszky Béla: <i>Gyermeküket tanító apák</i>, Iskolakultúra, 3., 2002, 3–15. 					

PK ON2121301 PK OL2121301			ÓVODAI KÖRNYEZETI NEVELÉS		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -----		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére. Részletezve: Alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világnézet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül. Ismerjék meg az óvodai környezeti nevelés célrendszerét, történetét, területeit. Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet. A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A környezeti nevelés fogalma és célrendszere. 2. Szűkebb és tágabb természeti környezet: a gyermeki szemlélődés körébe eső növények, állatok (hazai zöldség, gyümölcs és állatfajták); 3. Természeti jelenségek és életközösségek (napszakok, évszakok váltakozása; időjárás elemei; a víz; a levegő; a talaj). 4. A változó gyermek és természet kapcsolat. 5. Szűkebb és tágabb emberi környezet: a család, kisközösségek, intézmények, hazai vallások és nemzetiségek, településtípusok, közlekedés, foglalkozások, épületek, udvar, kert, játszótér. 6. Gyermek a virtuális térben. 7. Szűkebb és tágabb tárgyi környezet: játékeszközök, természetes és mesterséges anyagok, az anyag kémiai és fizikai jellemzői, megújuló és nem megújuló energiaforrások, újrahasznosítás, fogyasztói társadalom és a gyermek. 8. Hazánk tájai, természeti és kulturális értékei. 9. Szülőföld és helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, magyar népi kalendárium. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bárdi, Á.: <i>A természethiányban szenvedő gyermekekről</i>, in I. Lőrinc, XII. Apáczai Napok Nemzetközi Tudományos Konferencia tanulmánykötet, Győr: Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, 2009, 127-131. ▪ Horváth B., Péntek L., Siposné Kedves É.,: <i>Kémiai alapismeretek</i>, Mozaik, Szeged, 2012 ▪ Jónás I. és mtsai: <i>Kozmikus és természetföldrajzi környezetünk</i>, Mozaik, Szeged, 2013 ▪ Vad A. és mtsai (szerk.): <i>Első Atlaszom</i>, Cartographia, Budapest, 2006 ▪ Victor A.: <i>A környezeti nevelés rendszere</i>, Iskolakultúra, 1993, III. évf. 24. 3–23. <p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bálint S.: <i>Ünnepi kalendárium I-II.</i>, Budapest, Neumann Kht., 2004 ▪ Chapman G., Pellicane A.: <i>Netfüggő gyerekek</i>, Harmat, Budapest, 2016 					

PK ON2121302 PK OL2121302			ÓVODAI KÖRNYEZETI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére. Részletezve: Alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világgépet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül. Értsék meg és becsüljék a hallgatók a környezeti rendszereket, aktívan vegyenek részt azok fenntartásában. Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet. A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szokásrend alakítás, énképfejlesztés és a környezeti nevelés összefüggései. 2. A víz, a levegő, a talaj témakörének módszertana. 3. Óvodai nevelési alapidokumentumok (ÓNOAP, NKNS, helyi tervek és programok) és a környezeti nevelés. 4. Eszközök az óvodai környezeti nevelésben. 5. Az óvodai környezeti nevelés módszerei és munkaformái. 6. A Zöld Óvodai Kritériumrendszer és hálózat. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuti I., Kuti Istvánné: <i>Környezeti nevelés az óvodában</i>, Kecskemét, KÖRLÁNC – KETIF, 1996 ▪ Bihariné dr. Krekó Ilona (szerk.) <i>Az óvodai környezeti nevelés módszertana</i>, ELTE-TÓFK, 2006 ▪ Könczey Réka és mtsai: <i>Zöld óvoda leszünk! – módszertani segédanyag és útmutató Zöld Óvoda címpályázatra készülő óvodapedagógusoknak</i>, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2016, Budapest, ISBN 9789636839995 ▪ Bona Gabriella és mtsai: <i>Natúrászunk! Natura 2000 kézikönyv zöld óvoda pedagógusoknak</i>, Dél-Alföld régió, Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2016, Budapest, ISBN 9789636829988, (http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/natura2000_1-80_da_ovoda.pdf) ▪ Labanc Gy.: <i>Óvodások környezeti nevelése</i>, MKNE, Budapest, 2001 ▪ Fehér Anna: <i>Játszunk? Természetesen!</i> (A világ befogadásának elérhetősége 1.). suliNova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Budapest, 2006 (http://www.gyeregyalog.hu/dox/jatszunk_javitva.pdf) ▪ Valkó, K. (szerk.): <i>Környezettudatosság az óvodában - „Apró lépés az óvodásnak, nagy lépés a világnak!”</i>, Oktatói segédanyag az informális környezeti nevelésről óvodapedagógusoknak., Zöld-Híd Alapítvány, 2010 (http://zold-hid.hu/ovisok_es_a_kornyezet.pdf) 					

PK ON2113501 PK OL2113501			ÓVODAPEDAGÓGIA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy célja a hallgatók pedagógiai műveltségének, szemléletének, irányultságának, hivatástudatának formálása annak érdekében, hogy váljanak alkalmassá az óvodáskorú gyermekek nevelésére, a családi nevelés folytatására, kiegészítésére, elsősorban a szociális érzékenységük, kommunikációs készségeik alakításával.</p> <p>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának alapvető feladata a testi - lelki egészség, az erkölcsi - érzelmi és az esztétikai nevelés tartalmi feladatainak, érték- és normarendszerük óvodai alapozásának megismertetése.</p> <p>A tantárgy alapvető célja, hogy a hallgatók legyenek tisztában az óvodapedagógus hivatás modellértékű, értelmiségi szerepkörével, munkája etikai kérdéseivel.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A hallgató ismerje meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a nevelélmélet alapfogalmait, a pedagógiai szaknyelvet az óvoda vonatkozásában; ▪ közoktatási rendszerünket és az óvodai nevelési gyakorlatot jellemző alternatív pedagógiai modelleket; ▪ az óvodák tartalmi szabályozásának dokumentumait, az óvodakép korszerű értelmezését, a helyi nevelési program készítésének folyamatát; ▪ a családi és óvodai szocializáció és a nevelés folyamatának hatásrendszerét; ▪ az óvodáskorú, hátrányos helyzetű, különböző nemzeti, etnikai, kisebbségi hovatartozású gyermekek heterogén csoportban történő együttnevelésének egyéni-differenciált bánásmódját biztosító pedagógiai módszerek, eszközök, eljárások hatékony alkalmazásának lehetőségeit, az esélyegyenlőséget biztosító nevelői feladatokat; ▪ a szocializáció és a nevelés folyamatának sajátosságait a heterogén és homogén életkorú gyermekek csoportszervezésében; ▪ a mentálhigiéné pedagógusokra vonatkozó követelményeit. <p>Legyen képes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szociális érzékenységgel, előítélet-mentesen értelmezni a társadalmi változások, problémák óvodai rendszerre, nevelésre gyakorolt hatásait; ▪ megérteni és gyakorlati tapasztalataival összevetni az óvodaügy aktuális történéseit; ▪ elfogadni a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásának óvodai feltételrendszerét, légkörét és pedagógiai klímájának sajátosságait, a multikulturalitást. <p>Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az óvodapedagógia helye, szerepe a neveléstudomány rendszerében. Az óvodapedagógia alapfogalmai, a pedagógiai szaknyelv óvodai vonatkozásai. A nevelés és oktatás óvodai sajátosságai. 2. Neveléstörténeti alapozás: az óvoda korszerűsítésének irányai, a reformpedagógiai mozgalmak óvodai vonatkozásai. Az óvodai rendszer kialakulása és fejlődése, kapcsolódása az iskolarendszerhez. Az óvoda a köznevelés mai rendszerében. Alternativitás az óvodai rendszerben. 3. Az óvoda, mint a professzionális nevelés színtere. Az óvodai nevelés célja, alapelvei, feladatai. A tartalmi szabályozás óvodai kérdései. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2012). Az óvodák pedagógiai programja, a pedagógiai programok tartalmi elemzése, összehasonlítása. Az óvodai nevelés megvalósítását segítő módszerek és eszközök. 4. Az óvodapedagógus felkészülése, az óvodai tervezés kérdései. A tervezőmunka szintjei, formái. Az óvodapedagógus feladatai a nevelési hatásrendszer tervezésében. A gyermek fejlődésének segítése, nyomon követése: a fejlődési napló. A nevelés eredményességének vizsgálata az óvodai munkában. 5. Az iskolaalkalmasság és iskolakészültség pedagógiai kérdései. Az iskolaérettség törvényi kritériumai. Az iskolaalkalmasság eltérő értelmezései (Méri Ferenc, Vekerdy Tamás). Az óvoda – iskola átmenet pedagógiai kérdései. Az iskolakezdés törvényi keretei. Az óvoda – iskola kapcsolata. 					

6. Differenciált fejlesztés az óvodában. A különleges pedagógiai bánásmódot igénylő gyermekek az óvodában. Az integrált és az inkluzív nevelés óvodai kérdései. Az integráció formái, sajátosságai. Az együttnevelés eredményes megvalósításának feltételei.
7. Az elsődleges szocializáció, a laikus nevelés színtere a család. A család szerepe a nevelési folyamatban, a családi nevelés sajátosságai. A családi és az óvodai nevelés összehangolása. A család és az óvoda kapcsolata.
8. Az óvodapedagógus státusza, szerepe a nevelés folyamatában. Az óvodapedagógus vezetési stílusa, nevelési attitűdjei. Az óvodapedagógus belső és külső kapcsolatrendszere. Az óvodai mentálhigiéné, kiegész az óvodában.
9. Az óvoda tevékenységi rendszere. „Műveltségterületek” az óvodában. Projektpedagógia óvodai kérdései. A projektek óvodai alkalmazása. A játék kiemelt szerepe az óvodai tevékenységben, az óvodáskorú gyermekek játéktevékenységei. A játék, mint a tanulás formája. Szerepjáték és szociális tanulás óvodapedagógiai kérdései.
10. A nevelés individuális és közösségi jellege. Közösségfejlesztés és csoportszervezés az óvodában (homogén, vagy vegyes életkorú csoportok). A nemzeti, etnikai hagyományok megjelenítésének lehetőségei az óvodai nevelés folyamatában. Az esélyegyenlőség biztosításának lehetőségei az óvodai nevelés folyamatában.
11. Az óvoda, mint szervezet belső és külső kapcsolatrendszere. Az óvoda kapcsolati hálója. Szülői, partneri igények. Az óvodapedagógus és a szülő kapcsolata, együttműködésének lehetőségei, a kapcsolattartás formái.
12. Az óvodapedagógus kommunikációja, a pedagógus kommunikáció óvodai sajátosságai. A verbális és a non-verbális kommunikáció szerepe az óvodában. A hatékony kommunikáció. Az óvodai konfliktusok sajátosságai. A konfliktusok formái, fokozatai az óvodában. A konfliktuskezelés óvodai lehetőségei.

SZAKIRODALOM:

- *Az Óvodai nevelés országos alapprogramja* (2012)
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR
- *Az óvodai nevelés „ÚJ” országos alapprogramja*. A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve. A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve. Óvoda az ezredfordulón. MKM Budapest, 1998.
- Jávorné Kolozsváry Judit (szerk.): *Az óvodapedagógus szerep kihívásai*. Trezor Kiadó, Bp., 2004.
- Kolozsváry Judit: *"Más" gyerek, "más" szülő, "más" pedagógus*. OKKER, Budapest, 2002.
- Körmöci Katalin: *A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában*. Fabula Bt. 2001.
- Körmöci Katalin: *Kézikönyv a projektszemléletű óvodai nevelésről*. Sprint Kft., Bp., 2012.
- Körmöci Katalin (szerk.): *Óvodapedagógiai kislexikon*. Flaccus Kiadó, Bp., 2015.
- Pálfi Sándor: *A magyar óvodai projektpedagógia gyakorlati jegyei*. Debreceni Egy. Kiadó, Debrecen, 2014.
- Ranschburg Jenő: *Szeretet, erkölcs, autonómia*. Integra-Projekt Kft., Budapest, 1994
- Winnicott, Donald W.: *Kisgyermek, család, külvilág*, Animula Kiadó, 2000

PK KN1300 PK KL1300			PEDAGÓGIA SZIGORLAT		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK KN1301/PK KL1301 PK KN1302/PK KL1302 PK KN1303/PK KN1303		Vizsgajelentkezési előfeltétel PK KN1304 --- PK KL1304
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	0	0	0	Szigorlat	Szigorlat
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A pedagógia szigorlat célja, hogy a hallgatók integráltan áttekintsék a pedagógia kurzusok során tanultakat, s ennek nyomán összefüggésben rendszerezék a gyermekre, a gyermek fejlesztésére, az intézményes nevelésre vonatkozó pedagógiai tudásukat.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A Pedagógia tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemknél megjelölteknek megfelelő.					
SZAKIRODALOM: <ul style="list-style-type: none"> ▪ A Pedagógia tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemknél megjelölt kötelező irodalom. 					

PK KN1404 PK KL1404			PEDAGÓGIAI SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatók ismerjék meg a szociálpszichológia és a pedagógia metszéspontját képező főbb területeket. Tudatosuljanak számukra a társas folyamatokhoz és mások észleléshez, megítéléséhez köthető szabályszerűségek és a csoportfolyamatokra jellemző sajátosságok. Ezen tudás birtokában legyenek képesek az óvodai, iskolai és a köznapi események szociálpszichológiai szemléletű értelmezésére, elemzésére.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p><u>Főbb témák:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szociálpszichológia főbb vizsgálati területei, axiómák és motivációs elvek. 2. A társas kapcsolatok fejlődése. Személyészlelés és benyomásszerveződés. 3. Attribúció és az önbeteljesítő jóslat. 4. Társas kölcsönhatás és befolyásolás. 5. A kommunikáció fogalma, csatornái, a hatékony tanár–diák kommunikáció (Th. Gordon). 6. Tanárszerep, vezetés és hatékonyság. 7. Az attitűd fogalma, funkciói, attitűd és viselkedés. A kognitív disszonancia elmélete. 8. Kategorizáció, sztereotípiák. Előítéletes viselkedés, az előítélet leküzdésének módszerei. 9. Konfliktus, együttműködés és versengés. Agresszió és segítségnyújtás. 10. Csoportdinamikai folyamatok jellemzése. Csoportkohézió és csoportközi konfliktusok. Szociometria. 11. A csoport fejlődésének folyamata. 12. Norma és konformitás. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Smith, E. R. – Mackie, D. M.: <i>Szociálpszichológia</i>, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2016 ▪ N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): <i>Pedagógusok pszichológiai kézikönyve II.</i> Osiris Kiadó, Budapest, 2017 vonatkozó részei ▪ Forgas, J. P.: <i>A társas érintkezés pszichológiája</i>, Kairosz Kiadó, Budapest, 2019 ▪ Zimbardo, Ph. – McCann, V. – Johnson, R.: <i>Pszichológia mindenkinek III.</i> Libri Kiadó, Budapest, 2019 ▪ Gordon, Th.: <i>T.E.T. A tanári hatékonyság fejlesztése</i>, Gordon Kiadó Magyarország Kft., Budapest, 2010 ▪ Sallay Hedvig – Perger Judit: <i>A szociometriai módszer alkalmazása alsó- és középfokú oktatási intézményekben</i>, In: Iskolapszichológia füzetek 12., Budapest, é.n. ▪ Aronson, E.: <i>A társas lény</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2014 ▪ Balogh László – Tóth László (szerk.): <i>Fejezetek a pedagógiai pszichológia köréből</i>, Neumann Kht., Budapest, 2005 http://mek.oszk.hu/04600/04669/html 					

PK ON2111002 PK OL2111002			PEDAGÓGUSATTITÚDOK ÉS ETIKA MŰHELYMUNKA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	3	-	3	Konzultáció	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A jövődõ oktatók felkészítése a társas élet kultúrájára. A szakmai és magánélet leggyakoribb kérdéseinek tisztázása, a hallgatók idevágó kérdéseinek megtárgyalása. Útmutatás a szakmai és magánélet protokolljában. Az etika és az etikett kapcsolata, a lélek kultúrájának és a viselkedés kultúrájának a kapcsolata.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Fõbb témák:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A pedagógus-etika fogalma, célja, etika és etikett a különbözõ kultúrákban és korokban 2. Külsõ megjelenés: hajviselet, öltözködés, tisztálkodás. Ajtóhasználat, kopogás, belépés, kilépés 3. Lelki higiéné: õszinteség, hangulatok közvetítése, testtartás, tekintet, mosoly, testbeszéd, hangerõ, szókészlet 4. Bemutatkozás, kézfogás, megszólítás, tegezés, a társalgás megindítása 5. Kommunikáció: levél (egyházi megszólítások), telefon, sms, elektronikus levél. Viselkedés hivatalban: álláskereső, interjú, önéletrajz. Médiahasználat nyilvános helyen 6. Munkahelyi viselkedés: az udvarias közvetlenség fõnökkel és beosztottal, kollégákkal. Hivatalos fogadások, munkahelyi társas alkalmak 7. Az otthon: a tisztelet és szeretet megnyilvánulásai, családi alkalmak, helyes viselkedés gyermekekkel, gratulálás és kondoleálás. Ajándék, csomagolás, virág 8. A terített asztal szokásai: terítés különbözõ alkalmakon, meghívás, vendégek fogadása, az ételek és italok megválasztása, ülésrend, kínálás, asztali társalgás, köszönetnyilvánítás 9. Egészség, betegség: a sportolás etikettje, orvosnál, kórházban, kórházi látogatás 10. Társadalmi alkalmak: mozi, színház, opera, helyes viselkedés a templomban 11. Utazás: gépkocsivezetés és tömegközlekedési eszközök etikettje, a gyalogos közlekedés szabályai, segítségnyújtás 12. Környezeti kultúra: a városi környezet és a szabad természet megóvása – szemét, zaj, rongálás; alkalmazkodás a közös programokhoz. Az élet különbözõ területeinek szokásrendje, kitekintéssel a hazánktól eltérõ etikettek felé. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Köves J. Julianna: <i>Illik tudni. A kulturált viselkedés szabályai</i>, K.u.K., Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Pintér Emil: <i>Európai illemtan</i>, Európa Kiadó, Budapest, 1998 ▪ S. Nagy Katalin (szerk.): <i>A viselkedéskultúráról</i>, Cikkgyûjtemény, Budapest, 1984 ▪ Sille István: <i>Az etikett és a protokoll kézikönyve</i>, Budapest, 1998 ▪ Csizmadia László: <i>A vendéglátás ételei és tálalásuk</i>, TIT, 1994 ▪ Ottlik Károly: <i>Protokoll</i>, Budapest, 1993 					

PK KN1400 PK KL1400			PSZICHOLÓGIA SZIGORLAT		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK KN1401 és PK KL1401 – Bevezetés a pszichológiába PK KN1402 és PK KL1402– Fejlődéslelektan PK KN1403 és PK-KL1403 – Személyiséglelektan PK KN1404 és PK KL1404– Pedagógiai szociálpszichológia		Vizsgajelentkezési előfeltétel PK KN1404 - PK KL1404
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
IV.	0	0	0	Szigorlat	Szigorlat
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A pszichológia szigorlat célja, hogy a hallgatók integráltan áttekinthessék a pszichológia kurzusok során tanultakat, s ennek nyomán összefüggésben rendszerezék a gyermekre, a gyermek fejlesztésére, az intézményes nevelésre vonatkozó pszichológiai tudásukat.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A Pszichológia tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemknél megjelölteknek megfelelő.					
SZAKIRODALOM: <ul style="list-style-type: none"> ▪ A Pszichológia tantárgyakban és a szigorlatban érintett tantárgyelemknél megjelölt kötelező irodalom. 					

PK KN1207 PK KL1207			ROMOLÓGIA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	műhelymunka	műhelymunka	2	Konzultáció	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A hallgatókat szembesíteni azzal a magyarországi helyzettel, hogy a többségi társadalom tagjai egyre kevésbé toleránsak a kisebbségekkel és ezt az intoleranciát egyre kevésbé viselik el a kisebbségek. Alapvető feladat az előítélet „termeszetrájának” és megnyilvánulási formáinak a megismerése, valamint az előítéletek leküzdése módjainak elsajátítása. Konzultációval segített, önálló hallgatói munkával készítendő szakmai anyag a témáról.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A cigányság története (rövid áttekintés) 2. Cigányok (manusok, szintók, romok, zsitánok, kálók) és utazók szerte a világban. 3. A „cigánykérdés” a magyar történelemben a 14. századtól napjainkig. 4. A cigányok és a többségi társadalom kapcsolatának változásai. 5. A magyarországi cigányság nyelvi, területi megoszlása, rétegeik, csoportjaik. 6. A romák/cigányok – demográfiai, oktatási, foglalkoztatottsági, lakhatási – helyzete a mai Magyarországon; okok és következmények. 7. A cigányság hagyományai, szokásai I. – gyermekvárás, születés, keresztlő 8. A cigányság hagyományai, szokásai II. - temetkezési és halotti szokások, a halottakkal (mule) kapcsolatos elképzelések(virrasztás, sirató stb.). 9. A magyarországi cigányság hiedelemvilága. Népi vallásosság, vallási gyakorlat, ünnepek. Cigányság és vallásosság, a cigánypasztoráció. 10. Az integráció kérdése. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Diósi Ágnes: <i>Cigányút</i>, Szépirodalmi Kiadó, 1988 ▪ Erdős Kamill cigány tanulmányai, A Gyulai Erkel Ferenc Múzeum Kiadványai 78. sz. ▪ Fónai Mihály – Péntes Mariann – Vitál Attila (szerk.): <i>Etnikai szegénység, etnikai egészségi állapot? A cigány népesség élethelyzete és kitörési lehetőségei Északkelet-Magyarországon</i>, Krúdy Könyvkiadó, 2006 ▪ Forray R. Katalin (szerk.): <i>Romológia – Ciganológia</i>, Dialóg Campus, Kiadó Budapest – Pécs, 2006 ▪ Havas Gábor – Kemény István: <i>A magyarországi romákról</i>, Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. 2005 ▪ Kertesi Gábor: <i>A társadalom peremén - Romák a munkaerőpiacon és az iskolában</i>, Osiris, Budapest, 2005 ▪ Szuhay Péter: <i>A magyarországi cigányság kultúrája: etnikus kultúra vagy a szegénység kultúrája?</i>, Panoráma, Budapest, 1999 					

PK ONZ001 PK OLZ001			SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	0	0	0	Konzultáció	Aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő óvodapedagógus bizonyítja a szakmai tájékozottságát, az óvodai pedagógiai és nevelésitevékenységre való alkalmasságát. A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is. (A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületről jelölik ki.)</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A konzultáció tartalma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szakdolgozat tartalmi és formai követelményeinek megbeszélése. 2. A kutatás tárgyának meghatározása. Kutatási terv elkészítése. 3. A kutatási probléma megfogalmazása. 4. A kutatás jellegének, típusának meghatározása. 5. A szakirodalmi források kijelölése, bibliográfia készítése. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Falus Iván (szerk.): <i>Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe</i>, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644 ▪ Sarbó Gyöngyi: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez (http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.)) ▪ Kontra József: <i>A pedagógiai kutatások módszertana</i>, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460 ▪ Falus Iván - Ollé János: <i>Statisztikai módszerek pedagógusok számára</i>, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168 ▪ Sántha Kálmán: <i>Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába</i>, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1 ▪ Szokolszky Ágnes: <i>Kutatómunka a pszichológiában</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822 					

PK ONZ002 PK OLZ002			SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
5	0	0	0	Konzultáció	Aláírás

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyanjelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő óvodapedagógus bizonyítja a szakmai tájékozottságát, az óvodai pedagógiai és nevelési tevékenységre való alkalmasságát.

A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit.

A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is.

(A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületről jelölik ki.)

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A konzultáció tartalma:

1. A szakirodalom gyűjtése, tanulmányozása. Jegyzetelés, kivonatolás, forráskezelés.
2. A szakirodalmi fejezet tanulmányának összeállítása.
3. A kutatás hipotéziseinek megfogalmazása.
4. A kutatás menetének meghatározása, a feltáró és a feldolgozó módszerek kijelölése.
5. A populáció és a minta meghatározása.
6. A kutatás eszközeinek elkészítése.
7. Az adatfelvétel körülményeinek meghatározása, az adatfelvétel lebonyolítása.

SZAKIRODALOM:

- Falus Iván (szerk.): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644
- Sarbó Gyöngyi: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez (http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.))
- Kontra József: *A pedagógiai kutatások módszertana*, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Falus Iván - Ollé János: *Statisztikai módszerek pedagógusok számára*, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168
- Sántha Kálmán: *Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába*, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1
- Szokolszky Ágnes: *Kutatómunka a pszichológiában*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822

PK ONZ003 PK OLZ003			SZAKDOLGOZATI ZÁRÓKONZULTÁCIÓ		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
6	0	0	10	Konzultáció	Minősített aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja, hogy a konzulenssel történő folyamatos együttműködés keretében felkészítse a hallgatókat a szakdolgozat önálló kutatómunkájára. A tantárgy kiemelt feladata a szakdolgozati kutatás egyes lépéseinek meghatározása, a kutatási terv alapján azok realizálásának támogatása. A tárgy hozzájárul ahhoz, hogy egy olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány születhessen, melynek révén a leendő óvodapedagógus bizonyítja a szakmai tájékozottságát, az óvodai pedagógiai és nevelési tevékenységre való alkalmasságát. A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során. A tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt a szakdolgozatban, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. A szakdolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is. (A szakdolgozat olyan jelentős volumenű, önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a szaktanszék/intézet, illetve a hallgató kezdeményezésére a látogatott szak tudományterületéről jelölik ki.)</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>A konzultáció tartalma:</u> 1. Az eredmények feldolgozása. 2. A kutatási eredmények prezentálása, értelmezése. 3. A következtetések és javaslatok megalkotása. A kutatási eredmények kiterjesztése, általánosíthatósága. 4. A kutatás eredményeinek egybevetése a szakirodalommal. A kutatás eredményeinek gyakorlatban történő alkalmazhatósága. 5. A további kutatási irányok megfogalmazása. 6. A szakdolgozat végleges formába öntése.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Falus Iván (szerk.): <i>Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe</i>, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000 ISBN 9631626644 ▪ Sarbó Gyöngyi: Útmutató a szakdolgozat szerkesztéséhez (http://old.tok.elte.hu/inf/Dok/jegyzetek/SZD_Utmut_2013_SGY_v2.pdf (2015.10.31.)) ▪ Kontra József: <i>A pedagógiai kutatások módszertana</i>, Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, 2011 ISBN 9789639821460 ▪ Falus Iván - Ollé János: <i>Statisztikai módszerek pedagógusok számára</i>, OKKER Kiadó, Budapest, 2000 ISBN 9639228168 ▪ Sántha Kálmán: <i>Bevezetés a kvalitatív pedagógiai kutatás módszertanába</i>, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2009 ISBN 978-963-733-899-1 ▪ Szokolszky Ágnes: <i>Kutatómunka a pszichológiában</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2004 ISBN 9789633896822 					

PK KN1204 PK KL1204			SZAKMAI IDEGEN NYELV I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tananyag az alapvető nyelvi készségek fokozatos fejlesztését szolgálja a vizsgacél szerinti differenciáltsággal, folyamatosan a két féléven keresztül. A szeminárium célja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a nyelvi ismeretek megalapozása, az esetlegesen már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása, az esetleges hiányosságok pótlása; ▪ a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek; ▪ írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek; ▪ a hallgató elindítása a középfokú nyelvvizsga megszerzése felé ▪ vizsgafeladat típusok megismerése ▪ vizsgahelyzetek begyakorlása ▪ vizsgakövetelmények felmérése ▪ saját nyelvi szint objektív felmérése ▪ nyelvtanulási stratégiák elsajátítása. 					
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: <u>Német nyelv:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Önálló, érthető, szóbeli kommunikáció a mindennapi élethelyzetekben ▪ Összefüggő, érthető szóbeli szövegalkotás ▪ Egyszerű érvelés vagy elemzés általános témakörökben ▪ A szóbeli kommunikáció lényegének megértése <ul style="list-style-type: none"> a) globális szövegértés b) szelektív szövegértés ▪ Összetettebb írott szöveg megértése, értelmezése <ul style="list-style-type: none"> a) globális szövegértés b) szelektív szövegértés ▪ Világos, megfelelő nyelvhelyességű és lexikai szintű, önálló írásbeli szövegalkotás ▪ Kiegészítés: A szak (óvodapedagógus szak) sajátosságainak megfelelő, az óvodai nevelésben hasznosítható speciális nyelvi ismeretek: gyermekjátékok, mondókák, gyermekdalok stb. <p><u>Angol nyelv:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a szóbeli készségek megerősítése, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek ▪ írásbeli készségek megerősítése, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek. ▪ az esetleges hiányosságok pótlása ▪ a középfokú vizsgafeladat típusok megismerése ▪ vizsgahelyzetek begyakorlása ▪ vizsgakövetelmények felmérése ▪ saját nyelvi szint objektív felmérése ▪ nyelvtanulási stratégiák elsajátítása 					

SZAKIRODALOM:**Német nyelv:**

- Anni Fischer-Mitziviris – Sylvia Janke – Papanikolau: *So geht's zum ZD*, Klett, 2006 (1. szint)
- *TELC-Német nyelvvizsga gyakorlófeladatok*, Akadémiai Kiadó (2. szint)
- kiegészítés: a nyelvvizsga tematikájához illeszkedő cikkek, készségfejlesztő feladatok (az oktató szerzi be és juttatja el a hallgatókhoz)
- Madaras Barbara-Dr. Rohonyi Pálné: *Zertifikat Komplet* (Test- und Übungsbuch mit CD), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest (1-2. szint)
- Heike Voit: *Német nyelvtan röviden és érthetően*, PONS, Klett Kiadó, Budapest, 2004
- *Brüderchen komm tanz mit mir. 57 schöne Kinderlieder und Kinderreime*, Budapest Bouvard & Pecuchet, 1992
- Stoyanné Peér Hajna: *Lesebuch zur deutschen Kinderliteratur*, Budapest Tankönyvkiadó, 1992

Angol nyelv:

- *Practice Test Book Euroexam Level B1 - Three complete sets of B1 level Euroexam tests with Exam Guide, answer keys and free downloadable audio materials*, EURO NYELVVIZSGA Kft., 2015
- *angol nyelvből B2 szintű (Telc és ECL) nyelvvizsgára készülőknek + 2 CD*, ISBN9789632611105, Szerző: Mestra-Páli, Maxim kiadó, 2010
- *TELC Angol nyelvvizsga gyakorlófeladatok - alap- és középfok (B1-B2) + Audio CD (2)* 2012, Akadémiai Kiadó, 2012
- egyéb, oktató által kiadott segédanyagok

PK KN1205 PK KL1205			SZAKMAI IDEGEN NYELV II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tananyag az alapvető nyelvi készségek fokozatos fejlesztését szolgálja a vizsgacél szerinti differenciáltsággal, folyamatosan a két féléven keresztül.

A szeminárium célja:

- az angol nyelvi ismeretek megalapozása,
- az esetlegesen már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek
- a hallgató elindítása a középfokú nyelvvizsga megszerzése felé
- vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése
- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Német nyelv:

- Önálló, érthető, szóbeli kommunikáció a mindennapi élethelyzetekben
- Összefüggő, érthető szóbeli szövegalkotás
- Egyszerű érvelés vagy elemzés általános témakörökben
- A szóbeli kommunikáció lényegének megértése
  - a) globális szövegértés
  - b) szelektív szövegértés
- Összetettebb írott szöveg megértése, értelmezése
  - a) globális szövegértés
  - b) szelektív szövegértés
- Világos, megfelelő nyelvhelyességű és lexikai szintű, önálló írásbeli szövegalkotás
- Kiegészítés: A szak (óvodapedagógia) sajátosságainak megfelelő, az óvodai nevelésben hasznosítható speciális nyelvi ismeretek: gyermekjátékok, mondókák, gyermekdalok stb.

Angol nyelv:

- a középfokú nyelvvizsga letételéhez szükséges angol nyelvi ismeretek átadása,
- a szóbeli készségek elsajátítása, mint kommunikációs készségek, szövegértés, szöveghallgatás, szituációs készségek
- írásbeli készségek elsajátítása, mint olvasási, írásbeli (esszéírás, levélformák, fogalmazások), nyelvtani és nyelvhasználati készségek
- a már meglévő alapok megerősítése, megszilárdítása.
- az esetleges hiányosságok pótlása
- a középfokú vizsgafeladat típusok megismerése
- vizsgahelyzetek begyakorlása
- vizsgakövetelmények felmérése

- saját nyelvi szint objektív felmérése
- nyelvtanulási stratégiák elsajátítása

KÖTELEZŐ IRODALOM:

Német nyelv:

- Anni Fischer-Mitziviris – Sylvia Janke – Papanikolau: *So geht's zum ZD*, Klett 2006 (1. szint)
- TELC-Német nyelvvizsga gyakorlófeladatok, Akadémiai Kiadó (2. szint)
- kiegészítés: a nyelvvizsga tematikájához illeszkedő cikkek, készségfejlesztő feladatok (az oktató szerzi be és juttatja el a hallgatókhoz)
- Madaras Barbara-Dr. Rohonyi Pálné: *Zertifikat Komplett* (Test- und Übungsbuch mit CD), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest (1-2. szint)
- Heike Voit: Német nyelvtan röviden és érthetően, PONS (Klett Kiadó Budapest 2004)
- *Brüderchen komm tanz mit mir. 57 schöne Kinderlieder und Kinderreime*, Budapest, Bouvard & Pecuchet, 1992
- Stoyanné Peér Hajna: *Lesebuch zur deutschen Kinderliteratur*, Budapest Tankönyvkiadó, 1992

Angol nyelv:

- *Practice Test Book Euroexam Level B1 - Three complete sets of B1 level Euroexam tests with Exam Guide, answer keys and free downloadable audio materials*, EURO NYELVVIZSGA Kft., 2015
- *8 próbanyelvvizsga angol nyelvből B2 szintű (Telc és ECL) nyelvvizsgára készülőknek + 2 CD*, szerző: Mestra-Páli, Maxim Kiadó, 2010
- *TELC Angol nyelvvizsga gyakorlófeladatok - alap- és középfok (B1-B2) + Audio CD (2)* 2012, Akadémiai Kiadó, 2012
- egyéb, oktató által kiadott segédanyagok

PK KN1405 PK KL1405			SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSI ZAVAROK		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -----		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatók ismerkedjenek meg a gyermekkori személyiségfejlődési zavarok alapvető típusaival, formáival, váljanak képessé a tipikus tüneteket mutató esetek azonosítására. A tárgy további célja olyan pszichológiai műveltség megalapozása, mely képessé teszi a hallgatókat a rendellenes személyiségfejlődés pszichológiai összetevőinek, jelenségeinek, problémáinak felismerésére, megértésére, és a pszichológiai szempontok alkalmazására a segítség folyamatában.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témák:

1. A mentális egészség fogalma, a normalitás és az abnormalitás értelmezése – szemléleti különbségek és a segítség lehetőségei. A szülővel való konzultáció és szerepe a segítség folyamatában.
2. Neurotikus személyiségfejlődés gyermekkorban. Szorongásos zavarok, fóbia, pánik, kényszer. Pszicho-szomatikus megbetegedések.
3. Alvászavar. A táplálkozás és a kiválasztás zavarai.
4. A beszéd alaki, tartalmi és ritmuszavarai. A szelektív mutizmus.
5. Az autizmus spektrumzavar.
6. A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók, tanulási zavarok és tüneteik. A tanulási zavarok másodlagos következményei, a pedagógus szerepe a megelőzésben.
7. Beilleszkedési zavarok, figyelemzavar, impulzivitás, hiperaktivitás.
8. Egyéb sajátos nevelési igényű gyermekek: enyhe értelmi fogyatékoság, érzékszervi és mozgásfogyatékoság pszichés jellemzői.
9. A tehetség pszichés problémái.
10. A család mint rendszer szerepe a gyermeki tünetképzésben, krízisek egy gyermek életében: válás, gyász, elhanyagolás és bántalmazás.
11. A serdülőkor krízisei és a segítség lehetőségei.

SZAKIRODALOM:

- Ronald J. Comer: *A lélek betegségei. Pszichopatológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2014
- Ranschburg Jenő: *Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban*, Saxum Kiadó, Budapest, 2012
<https://www.slideshare.net/sziamiau/dr-ranschburg-jen-pszichologiai-rendellenessgek-gyermekkorban>
- Donna Williams: *Az autizmus – Egyes szám első személyben*, Pannonica Kiadó, Budapest, 2001
- Gyarmathy Éva: *Diszlexia mint specifikus tanítási zavar*, Lélekben Otthon Kiadó, Budapest, 2007
részlet: http://avkf.hu/wp-content/uploads/2020/03/2.r%C3%A9sz_-A-tanul%C3%A1si-zavar-%C3%A9s-a-tan%C3%ADt%C3%A1si-zavar.pdf
- Kovács Krisztina: *Az óvodapedagógus feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében*, Digitális jegyzet, 2013
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Az_vodapedagogus_feladata_a_sajtos_nevelsi_igny_gyermekek_nevelsb_en/index.html
- Mesterházi Zsuzsa – Szekeres Ágota (szerk.): *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése*, ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest, 2019
- Balogh László (szerk.): *A tehetség kézikönyve*, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest, 2019
https://tehetseg.hu/sites/default/files/kezikonyv/nk_mind_0.pdf
- Eigner Bernadett: *Érzelmi és viselkedészavarok gyökerei: a korai szülői hatások szerepe*, In: Gyógypedagógiai Szemle, 2012/1. sz. 14–24.

http://epa.oszk.hu/03000/03047/00055/pdf/EPA03047_gyosze_2012_1_014-024.pdf

- Polcz Alaine: *Meghalok én is? A halál és a gyermek*, Jelenkor Kiadó, Pécs, 2007
- Nagy Mária: *A gyermek és a halál*, Pont Kiadó Kft., Budapest, 2015
- Gyurkó Szilvia: *Rám is gondoljatok: a gyermekközpontú válás lépései*, Bookline Kiadó, Budapest, 2015

- Bozsik Csilla és mtsai: *A reaktív/proaktív agresszió, a rideg/érzéketlen vonások és a viselkedési problémák kapcsolata magyar serdülőknél*, In: *Psychiatria Hungarica*, 2013/ 1. sz. 48–56.
- Vikár György: *Az ifjúkor válságai*, Magyar Pszichiátriai Társaság, Animula Egyesület, Budapest, 2000

PK KN1403 PK KL1403			SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Korszerű, tudományos igényű pszichológiai ismeretek nyújtásával toleráns, empátikus pszichológiai szemléletmód formálása. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. Fejlessze a hallgatókban a gyermekek pszichés szükségletei iránti érzékenységet. A hallgatók ismerjék meg a tematikában felsorolt személyiségelméleteket, a normál személyiség felépítését és működését. A tárgy elsajátítása segítse elő a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön-és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák: 1. A személyiséglélektan tárgya. A személyiség fogalma és megismerése. 2. Típusok. 3. Vonáselméletek. 4. A személyiség tanulásméleti megközelítése. 5. A pszichoanalízis megközelítése a személyiségről (S. Freud és A. Freud). 6. C.G. Jung analitikus pszichológiai megközelítése. 7. A. Adler individuálpaszichológiai megközelítése. 8. E. H. Erikson pszichoszociális elmélete a személyiségfejlődésről. 9. E. Fromm elgondolása a személyiségről. 10. Tárgykapcsolat-elméletek (M. Mahler, D.W. Winnicott, D. Stern). A humanisztikus pszichológia elgondolása a személyiségről (C. Rogers, A. Maslow).</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Carver, Ch.S. – Scheier, F.: <i>Személyiségpszichológia</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Körmendi Attila – Sztancsik Veronika: <i>Személyiséglélektan 1.</i>, Dupress Kiadó, Budapest, 2013 ▪ Tordai Zita: <i>Pszichológia és személyiségfejlesztés</i>, Digitális jegyzet, 2015 https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_pszichologia_es_szemelyisegfejlesztes_i/tananyag/00-borito-150604a-halvanysarga-12-Tordai.Zita.html ▪ Szakács Ferenc – Kulcsár Zsuzsanna (szerk.): <i>Személyiségelméletek</i>, Eötvös Kiadó, Budapest, 2001 ▪ Adler, A.: <i>Életismeret</i>, Kossuth Kiadó, Budapest (több kiadás) ▪ Erikson, E.H.: <i>Gyermekkor és társadalom</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2002 7. fejezet: Az ember nyolc szakasza, 243–27. ▪ Kulcsár Zsuzsanna: <i>Korai személyiségfejlődés és énfunkciók</i>, Argumentum Kiadó, Budapest, 2006 ▪ Fonagy, P. – Target, M.: <i>Pszichoanalitikus elméletek a fejlődési pszichopatológia tükrében</i>, Gondolat Kiadó, Budapest, 2005 ▪ Rogers, C. R.: <i>Valakivé válni. A személyiség születése</i>, Edge SHL Könyvek sorozat, Budapest, 2003 ▪ V. Komlósi Annamária: <i>A személyiség értelmezésének és tanulmányozásának különböző megközelítései</i>, In: Oláh Attila (szerk.): <i>Pszichológiai alapismeretek</i>, Bölcsész Konzorcium, 2006, 477–533. 					

PK ON2121502 PK OL2121502			VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel	
			-----	-----	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
II.	30	2	2	Előadás	Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaink megfelelő vizuális nevelői kompetenciák, attitűd kialakítása. A vizuális műveltséganyag közvetítésével és tevékenységekben való elmélyítésével az esztétikum iránti fogékonyság és helyes értékítélet kialakítása. A fejlődés lélektani ismeretek tükrében ismerjük a gyermeki képi ábrázolás sajátosságait és kibontakozásának lehetőségeit és feltételeit Sajátítsák el a vizuális műveltség pedagógiájának alapjait, módszertani lehetőségeit, a vizuális nevelés tevékenységi területeink óvodapedagógiában alkalmazható lehetőségeit. Ismerjük a tevékenységek műfaji, technikai sajátosságait, szerezzenek jártasságot a gyakorlati kivitelező, alkotó folyamatok megoldásában. Legyenek képesek a differenciáló pedagógia szemléletével azonosulni és a különböző vizuális képességű és irányultságú gyermekek szükségletei szerint alakítani nevelési programjukat. A vizuális kultúra területén legyenek nyitottak a korszerű szakmai ismeretek befogadására, gyarapítására, kiteljesedésére. Fejlődjön kommunikációs képességük, önismeretük, mely szolgálja az óvodai bábjáték módszertanának elsajátítását, átadását, irányítását. Ismerjük a hagyományos tárgy és környezetkultúra sajátosságait, értékeit tudják beépíteni a vizuális nevelői munkájukba.</p>					
<p><u>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</u> Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A vizuális nevelés célja, területei és helye az óvodai nevelés folyamatában. A vizuális nevelés területei, célja, és szerepe a fejlesztés folyamatában. 2. Gyermekalkotások elemzése, értelmezése. A gyermek kifejezőképességének fejlődése, fejlődés-lélektani sajátosságok. 3. A gyermek képi ábrázolásának fejlődése és pedagógiai vonzatai. A korszerű szakmai ismeretanyag megismerése. 4. A vizuális képességek óvodai fejlesztése. Gyakorlatok elemzése, problémák értelmezése. 5. Tervezés összetevőinek megismerése. A tevékenységek és foglalkozások vizuális tartalma, módszerei, eszközei. A vizuális tevékenységek alkalmazási lehetősége az óvodai nevelésben. 6. Technikák, eljárások, anyagok, és alkalmazási lehetőségek. Gyermeki alkotások elemzése, értelmezése. A képzőművészet és a gyermek kifejezőeszközei. 7. A gyermek kifejezőképességének fejlődése, differenciáló fejlesztésének lehetőségei. 8. A projektmódszer lehetőségei az óvodában, a differenciálás lehetőségei, az integráció lehetőségei. 9. Az inspiráció lehetőségei és szerepe a komplex tevékenységek programozásában. 10. Komplex foglalkozások tervezése, gyakorlása. Gyakorlatok tervezése, elemzése, bemutatása. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja</i>, Budapest, 2012 ▪ Bakos – Bálványos – Preizinger - Sándor: <i>Vizuális nevelés pedagógiája</i>, Balassi Kiadó, Budapest, 2000 ▪ Kárpáti Andrea: <i>Firkák, formák, figurák</i>, Dialóg Kiadó Budapest, 2001 ▪ Aszalai-Horváth: <i>Amit az óvónőnek észre kell venni</i>, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007 ▪ Balázsne Szűcs Judit: <i>Miből lesz a cserebogár?</i>, Alex Typo, 1992 ▪ Bálványos H: <i>Esztétikai művészeti ismeretekre nevelés</i>, Balassi Kiadó Budapest, 1997 					

- Bálványos H.: -Sánta L.: *Vizuális megismerés, kommunikáció*, Balassi Kiadó Budapest, 1997Porkolábné Balogh Katalin: *Kudarac nélkül az iskolában*, Alex Typo, 1998.
- Gerő Zsuzsa: *Gyermekrajzok esztétikuma*, Akadémiai Kiadó Budapest, 1974
- Vass Zoltán: *Formai-szerkezeti rajzelemzés*, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007

PK ON2121503 PK OL2121503			VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
III.	30	2	3	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Szerzzenek alapvető jártasságot a népművészeti és iparművészeti alkotások alapvető stílusjegyeinek felismerésében. Ismerjék meg a legjelentősebb magyar népművészeti ágakat, területeket és technikákat. Rendelkezzenek történeti ismeretekkel, különböző tájegységek és népek tárgy és környezeti kultúrájáról, melyek segítik a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit és elősegítik a korszerű ismeretek befogadását. Ismerjék meg a hagyományos értékek beépítésének gyakorlatát az óvodai vizuális alkotó és befogadó tevékenységekbe. Legyenek tájékozottak a lakókörnyezet és az ország nagyobb múzeumaiban található gyűjtemények anyagában.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Főbb témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A hagyományos ábrázolási és alakítási módok elsajátítása, a hagyományos anyagok, eljárásokat és funkciók megismerése. A népművészet tárgykultúrájának esztétikuma iránti fogékonyság formálása. 2. Komponálás, tárgykészítés formában, színben, anyagban és különböző nem hagyományos technikákban a hagyományos formakincs inspirációit, tartalmait felhasználva. 3. Az anyagszerűség és stílusjegység, az anyagok alakíthatósága és a forma és funkció összefüggései. A népművészet helye az óvodai nevelésben. A vizuális esztétikai képességek óvodai fejlesztése a népművészet értékeinek hatásai által. 4. A hagyományos tárgykultúra minőségeit, értékeit megismerve, formakincsének díszítményeinek, beépítése az óvodai nevelőmunkába. 5. A népművészet szerepe az esztétikum iránti fogékonyság formálásában, a hagyományos értékek közvetítésében. 6. Az alkotó tevékenység szerepe a kisgyermekkorú személyiségfejlődésben. Az alkotás élménye, tapasztalata és a problémamegoldó képesség fejlesztésének lehetőségei az óvodai vizuális tevékenységekben. Problémamegoldó képességet, kreativitást fejlesztő lehetőségek, módszerek. 7. Vizuális fejlesztő komplex tevékenységek tervezése népi motívumok alkalmazásával. A tervezés mozzanatainak megismerése – motívumok és mintázatok, vizuális játékok. Játékos vizuális tevékenységek alkalmazási lehetősége az óvodai nevelésben. 8. Kézművesség. Hagyományos népi technikák, anyagok megismerése. Képlékenyanyagok tulajdonságainak megismertetése és alkalmazási technikái. A papír.(Papírvarázs, papírhajtogatás, origami, papír kollázs, papírmásé.) A gyurma. Mintázás síkban és térben. pl. só- liszt gyurma bábuk, ékszerek, gyöngyök, stb. 9. Fa és természetes anyagok felhasználása. Játéktárgyak a természetes anyagokkal síkban és térben: pl. fa, termékek, kövek... Építés - konstruálás. „Talált tárgyak”, anyagok újrahasznosítása. Modell, modellezés az óvodában. Alapvető közlekedési szabályok megfigyeltetése és alkalmazása. Közlekedési modellek és játékok készítése. Fonal és textilanyagok alkalmazása. Játékkészítés. pl. bábkészítés 10. Projektkezdeményezések. Csoportalakítás. Témaválasztás. Óvodai programok tervezése projektmódszerrel. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bakos-Bálványos – Preizinger -Sándor: <i>Vizuális nevelés pedagógiája</i>, Balassi Kiadó, Budapest, 2000 ▪ Kádasi É., Kardos M.: <i>Kerámia</i> Múzsák Kiadó Budapest, 1983 ▪ Baktay - Koltai: <i>Beszélő tárgyak</i> Tankönyvkiadó, 1989 ▪ Sándor Zsuzsa: <i>Módszertár I-IV– vizuális kommunikációs projektek</i>, Sárospatak, 2003 ▪ Bálványos H: <i>Esztétikai művészeti ismeretekre nevelés</i>, Balassi Kiadó Budapest, 1997 ▪ Domanovszky György: <i>A magyar nép díszítőművészete</i>, Akadémiai Kiadó Budapest, 1981 ▪ Hofer T.- Fél E.: <i>Magyar Népművészet</i> Corvina Kiadó Budapest, 1975 ▪ Tarján Gábor: <i>Folklór, népművészet, népies művészet</i>. Tankönyvkiadó, Budapest 1991 ▪ Malonyai Dezső: <i>A magyar nép művészete I-V</i>. Helikon Kiadó Budapest, 1984 					

- Tarján Gábor: *Mindennapi hagyomány. Néprajzi ismeretek mai használatra*. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest 1984
- Nagy Mari-Vidák István: *Fűben, fában játék*, Jelenlévő Múlt sorozat, Planétás Kiadó, Budapest 1998
- Horváthné Csapucha Klára: *Kreativitásfejlesztés játékosan*, Flaccus Kiadó, Győr, 2007

PK ON2121406 PK OL2121406			ZENEIRODALOM		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
V.	30	2	2	Szeminárium	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Tudatosítsa a főbb zenei stíluskorszakokat és jellemző énekes szemelvényeit. Ismertesse meg a zeneirodalom óvodai zenehallgatásra szánt szemelvényeit. Tegye lehetővé zeneművek zenei-formai elemzésével a zeneelméleti-zeneirodalmi ismeretek bővítését. Tegye képessé új műzenei szemelvények stílushű énekes és hangszeres előadására; kapcsolódó zeneirodalmi ismeretek elsajátítására</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <u>Főbb témák:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zenetörténeti-és irodalmi ismeretek 2. A középkor és a reneszánsz egy- és többszólamú zenéje, műfajai, zeneszerzői; 3. A barokk, bécsi klasszikus, romantikus zene stílusjegyei, szerzői, jellegzetes műfajai; 4. A XX. század néhány ismertebb zeneszerzője, nagy magyar és külföldi mesterei. 5. Óvodai alkalmazhatóság felismerése és megvalósítása 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Törzsök Béla: <i>Zenehallgatás az óvodában</i>, EMB Zeneműkiadó, Budapest, 2011 ▪ Alsó tagozatos zenei tankönyvek zenehallgatásra szánt anyagai ▪ Lukin László – Ugrin Gábor: <i>Ének-zene Gimnázium I-III.</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest több kiadás ▪ Frank Oszkár: <i>Zeneesztétika – zeneirodalom</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1990 ▪ Orfeusz - sorozat ▪ Brockhaus-Riemann: <i>Zenei Lexikon</i>, Budapest, Zeneműkiadó, 1983–1985 					

PK ON2123101 PK OL2123101			ATTITÚDFORMÁLÓ GYAKORLAT I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	15	-	1	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Általános célkitűzések: A tantárgy célja olyan óvodapedagógusok képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak az óvodai nevelés feladatainak ellátására.</p> <p>Specifikus célkitűzések: A hallgató legyen képes az óvodapedagógusi pálya és hivatás iránti elkötelezettség, pozitív viszonyulás megismerésére és gyakorlására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Megszerzendő ismeretek: A pályaszocializációjának sikere érdekében a szükséges attitűdök, készségek, képességek fejlesztése, az önreflexió, önismeret, önnevelés igényének felkeltése, fokozása, a társas viselkedés hatékonyságának növelése. Ön- és társismereti tapasztalatok gyűjtése. A kommunikáció, empátia, tolerancia, konfliktuskezelés képességeinek gyakorlása szimulált helyzetekben és valós élmények feldolgozása során. Készüljön fel a hallgató a pályán várható interperszonális eseményekre és gyakorolja azok hatékony kezelését. Előzetes tájékozódás és tapasztalatszerzés a gyakorlati képzés helyéről, ennek bemutatása. A különböző pedagógus szerepek megfigyelése.</p> <p>Kötelező hallgatói tevékenységek: aktív részvétel az órákon együttműködés az oktatóval, hallgatótársakkal</p> <p>Az évközi ellenőrzés módja: A hallgató órán való személyes jelenléte kötelező. A gyakorlatok során előírt feladatok elvégzését a kurzus oktatója értékeli. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójához. A tantárgy érdemjegyet az órai jelenlét és részvétel alapján alakítja ki a kurzus oktatója.</p> <p>Előírt külső gyakorlatok: -</p> <p>Elsajátítandó készségek és kompetenciák: - a hallgató legyen képes a hospitálások és a gyakorlatok során önálló megfigyelések és elemző feladatok végzésére - a hallgató legyen képes önreflexióra, önismeretre, önnevelésre, társismeretre - rendelkezzen az empátia, a tolerancia, a kommunikáció hatékony alkalmazásának szükséges képességeivel - rendelkezzen az interperszonális események hatékony kezelésének képességével.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aronson, Elliot: A társas lény, Akadémiai Kiadó, 2008 ▪ Buda Béla: Empátia – a beleélés lélektana, Urbis Kiadó, 2006 ▪ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről ▪ 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról ▪ Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK) 					

PK ON2123102 PK OL2123102			ATTITÚDFORMÁLÓ GYAKORLAT II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-----		-----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	15	-	2	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Általános célkitűzések: A tantárgy célja az óvodai gyakorlatok és az összefüggő komplex szakmai-gyakorlati képzés elemző, értékelő lezárása. A képzés záró szakaszában (lehetőleg az utolsó félév végén, az összefüggő gyakorlat után) pályaszocializációt elősegítő, a felmerülő pedagógiai történéseket, konkrét problémákat, az elméletben és gyakorlatban tapasztalt eseteket elemző gyakorlatok.</p> <p>Specifikus célkitűzések: A hallgató legyen képes az elméletileg magalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában az óvodai nevelés feladatainak ellátására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Megszerzendő ismeretek: A pályaszocializációjának sikere érdekében a szükséges attitűdök, készségek, képességek fejlesztése, az önreflexió, önismeret, önnevelés igényének felkeltése, fokozása, a társas viselkedés hatékonyságának növelése. Ön- és társismereti tapasztalatok gyűjtése. A kommunikáció, empátia, tolerancia, konfliktuskezelés képességének gyakorlása szimulált helyzetekben és valós élmények feldolgozása során. A hallgató felkészítése a pályán várható interperszonális eseményekre és azok hatékony kezelésének gyakorlása. Előzetes tájékozódás és tapasztalatszerzés a gyakorlati képzés helyéről, ennek bemutatása. A különböző pedagógus szerepek megfigyelése.</p> <p>Kötelező hallgatói tevékenységek: a hallgató szemináriumi órán való személyes jelenléte kötelező aktív részvétel az órákon együttműködés az oktatóval, hallgatótársakkal a gyakorlatok, hospitálások alkalmával, a témával kapcsolatos megfigyelési tevékenység a szükséges dokumentációk elkészítése, bemutatása és dokumentum reflektált feldolgozása</p> <p>Az évközi ellenőrzés módja: A hallgató órán való személyes jelenléte kötelező. A tantárgy érdemjegyét az órai jelenlét és részvétel alapján alakítja ki a kurzus oktatója. A gyakorlatok során előírt feladatok elvégzését a kurzus oktatója értékeli. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójához.</p> <p>Előírt külső gyakorlatok: Elsajátítandó készségek és kompetenciák: - a hallgató legyen képes a hospitálások és a gyakorlatok során önálló megfigyelések és elemzőfeladatok végzésére - a hallgató legyen képes önreflexióra, önismeretre, önnevelésre, társismeretre - rendelkezzen az empátia, a tolerancia, a kommunikáció hatékony alkalmazásához szükséges képességekkel - rendelkezzen az interperszonális események hatékony kezelésének képességével</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aronson, Elliot: A társas lény, Akadémiai Kiadó, 2008 ▪ Buda Béla: Empátia – a beleélés lélektana, Urbis Kiadó, 2006 ▪ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 					

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK)

PK ON2123103 PK OL2123103			ÓVODAI GYAKORLAT I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -----		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	15	-	1	Gyakorlat	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Általános célkitűzések: A hallgatói önálló vagy szervezett tapasztalatszerzés során figyelje meg a gyermekek testi és lelki sajátosságaira épülő nevelési/gondozási folyamatokat (befogadás, gondozás, szoktatás, fejlesztés) és a nevelési/oktatási intézmények feltételrendszerét. Ismerkedjen meg az életkori sajátosságoknak megfelelően szervezett napközbeni gyermekellátás/oktatás rendszerével, funkcióival. Ismerje meg a nevelési-oktatási intézmények működésének törvényi feltételeit.</p> <p>Specifikus célkitűzések: Tapasztalatszerzés a bölcsődei, óvodai és iskolai nevelésről, ezek különböző funkcióiról, szervezésükről. A hallgató legyen képes a hospitálások során a reflektált megfigyelésekre, és a mindezeket elősegítő dokumentációk elkészítésére, ellenőrzésére, és javítására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Megszerzendő ismeretek: A hallgató ismerje a gyermeki életkori sajátosságokra épülő nevelés/ oktatás /gondozás intézményes lehetőségeit, követelményeit, feladatrendszerét. A bölcsődei, óvodai és iskolai látogatás során végzett megfigyelések elemzése.</p> <p>Kötelező hallgatói tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5-5 óra hospitálás bölcsődében, óvodában és iskolában - a fentiekhez szükséges dokumentációk elkészítése minden hospitálásról <p>Az évközi ellenőrzés módja: A hospitálási feladatok elvégzését a felkért intézményvezető igazolja. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójához, aki a tantárgy érdemjegyét ezek alapján alakítja ki. Előírt külső gyakorlatok: Előre megadott időpontban a hospitálásokon való csoportos vagy egyéni részvétel.</p> <p>Elsajátítandó készségek és kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a hallgató fejlessze a megfigyelő- és elemző képességét, empátiás és tolerancia képességét - a hallgató legyen képes a megfigyelések rögzítésére - a hallgató legyen képes felismerni a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira épülő nevelés/gondozás, oktatás törvényszerűségeit, jellemzőit - a hallgató legyen képes elemezni a nevelés/gondozás folyamatát 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Azonos az elméleti tantárgyak irodalmával (pszichológia, játékpedagógia, neveléstörténet). ▪ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, ▪ 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, ▪ Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (10. melléklet) tartalmazza ▪ Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK) 					

PK ON2123001 PK OL2123001			ÓVODAI GYAKORLAT II. JÁTÉK, GONDOZÁS		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2121701 / PK OL2121701 Játék pedagógiája és módszertana I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév: II.	Féléves óraszám: 45	Heti óraszám: 3	Kredit: 3	Óra típusa: Gyakorlat	Értékelés módja: Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Általános célkitűzések: A tantárgy célja olyan pedagógus szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak az óvodai nevelés feladatainak ellátására.</p> <p>Specifikus célkitűzések: A hallgató legyen képes a játék területén irányított és spontán tevékenységek tervezésére, megvalósítására, reflektált megfigyelésekre, és a mindezeket elősegítő dokumentációk elkészítésére, ellenőrzésére és javítására. Kapcsolódjon be a gondozási folyamatok szervezésébe és lebonyolításába.</p> <p>A gyakorlatvezető óvodapedagógus bemutatóin ismerkedjen meg a szabad és irányított játék, az ének, zene, énekes játék, gyermektánc, valamint rajzolás, festés, mintázás, kézi munka irányított tevékenységek megvalósításának lehetőségeivel.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Megszerzendő ismeretek: Önálló megfigyelés, tapasztalatszerzés, saját tevékenység végrehajtása, és annak egyéni és csoportos feldolgozása révén szakmai, módszertani ismeretek, tapasztalatok és készségek megszerzése.</p> <p>Kötelező hallgatói tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 önállóan megtartott irányított játék tevékenység - a gondozási folyamatban való aktív részvétel, szabadjáték elősegítése - 1 munkahétnek megfelelő összefüggő megfigyelési tevékenység - a fentiekhez szükséges dokumentációk elkészítése, bemutatása és minden tevékenység és dokumentum reflektált feldolgozása <p>Az évközi ellenőrzés módja: A gyakorlólhelyen előírt feladatok elvégzését a felkért gyakorlatvezető igazolja, és értékelési javaslatot ad. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójának, aki a tantárgy érdemjegyet ezek alapján alakítja ki.</p> <p>Előírt külső gyakorlatok: Óvodában, gyakorlatvezető óvodapedagógus szakmai felügyeletével, a kurzusleírásban meghatározott időbeosztású gyakorlat.</p> <p>Elsajátítandó készségek és kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az óvodai játéktevékenység felkínálásának és irányításának gyakorlatban történő megélése - a hallgatók önálló, óvodai játék tevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemzőfeladatok végzése - a hallgató lássa át a gondozási feladatok folyamatát - rendelkezzen a gondozási folyamatok szervezését elősegítő képességekkel - a hallgató legyen képes helyzetteremtésre a spontán játéktevékenységhez, és legyen képes megvalósítani a fejlesztő játéktevékenységeket - rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, önismerettel 					

- rendelkezzen a szabad és irányított játék, valamint az ének, zene, énekes játék, gyermektánc valamint rajzolás, festés, mintázás, kézi munka irányított tevékenységek bemutatóinak elemzési képességével az önreflexió képességének gyakorlása

SZAKIRODALOM:

- Azonos az előfeltételként szereplő elméleti tantárgyak irodalmával.
- Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK)

PK ON2123002 PK OL2123002			ÓVODAI GYAKORLAT III. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC, RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2121402/PK OL2121402 Ének- zenei nevelés és módszertana II. PK OL2121502/PK OL2121502 Vizuális nevelés és módszertana I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel -----	
Ajánlott félév: III.	Féléves óraszám: 45	Heti óraszám: -	Kredit: 3	Óra típusa: Gyakorlat	Értékelés módja: Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Általános célkitűzések: A tantárgy célja olyan pedagógus szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak az óvodai nevelés feladatainak ellátására.					
Specifikus célkitűzések: A hallgató legyen képes az ének, zene, énekes játék, gyermektánc és a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területen irányított és spontán tevékenységek tervezésére, megvalósítására, reflektált megfigyelésekre, és a mindezeket elősegítő dokumentációk elkészítésére, ellenőrzésére és javítására. Kapcsolódjon be a szabad játék tevékenységbe, a feltételek megteremtésébe és a gondozási folyamatba, azok szervezésébe és lebonyolításába. A gyakorlatvezető óvodapedagógus bemutatóin ismerkedjen meg az ének, zene, énekes játék, gyermektánc és a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, valamint a mesélés, verselés és az irányított mozgásos irányított tevékenységek megvalósításának lehetőségeivel.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Megszerzendő ismeretek: Önálló megfigyelés, tapasztalatszerzés, saját tevékenység végrehajtása, és annak egyéni és csoportos feldolgozása révén szakmai, módszertani ismeretek, tapasztalat és készségek megszerzése.					
Kötelező hallgatói tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> - 2 önállóan megtartott tevékenység - 1 munkahétnek megfelelő összefüggő megfigyelési tevékenység - a gondozási folyamatban való aktív részvétel, szabad játék elősegítése - a fentiekhez szükséges dokumentációk elkészítése, bemutatása és minden tevékenység és dokumentum reflektált feldolgozása 					
Az évközi ellenőrzés módja: A gyakorlólóhelyen előírt feladatok elvégzését a felkért gyakorlatvezető óvodapedagógus igazolja, és értékelési javaslatot ad. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójához, aki a tantárgy érdemjegyét ezek alapján alakítja ki.					
Előírt külső gyakorlatok: Óvodában, gyakorlatvezető szakmai felügyeletével, a kurzusleírásban meghatározott időbeosztású gyakorlat.					
Elsajátítandó készségek és kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> - a hallgatók önálló, tevékenységét biztosító, azt figyelemmel kísérő, elemző feladatok végzése - a hallgató legyen képes helyzetteremtésre a spontán énekes, vizuális játéktevékenységhez, valamint legyen képes szervezni és vezetni a fejlesztő játéktevékenységeket - rendelkezzen irányító- és játzóképeséssel, önismerettel 					

- rendelkezzen a gondozási folyamatok szervezését elősegítő képességekkel
- rendelkezzen a vizuális és zenei neveléshez szükséges képességekkel
- rendelkezzen az ének, zene, énekes játék, gyermektánc és rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, valamint a mesélés, verselés és mozgásos irányított tevékenységek bemutatóinak elemzési képességével
- gyakorolja az önreflexiót

SZAKIRODALOM:

- Azonos az előfeltételként szereplő elméleti tantárgyak irodalmával
- Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK)

PK ON2123003 PK OL2123003			ÓVODAI GYAKORLAT IV. MESÉLÉS, VERSELÉS, MOZGÁS		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2121103/PK OL 2121103 Az anyanyelvi nevelés módszertana PK ON 2121604/PK ON 2121604 Az óvodai testnevelés módszertana I.		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév: IV.	Féléves óraszám: 45	Heti óraszám:	Kredit: 3	Óra típusa: Gyakorlat	Értékelés módja: Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Általános célkitűzések: A tantárgy célja olyan pedagógus szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak az óvodai nevelésfeladatainak ellátására. Specifikus célkitűzések: A hallgató legyen képes a mesélés, verselés és a mozgásos irányított és spontán tevékenységek tervezésére, megvalósítására, reflektált megfigyelésekre, és a mindezeket elősegítő dokumentációk elkészítésére, ellenőrzésére és javítására. Kapcsolódjon be a szabad játék tevékenységébe, a feltételek megteremtésébe és a gondozási folyamatba, annak szervezésébe és lebonyolításába. A gyakorlatvezető óvodapedagógus bemutatóin ismerkedjen meg a mesélés, verselés és a mozgás, valamint a külső világ tevékeny megismerése irányított tevékenységek megvalósításának lehetőségeivel.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Megszerzendő ismeretek: Önálló megfigyelés, tapasztalatszerzés, saját tevékenység végrehajtása, és annak egyéni és csoportos feldolgozása révén szakmai, módszertani ismeretek, tapasztalat és készségek megszerzése. Kötelező hallgatói tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> - 2 önállóan megtartott tevékenység - 1 munkahétnek megfelelő összefüggő megfigyelési tevékenység - a gondozási folyamatban való aktív részvétel, szabad játék elősegítése - a fentiekhez szükséges dokumentációk elkészítése, bemutatása és minden tevékenység és dokumentum reflektált feldolgozása Az évközi ellenőrzés módja: A gyakorlólhelyen előírt feladatok elvégzését a felkért gyakorlatvezető igazolja, és értékelési javaslatot ad. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójához, aki ezek alapján alakítja ki az érdemjegyet. Előírt külső gyakorlatok: Óvodában, gyakorlatvezető szakmai felügyeletével, a kurzusleírásban meghatározott időbeosztású gyakorlat. Elsajátítandó készségek és kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> - a hallgató legyen képes önállóan megvalósítani a mesélés, verselés és a mozgás tevékenységet, azt figyelemmel kísérni, s az elvégzett feladatokat elemezni - a hallgató legyen képes helyzetteremtésre a spontán anyanyelvi és mozgásos játéktevékenységhez, és szervezni a fejlesztő játéktevékenységeket - rendelkezzen a gondozási folyamatok szervezését elősegítő képességekkel 					

- rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, önismerettel
- rendelkezzen az anyanyelvi és a mozgásos neveléshez szükséges képességekkel
- rendelkezzen a mesélés, verselés és a mozgás, valamint a külső világ tevékeny megismerésének természeti és matematikai tartalommal irányított tevékenységek bemutatóinak elemzési képességével, gyakorolja az önreflexiót

SZAKIRODALOM:

- Azonos az előfeltételként szereplő elméleti tantárgyak irodalmával
- Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK)

PK ON2123004 PK OL2123004			ÓVODAI GYAKORLAT V. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE KÖRNYEZETI ÉS MATEMATIKAI TAPASZTALATTAL		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2121302/ PK OL2121302 Óvodai környezeti nevelés és módszertana PK ON2121202/ PK OL2121202 Matematikai nevelés és módszertana II.		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév: V.	Féléves óraszám: 45	Heti óraszám: 	Kredit: 3	Óra típusa: Gyakorlat	Értékelés módja: Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Általános célkitűzések: A tantárgy célja olyan pedagógus szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak az óvodai nevelés feladatainak ellátására.					
Specifikus célkitűzések: A hallgató legyen képes a külső világ tevékeny megismerése környezeti és matematikai tapasztalattal, az irányított és spontán tevékenységek tervezésére, megvalósítására, reflektált megfigyelésekre, és a mindezeket elősegítő dokumentációk elkészítésére, ellenőrzésére és javítására. Kapcsolódjon be a szabad játék tevékenységébe, a feltételek megteremtésébe és a gondozási folyamatba, annak szervezésébe és lebonyolításába. A gyakorlatvezető óvodapedagógus bemutatóján ismerkedjen meg a külső világ tevékeny megismerése irányított tevékenységek megvalósításának lehetőségeivel.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Megszerzendő ismeretek: Önálló megfigyelés, tapasztalatszerzés, saját tevékenység végrehajtása, és annak egyéni és csoportos feldolgozása révén szakmai, módszertani ismeretek, tapasztalat és készségek megszerzése.					
Kötelező hallgatói tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> - 2 önállóan megtartott tevékenység - 1 munkahétnek megfelelő összefüggő megfigyelési tevékenység - a gondozási folyamatban való aktív részvétel, szabad játék elősegítése - a fentiekhez szükséges dokumentációk elkészítése, bemutatása és minden tevékenység és dokumentum reflektált feldolgozása 					
Az évközi ellenőrzés módja: A gyakorlóhelyen előírt feladatok elvégzését a felkért gyakorlatvezető igazolja, és értékelési javaslatot ad. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójához, aki a tantárgy érdemjegyét ezek alapján alakítja ki.					
Előírt külső gyakorlatok: Óvodában, gyakorlatvezető szakmai felügyeletével, a kurzusleírásban meghatározott időbeosztású gyakorlat.					
Elsajátítandó készségek és kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> - a hallgató legyen képes a külső világ tevékeny megismerése matematikai és környezeti tartalommal irányított tevékenységek tartására, tudja azt figyelemmel kísérni és az elemző feladatokat elvégezni - a hallgató legyen képes helyzetteremtésre a spontán és szervezett környezeti és matematikai játéktevékenységhez - a hallgató ismerje az környezeti és matematikai játékok elméletét, azok óvodai gyakorlatát 					

- gyakorolja az önreflexiót
- rendelkezzen irányító- és játzóképességgel, önismerettel
- rendelkezzen a külsővilág tevékeny megismerésének neveléshez szükséges képességekkel matematikai és környezeti területeken
- rendelkezzen a külső világ tevékeny megismerésének természeti és matematikai tartalommal irányított tevékenységek bemutatójának elemzési képességével

SZAKIRODALOM:

- Azonos az az előfeltételként szereplő elméleti tantárgyak irodalmával
- Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK)

PK ON2123201 PK OL2123201			ÓVODAI ÖSSZEFÜGGŐ GYAKORLAT 8 HÉT		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2123102 /PK OL2123102 Óvodai gyakorlat I. PK ON2123001/PK OL2123001 Óvodai gyakorlat II. PK ON2123002/PK OL2123002 Óvodai gyakorlat III. PK ON2123003/PK OL2123003 Óvodai gyakorlat IV. PK ON2123004/PK OL2123004 Óvodai gyakorlat V.		Vizsgajelentkezési előfeltétel -----
Ajánlott félév: VI.	Féléves óraszám: 240	Heti óraszám:	Kredit: 18	Óra típusa: Gyakorlat	Értékelés módja: Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Általános célkitűzések: A tantárgy célja olyan pedagógus szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak az óvodai nevelés feladatainak ellátására. A gyakorlat segítse elő a korszerű ismeretek tudatos alkalmazását, a nevelőmunkához szükséges készségek és képességek fejlődését a nevelési – tanulási folyamat minden színterén.</p> <p>Specifikus célkitűzések: Tapasztalatszerzés és részvétel az óvodai élet minden területén. Felkészítés az önálló nevelőmunkára, az óvodai tevékenységek tudatos tervezésére, szervezésére, az elméletben tanultak óvodai gyakorlatban való alkalmazására. A hallgató kapcsolódjon be az óvoda tevékenységeibe, ezáltal ismerje meg az óvoda belső világát. Szerezzen tapasztalatokat azokról a közéleti, kulturális és társadalmi viszonyokról, amelyek között hivatását gyakorolni fogja. A hallgató legyen képes valamennyi területen irányított és spontán tevékenységek tervezésére, megvalósítására, reflektált megfigyelésekre, és a mindezeket elősegítő dokumentációk elkészítésére, ellenőrzésére és javítására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Megszerzendő ismeretek: Önálló megfigyelés, tapasztalatszerzés, saját tevékenység végrehajtása, és annak feldolgozása révén szakmai, módszertani ismeretek, tapasztalat és készségek megszerzése. Ismerkedés az óvodával, a gyermek csoportjával, a nevelők tevékenységével és adminisztrációs munkájával, maximálisan alkalmazkodva az intézmény Pedagógiai Programjához.</p> <p>Kötelező hallgatói tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10 önállóan megtartott tevékenység - 8 munkahétnak megfelelő összefüggő megfigyelési tevékenység - a fentiekhez szükséges dokumentációk elkészítése, bemutatása és minden tevékenység és dokumentum reflektált feldolgozása <p>Az évközi ellenőrzés módja: A gyakorlólhelyen előírt feladatok elvégzését a felkért gyakorlatvezető igazolja, és értékelési javaslatot ad. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójához, aki a tantárgy érdemjegyt ezek alapján alakítja ki.</p> <p>Előírt külső gyakorlatok: Óvodában, gyakorlatvezető szakmai felügyeletével, a kurzusleírásban meghatározott időbeosztású gyakorlat.</p> <p>Elsajátítandó készségek és kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospitálás, gondozási feladatok megismerése és önálló végzése - az összefüggő időszak folyamán kötelező tartani az Alapprogram tevékenységi formáit: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vers, mese (anyanyelvi-irodalmi nevelés) 					

- Ének, zene, énekes játék (zenei nevelés)
  - A külső világ tevékeny megismerése (környezeti-matematikai nevelés)
  - Mozgás (testi nevelés)
  - Rajzolás, festés, mintázás kézimunka (vizuális nevelés) irányított tevékenységet/foglalkozást, melyek előkészítése a játékirányítás különböző feladataiban történik
- az elméletben tanultak óvodai gyakorlatban való alkalmazásának képessége
  - a gyermekek személyiségének komplex, az egyéni fejlődési sajátosságokat figyelembe vevő fejlesztése
  - együttműködési készség kialakítása a szülőkkel és kollégákkal
  - a hallgató önálló, valamennyi tevékenységet érintő, a folyamatokat figyelemmel kísérő, és elemző feladat végzése
  - a hallgató legyen képes helyzetteremtésre a spontán játéktevékenységhez, s tudja szervezni a fejlesztőjáték tevékenységeket
  - rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, önismerettel
  - rendelkezzen a különböző tevékenységekhez szükséges képességekkel

SZAKIRODALOM:

- Azonos az előfeltételként szereplő elméleti tantárgyak irodalmával.
- Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK)

PK ONZ004 PK OLZ004			ÓVODAPEDAGÓGUS ZÁRÓ TEVÉKENYSÉG/FOGLALKOZÁS		
			Tárgyfelvételi előfeltétel ---		Vizsgajelentkezési előfeltétel ---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
VI.	-	-	-	Gyakorlat	Évközi jegy

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK

Megszerzendő ismeretek:

Önálló megfigyelés, tapasztalatszerzés, saját tevékenység végrehajtása, és annak egyéni feldolgozása révén szakmai, módszertani ismeretek, tapasztalat és készségek meglétének bemutatása.

Kötelező hallgatói tevékenységek:

- 1 önállóan megtartott tevékenység a kihúzott területen
- a fentiekhez szükséges dokumentációk elkészítése, bemutatása és minden tevékenység és dokumentum reflektált feldolgozása

Az évközi ellenőrzés módja:

A hallgató erre az alkalomra részletes tervezettel készüljön, mely legalább három példányban álljon a bizottság rendelkezésére. A tevékenységet/foglalkozást a hallgató önelemző-önértékelő munkája követi, amelynek szakszerűsége, felépítése az értékelés része.

A záró tevékenység/foglalkozás részét képezi az oklevél minősítésének, így a Kar képviselője írásos értékelést/jegyzőkönyvet készít, érdemjeggyel, ehhez csatolni kell a tervezetet is.

Ezen kívül a gyakorlatvezető is értékelje a hallgató szakmai munkáját, aktivitását, terhelhetőségét és emberi magatartását.

A gyakorlólhelyen előírt feladatok elvégzését a felkért gyakorlatvezető igazolja, és értékelési javaslatot ad. A hallgatói dokumentációkat határidőre el kell juttatni a kurzus oktatójához, aki az érdemjegyet ezek alapján alakítja ki.

Előírt külső gyakorlatok:

A gyakorlat utolsó két hetében kijelölt időpontra esik. A végzős hallgatók záró tevékenységére/foglalkozására, lehetőség szerint a Kar delegál bizottsági tagot. A bizottság tagja – lehetőség szerint – az óvoda vezetője, a gyakorlatvezető óvodapedagógus és a Karról érkező oktató.

Elsajátítandó készségek és kompetenciák:

- a hallgató a húzott területen önállóan tart tevékenységet, azt képes figyelemmel kísérni és az elemző feladatokat elvégezni
- a hallgató legyen képes helyzetteremtésre a spontán játéktevékenységhez, s tudja szervezni a fejlesztőjáték tevékenységeket
- rendelkezzen irányító- és játszóképességgel, önismerettel
- rendelkezzen a húzott területhez szükséges képességekkel

SZAKIRODALOM:

- Azonos az előfeltételként szereplő elméleti tantárgyak irodalmával.
- Útmutató az óvodapedagógus szak gyakorlataihoz (KRE TFK)

Kötelezően választható specializáció modul

Komplex művészeti nevelés specializáció

PK ON2213001 PK OL2213001			KOMPLEX MŰVÉSZETI NEVELÉS I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 4.	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 4	Óra típusa: előadás	Értékelés módja: vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA Ismerteti a komplex művészeti nevelés integrációs elveit és hazai gyakorlatait, a komplexitás lehetséges összetevőit, közös alapjait a zenei, irodalmi és vizuális nevelésben. Ismereteket nyújt a komplex művészeti tevékenységek tartalmainak tervezéséhez és közvetítéséhez. Ismerteti a komplex művészeti nevelési gyakorlatok sajátos és összetett <i>tevékenységi folyamatra épülő produktumok létrehozásának módszereit.</i> <i>Komplex alkotó</i> jellegű, produktumot vagy produkciót létrehozó aktív tevékenységek megvalósítását, módszertani sajátosságok megismertetését nyújtja. Ismerteti a magyar és egyetemes művészeti értékek közvetítésének komplex tantárgyi integrációs szemléletű gyakorlatát. Ismeretei a népi kultúra - népi építészet, népi iparművészet, képzőművészet, zene és irodalom értékeinek szerepét a gyermekkultúrában, támogatva a művészeti tevékenységek élményhelyzetei általi megismerést és az értékek iránti nyitottságot.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: <ol style="list-style-type: none"> 1. A komplex művészeti nevelés - Fogalmak, hazai és nemzetközi gyakorlatok. 2. A művészeti nevelés szerepe a személyiségfejlesztésben. 3. A vizuális nevelés új módszerei és lehetőségei: komplex művészeti nevelés, élménypedagógiai módszerek, projekt módszer, kooperatív módszer 4. A projekt, mint a művészeti nevelés lehetséges megvalósulási formája kisgyermekkorban. 5. Az „összművészeti ” integráció óvodai lehetőségei (a művészeti ágak közös kifejezési nyelvére építő hazai jó gyakorlatok, módszerek bemutatása). 6. Irodalom, 7. Ének-zene, 8. Dráma és tánc, 9. Vizuális kultúra 10. Mozgóképkultúra					
SZAKIRODALOM: <ul style="list-style-type: none"> • Sándor Zsuzsa: <i>Vizuális kommunikációs projektek</i>, ME CTFK, Sárospatak, 2003 ISBN 9637299378 • Bodóczky István: <i>Kis könyv a vizuális művészeti nevelésről</i>, VKFA, Budapest, 2012 ISBN 9789630843478 • Bodóczky István (szerk.): <i>Vizuális művészeti projektek az oktatásban</i>, MIE, Budapest, 2002 • Trencsényi László: <i>Művészetpedagógia: Elmélet, tanterv, módszer</i>, Budapest, OKKER, 2000 ISBN 9639228257 • Lantos Ferenc: <i>Képekben a világ</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994. • Szabó Attila: <i>Művészettörténet</i>, AKG Kiadó, Budapest, 1997. • Boross Marietta- Karácsony Zoltán-Tátrai Zsuzsanna: <i>Magyar népi kultúra. Népművészet, népszokások, néptánc</i>. Bp., 2004. 171-199. ISBN 963 336 965 7 Bagdi Emőke - Telkes					

József: *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988.

- Podráczky Judit (szerk.): *Művészeti nevelés kora gyermekkorban – Módszertani kaleidoszkóp*, Bethlen Gábor Alapkezelő, Budapest, 2013.
- Lukács Józsefné – Ferencz Éva: *Kerek egy esztendő – tavasz*, Flaccus, Budapest, 2019.
- Gyöngy Kinga (szerk.): *Első lépések a művészetek felé I. és II.*, Pécs, Dialóg Campus, 2015.

PK ON2213002 PK OL2213002			KOMPLEX MŰVÉSZETI NEVELÉS II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213001 PK OL2213001	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 5.	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 4	Óra típusa: előadás	Értékelés módja: vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA</p> <p>Ismerteti a komplex művészeti nevelés integrációs elveit és hazai gyakorlatait, a komplexitás lehetséges összetevőit, közös alapjait a zenei, irodalmi és vizuális nevelésben.</p> <p>Ismereteket nyújt a komplex művészeti tevékenységek tartalmainak tervezéséhez és közvetítéséhez.</p> <p>Ismerteti a komplex művészeti nevelési gyakorlatok sajátos és összetett <i>tevékenységi folyamatra épülő produktumok létrehozásának módszereit.</i></p> <p><i>Komplex alkotó</i> jellegű, produktumot vagy produkciót létrehozó aktív tevékenységek megvalósítását, módszertani sajátosságok megismertetését nyújtja.</p> <p>Ismerteti a magyar és egyetemes művészeti értékek közvetítésének komplex tantárgyi integrációs szemléletű gyakorlatát.</p> <p>Ismeretei a népi kultúra - népi építészet, népi iparművészet, képzőművészet, zene és irodalom értékeinek szerepét a gyermekkultúrában, támogatva a művészeti tevékenységek élményhelyzetei általi megismerést és az értékek iránti nyitottságot.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A megismerés-, gondolkodás- és alkotás képessége. Megismerési és befogadóképesség fejlesztése a komplex művészeti nevelésben. Közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásának lehetőségei. 2. Zenei és irodalmi élmények, látványok, műalkotások értelmezése, elemzése, módszerek a befogadóképességek fejlesztésében. 3. A Kreativitás fogalma, szintjei és jellemzői kisgyermekkorban. A kreativitás fejlesztése. 4. Az Alkotóképesség fejlesztése kisgyermekkorban. 5. A Problémamegoldó képesség fejlesztésének módszerei. 6. Játékos módszerek: Ismeretszerzés és élményfeldolgozás a művészet eszközeivel. Témái: 7. Keresztény ünnepeink 8. Teremtett világunk megismerése. 9. Hagyományaink (tárgy és környezetkultúra, népi kultúra). 10. Vegyes projektek: irodalom, zene, mozgóképkultúra, természetismeret. 11. Környezeti nevelés a művészet által, Természetművészet. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sándor Zsuzsa: <i>Vizuális kommunikációs projektek</i>, ME CTFK, Sáropatak, 2003 ISBN 9637299378 • Bodóczky István: <i>Kis könyv a vizuális művészeti nevelésről</i>, VKFA, Budapest, 2012 ISBN 9789630843478 • Bodóczky István (szerk.): <i>Vizuális művészeti projektek az oktatásban</i>, MIE, Budapest, 2002 • Trencsényi László: <i>Művészetpedagógia: Elmélet, tanterv, módszer</i>, Budapest, OKKER, 2000 ISBN 9639228257 • Lantos Ferenc: <i>Képekben a világ</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994. • Szabó Attila: <i>Művészettörténet</i>, AKG Kiadó, Budapest, 1997. • Boross Marietta- Karácsony Zoltán-Tátrai Zsuzsanna: <i>Magyar népi kultúra. Népművészet, népszokások, néptánc</i>. Bp., 2004. 171-199. ISBN 963 336 965 7 • Bagdi Emőke - Telkes József: <i>Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. 					

PK ON2213003 PK OL2213003			ALKOTÁSIGYAKORLAT I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 4.	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 2	Óra típusa: szeminárium	Értékelés módja: évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA</p> <p>Ismerteti a művészeti nevelés céljait és a kreativitást támogató lehetőségeit, az esztétikai megismerés, az esztétikai élmények kreatív kifejezésének lehetőségeit.</p> <p>Ismereteket közvetít és jártasságot nyújt a művészeti projektek tervezésének módszertani lehetőségeiben és kivitelezésében.</p> <p>A hallgatók képessé válnak a művészeti projektek modelljeinek az alkalmazására, problémamegoldó gondolkodást, kooperativitást segítő, kreativitás-fejlesztő foglalkozások megtervezésére és megvalósítására.</p> <p>A hallgatók jó gyakorlatok keretében jártasságot szereznek a komplex művészeti nevelés személyiségfejlesztő lehetőségeinek tervezésében és megvalósításában.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komplex tevékenységek megvalósítása. A tervezés alapelvei, módszerei és szakaszainak, mozzanatainak megismerése. 2. A komplex tevékenységek és foglalkozások tartalma, módszerei, eszközei. Gyakorlatok tervezése, és megvalósítása. 3. Művészeti alkotási gyakorlat 1. projekt A komplex esztétikai nevelés lehetőségei, kifejezési módok gyakorlása, személyes kifejezés, képalkotás. Alkotó és befogadó képességek fejlesztése. Technikák és alkalmazási lehetőségek, vizuális nyelvi anyag értelmezése. 4. Művészeti alkotási gyakorlat 2. projekt, csoportmunka Az élmény és inspiráció szerepe a komplex tevékenységek megvalósításában. 5. A záró tevékenységek bemutatása és az értékelés: <ul style="list-style-type: none"> • komplex módon kapcsolja össze a választott témát/témakört a különböző művészeti ágakkal • alkalmazza a művészettel nevelés sajátos eszközrendszerét • ismertesse, hogy az alkotó tevékenységek mely területek fejlesztésére irányulnak • a tevékenységek felejenek meg az életkori sajátosságoknak 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sándor Zsuzsa: <i>Vizuális kommunikációs projektek</i>, ME CTFK, Sáropatak, 2003 ISBN 9637299378 Hegedűs Gábor: <i>Projektpedagógia- projekt módszer</i>, Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Kar, 2002. • Bodóczky István (szerk.): <i>Vizuális művészeti projektek az oktatásban</i>, MIE, Budapest, 2002 • Bodóczky István: <i>Vizuális nevelés</i>, Magyar Iparművészeti Egyetem, Budapest, 2003 ISBN 9637164782 					

PK ON2213008 PK OL2213008			ALKOTÁSI GYAKORLAT II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213007 PK OL2213007	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 5.	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 2	Óra típusa: szeminárium	Értékelés módja: évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA</p> <p>Ismerteti a művészeti nevelés céljait és a kreativitást támogató lehetőségeit, az esztétikai megismerés, az esztétikai élmények kreatív kifejezésének lehetőségeit.</p> <p>Ismereteket közvetít és jártasságot nyújt a művészeti projektek tervezésének módszertani lehetőségeiben és kivitelezésében.</p> <p>A hallgatók képessé válnak a művészeti projektek modelljeinek az alkalmazására, problémamegoldó gondolkodást, kooperativitást segítő, kreativitás-fejlesztő foglalkozások megtervezésére és megvalósítására.</p> <p>A hallgatók jó gyakorlatok keretében jártasságot szereznek a komplex művészeti nevelés személyiségfejlesztő lehetőségeinek tervezésében és megvalósításában.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ol style="list-style-type: none"> Művészeti alkotási gyakorlat 3. projekt. Problémamegoldó képesség fejlesztés, módszerek, technikák, inspirációk. Komplex művészeti ismereteket közvetítő és képesség-fejlesztő foglalkozások megvalósítása. Témaválasztás, gyűjtőmunka. Témák: <ol style="list-style-type: none"> Képzőművészetről játékosan; Zenés, mesés rajzos könyv/lapozgató; <ol style="list-style-type: none"> Népmesék, Mondák, történelmi események játékos újra alkotása Labirintus játék - alapformák síkban - térben. Gyakorlatok megvalósítása, elemzése, korrektúra. A záró tevékenységek bemutatása és az értékelés: <ul style="list-style-type: none"> komplex módon kapcsolja össze a választott témát/témakört a különböző művészeti ágakkal alkalmazza a művészettel nevelés sajátos eszközrendszerét ismertesse, hogy az alkotó tevékenységek mely területek fejlesztésére irányulnak a tevékenységek felejenek meg az életkori sajátosságoknak 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sándor Zsuzsa: <i>Vizuális kommunikációs projektek</i>, ME CTFK, Sáropatak, 2003 ISBN 9637299378 Hegedűs Gábor: <i>Projektpedagógia- projekt módszer</i>, Kecskeméti Főiskola Tanítóképző iskolai Kar, 2002. Bodóczy István (szerk.): <i>Vizuális művészeti projektek az oktatásban</i>, MIE, Budapest, 2002 Bodóczy István: <i>Vizuális nevelés</i>, Magyar Iparművészeti Egyetem, Budapest, 2003 ISBN 9637164782 					

Integráló pedagógia specializáció

PK ON2213005 PK OL2213005			A KÜLÖNLEGES GONDOZÁSI IGÉNY FOGALMA, TÍPUSAI		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 4	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 4	Óra típusa: előadás	Értékelés módja: vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA</p> <p>Az Integráló pedagógia c. specializáció 4 féléven keresztül húzódó tárgykomplexum. Célja az oktatás-nevelés legújabb szükségleteinek biztosítása, a különleges gondozást igénylő tanulók megismerése, a tünetek diagnosztizálása, és a diagnosztikai tünetek alapján fejlesztő tervezés készítésének megtanulása.</p> <p>Az óvodapedagógus terepein az eltérő fejlődésű, de integrálható gyermekek széles és változatos köre jelent meg. Hozzáértéssel, egyéni sajátosságaik értelmezésével az oktató-nevelő munka tudatosabb lesz. A sikeres oktatói munka záloga a tünetek biztos felismerése, a bemeneti szint felmérése, a fejlesztés tervezése és a fejlesztés hatékonyságának monitorozása.</p> <p>A négy féléves részvétel során hallgatóik megismerkednek az eltérő fejlődés valamennyi típusával. Képet kapnak a pedagógiai szakszolgálatok együttműködési lehetőségeiről. Megtanulják a szakértői vélemények értelmezését, a pedagógiai vélemény megírásának kritériumait. Megismerkednek pedagógiai diagnosztikai eljárásokkal, erre alapítva fejlesztést tudnak tervezni. Az elméletre épített gyakorlatot egy portfólió elkészítése zárja.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A különleges gondozási igény fogalma, alfogalmi • A sajátos nevelési igény fogalma • A tehetséges gyermekek fogalma, jellemzői. A tehetség problémái. • A BTMN fogalma, jellemzői. • A hátrányos helyzetű gyermekek fogalma, jellemzői • Törvényi rendeletek, határozatok az egyes típusok megítélésében. • A sajátos nevelési igényű tanulók típusai: tanulási zavar/veszélyeztetettség, ADD, Autizmus spektrum zavar. Beszéd fogyatékoság, érzékszervi és mozgásfogyatékoság. • A különleges gondozási igényű gyermekek szakszolgálati 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Alice Miller (2016): A tehetséges gyermek drámája és az igazi én felkutatása. Osiris Kiadó és Szolgáltató Kft. Budapest.</p> <p>Fazekasné Fenyvesi Margit (2015): A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása digitális főiskolai jegyzet.</p> <p>Gordosné Szabó Anna (szerk.) (2004): Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia. Medicina Kiadó, Budapest.</p> <p>Höfflerné Péntes Éva (2017): A tanulási és magatartási problémák összefüggései a végrehajtó funkciók tükrében. http://epa.oszk.hu/03000/03047/00078/pdf/EPA03047_gyogyped_szemle_2017_4_259-272.pdf</p> <p>Illyés Sándor (szerk.) (2000): <i>Gyógypedagógiai alapismeretek.</i> BGGYTF, Budapest.</p>					

Mesterházi Zsuzsa és Szekeres Ágota (szerk.) (2019): *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése*. ELTE BGGYK, Budapest.)

Mohai Katalin – Csákvári Judit (2020): *Útmutató a specifikus tanulási zavart, figyelemhiányos/hiperaktivitás- vagy viselkedészavart mutató tanulók integrált neveléséhez*. OFI, EKE, Eger.

Sósné Pintye Mária (2020): *Útmutató a beszéd fogyatékos tanulók integrált neveléséhez*. OFI, EKE, Eger.

32/2012 (X.8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. Jogtár (Folyamatos változások nyomon követése)

PK ON2213006 PK OL2213006			A KÜLÖNLEGES GONDOZÁS IGÉNYE A GYAKORLATBAN		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 4	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 2	Óra típusa: szeminárium	Értékelés módja: évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA

Az Integráló pedagógia c. specializáció 4 féléven keresztül húzódó tárgykomplexum. Célja az oktatás-nevelés legújabb szükségleteinek biztosítása, a különleges gondozást igénylő tanulók megismerése, a tünetek diagnosztizálása, és a diagnosztikai tünetek alapján fejlesztő tervezés készítésének megtanulása.

Az óvodapedagógus terepein az eltérő fejlődésű, de integrálható gyermekek széles és változatos köre jelent meg. Hozzáértéssel, egyéni sajátosságaik értelmezésével az oktató-nevelő munka tudatosabb lesz. A sikeres oktatói munka záloga a tünetek biztos felismerése, a bemeneti szint felmérése, a fejlesztés tervezése és a fejlesztés hatékonyságának monitorozása.

A négy féléves részvétel során hallgatóik megismerkednek az eltérő fejlődés valamennyi típusával. Képet kapnak a pedagógiai szakszolgálatok együttműködési lehetőségeiről. Megtanulják a szakértői vélemények értelmezését, a pedagógiai vélemény megírásának kritériumait. Megismerkednek pedagógiai diagnosztikai eljárásokkal, erre alapítva fejlesztést tudnak tervezni. Az elméletre épített gyakorlatot egy portfólió elkészítése zárja.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A különleges gondozás esetei: szakértői javaslatok, pedagógiai vélemények tanulmányozása
- Esettanulmányok alapján a különleges gondozási igény, a sajátos nevelési igény, a tehetség, a hátrányos helyzet és a BTMN tünetek megállapítása
- Pedagógiai vélemények tanulmányozása
- A pedagógiai vélemény elkészítése, kritériumai, célközönsége.
- A pedagógiai szakszolgálatok típusai: hospitálás, látogatás
- A különleges gondozást igénylő szülők elfogadási fázisainak megismerése

SZAKIRODALOM:

Fazekasné Fenyvesi Margit (2015): [A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása](#) digitális főiskolai jegyzet.

Kálmán Zsófia (2004): Bánatkő. Bliss Alapítvány, Budapest.

Lányiné Engelmayer Ágnes (2006): A (gyógy)pedagógiai vizsgálat fő elvei, gyakorlati kérdései és illeszkedése a komplex diagnosztikus folyamatba. p.7-21. (In Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálatokhoz). OM Fogyatékos gyermekek, Tanulók Felzárkóztatása Közalapítvány, Budapest

Lányiné Engelmayer Ágnes (2014): Változásban a pszichológiai és a gyógypedagógiai diagnosztika. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2014/nevelestudomany_2014_3_33-52.pdf

Mesterházi Zsuzsa és Gereben Ferencné (2006): A (gyógy)pedagógiai munkát segítő alapfogalmak. p.22-32. In Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálatokhoz. OM Fogyatékos gyermekek, Tanulók Felzárkóztatása Közalapítvány, Budapest.

PK ON2213007 PK OL2213007			A KÜLÖNLEGES GONDOZÁSI IGÉNY DIAGNOSZTIKÁJA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213005 PK OL2213005		Vizsgajelentkezési előfeltétel: -
Ajánlott félév: 5	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 4	Óra típusa: előadás	Értékelés módja: vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA</p> <p>Az Integráló pedagógia c. specializáció 4 féléven keresztül húzódó tárgykomplexum. Célja az oktatás-nevelés legújabb szükségleteinek biztosítása, a különleges gondozást igénylő tanulók megismerése, a tünetek diagnosztizálása, és a diagnosztikai tünetek alapján fejlesztő tervezés készítésének megtanulása.</p> <p>Az óvodapedagógus terepein az eltérő fejlődésű, de integrálható gyermekek széles és változatos köre jelent meg. Hozzáértéssel, egyéni sajátosságaik értelmezésével az oktató-nevelő munka tudatosabb lesz. A sikeres oktatói munka záloga a tünetek biztos felismerése, a bemeneti szint felmérése, a fejlesztés tervezése és a fejlesztés hatékonyságának monitorozása.</p> <p>A négy féléves részvétel során hallgatóik megismerkednek az eltérő fejlődés valamennyi típusával. Képet kapnak a pedagógiai szakszolgálatok együttműködési lehetőségeiről. Megtanulják a szakértői vélemények értelmezését, a pedagógiai vélemény megírásának kritériumait. Megismerkednek pedagógiai diagnosztikai eljárásokkal, erre alapítva fejlesztést tudnak tervezni. Az elméletre épített gyakorlatot egy portfólió elkészítése zárja.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pedagógiai diagnosztikai ismeretek • A pedagógiai diagnosztika típusai. • A megfigyelés és a mérés. • Mérőeszközök az óvodapedagógusi és a tanítói kompetencia határokon belül. • A korrekt diagnózis ismérvei. • A mérési adatokra épülő fejlesztés tervezésének irányelvei. • A kognitív fejlődési eltérés következményei a magatartásban és a viselkedésben. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Bohács Krisztina (2010): A dinamikus értékelés. <i>Magyar Pedagógia</i>, 110/4. 311-329.</p> <p>Fazekasné Fenyvesi Margit (2015): A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása digitális egyetemi jegyzet.</p> <p>Csányi Yvonne (2017): Három új nyelvi teszt. <i>Gyógypedagógiai Szemle</i>, 45./1. 74 – 78.</p> <p>Hercz Mária (2007): A pedagógiai értékelés gyakorlata. In: Bábosik István és Torgyik Judit (szerk.): <i>Pedagógusmesterség az Európai Unióban</i>. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 191-214.</p> <p>Lakatos Katalin (1999): Az iskolaéretlenség korai felismerése. <i>Fejlesztő Pedagógia</i>, 4-5.</p> <p>Lányiné Engelmayer Ágnes (2006): A (gyógy) pedagógiai vizsgálat fő elvei, gyakorlati kérdései és illeszkedése a komplex diagnosztikus folyamatba. (In: Zsoldos Márta (szerk.): <i>(Gyógy) pedagógiai diagnosztika és tanácsadás.</i>) Kézikönyv, OM, Budapest. 3- 21.</p> <p>Mesterházi Zsuzsa (2006): (Gyógy) pedagógiai diagnosztikát segítő alapfogalmak. (In: Zsoldos Márta (szerk.): <i>(Gyógy) pedagógiai diagnosztika és tanácsadás.</i>) Kézikönyv, OM, Budapest. 22. – 31. o.</p> <p>Mesterházi Zsuzsa és Szekeres Ágota (szerk.) (2019): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. ETE-BGGYK, Budapest. 194-199. és 407-423. oldal.</p> <p>Nagy József, Józsa Krisztián, Fazekasné Fenyvesi Margit, és Vidákovich Tibor (2004): DIFER Programcsomag: Diagnosztikus fejlődésvizsgáló és kritériumorientált fejlesztő rendszer 4 - 8 évesek számára. Mozaik Kiadó, Szeged.</p> <p>Szvatkó Anna (2006): Határeseti övezetbe tartozó intelligenciával rendelkező, valamint a pszichés fejlődés zavarát mutató gyermekek számára ajánlható vizsgálati és fejlesztő eljárások az iskolába lépés idején. (In: Zsoldos Márta (szerk.): <i>(Gyógy) pedagógiai diagnosztika és tanácsadás.</i>) Kézikönyv, OM, Budapest. 190 – 199.</p>					

PK ON2213008 PL ON2213008			A KÜLÖNLEGES GONDOZÁSI IGÉNY DIAGNÓZISÁRA ÉPÜLŐ FEJLESZTÉS TERVEZÉSE		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213005 PK OL2213005		Vizsgajelentkezési előfeltétel: -
Ajánlott félév: 5	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 2	Óra típusa: szeminárium	Értékelés módja: évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
<p>Az Integráló pedagógia c. specializáció 4 féléven keresztül húzódó tárgykomplexum. Célja az oktatás-nevelés legújabb szükségleteinek biztosítása, a különleges gondozást igénylő tanulók megismerése, a tünetek diagnosztizálása, és a diagnosztikai tünetek alapján fejlesztő tervezés készítésének megtanulása.</p> <p>Az óvodapedagógus terepein az eltérő fejlődésű, de integrálható gyermekek széles és változatos köre jelent meg. Hozzáértéssel, egyéni sajátosságaik értelmezésével az oktató-nevelő munka tudatosabb lesz. A sikeres oktatói munka záloga a tünetek biztos felismerése, a bemeneti szint felmérése, a fejlesztés tervezése és a fejlesztés hatékonyságának monitorozása.</p> <p>A négy féléves részvétel során hallgatóik megismerkednek az eltérő fejlődés valamennyi típusával. Képet kapnak a pedagógiai szakszolgálatok együttműködési lehetőségeiről. Megtanulják a szakértői vélemények értelmezését, a pedagógiai vélemény megírásának kritériumait. Megismerkednek pedagógiai diagnosztikai eljárásokkal, erre alapítva fejlesztést tudnak tervezni. Az elméletre épített gyakorlatot egy portfolió elkészítése zárja.</p>					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
<ul style="list-style-type: none"> • A DIFER, mint az intézmények közös mérőeszköze • A tanulási zavar / veszélyeztetettség) tüneteinek mérési lehetőségei: figyelem, emlékezet, vizuális és akusztikus percepció. • A téri és az idői orientáció összetevőinek a mérése. • A beszéd-nyelvi képzés zavarainak mérési lehetőségei. A Trogh-H teszt, a FON-E mérőeszköz. • A beilleszkedési zavarok mérési lehetőségei. • Tréningek a mérésre épülő fejlesztés gyakorlására. • Portfolió készítése. 					
SZAKIRODALOM					
<p>Fazekasné Fenyvesi Margit (2015): A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása digitális egyetemi jegyzet.</p> <p>Fazekasné Fenyvesi Margit (m.e.): <i>A beszédhanghallás fejlesztése</i>. Mozaik Kiadó, Szeged.</p> <p>Csányi Yvonne (2017): Három új nyelvi teszt. <i>Gyógynevelés Szemle</i>, 45./1. 74 – 78.</p> <p>Demeter Gáborné (2007): A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók egyénre szabott fejlesztése. <i>Fejlesztő Pedagógia</i>, 5. sz. 4-11.</p> <p>Dékány Judit (1999): <i>Kézikönyv a diszkalkulia felismeréséhez és terápiájához</i>. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógynevelési Tanárképző Főiskolai Kar, Budapest.</p> <p>Demeter Gáborné (2007): A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók egyénre szabott fejlesztése. <i>Fejlesztő Pedagógia</i>, 5. sz. 4-11.</p> <p>Demeter Gáborné (2007): Egyéni fejlesztési terv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.</p> <p>Józsa Krisztián (2014): <i>A számolás fejlesztése 4-8 éves életkorban</i>. Mozaik Kiadó, Szeged</p> <p>Mesterházi Zsuzsa és Szekeres Ágota (szerk.) (2019): <i>A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése</i>. ETE-BGGYK, Budapest. 194-199. és 407-423. oldal.</p> <p>Kiss Renáta (2020): eDia program http://edu.u-szeged.hu/kkcs/hu/ovoda-iskola-atmenet-tamogatasa</p> <p>Nagy József, Józsa Krisztián, Fazekasné Fenyvesi Margit, és Vidákovich Tibor (2004): <i>DIFER Programcsomag: Diagnosztikus fejlődésvizsgáló és kritériumorientált fejlesztő rendszer 4 - 8 évesek számára</i>. Mozaik Kiadó, Szeged.</p>					

Nagy József, Nyitrai Ágnes és Vidákovich Tibor (2009): *Fejlesztés mesékkel*. Mozaik Kiadó, Szeged. Szvatkó Anna (2006): Határeseti övezethez tartozó intelligenciával rendelkező, valamint a pszichés fejlődés zavarát mutató gyermekek számára ajánlható vizsgálati és fejlesztő eljárások az iskolába lépés idején. (In: Zsoldos Márta (szerk) *(Gyógy) pedagógiai diagnosztika és tanácsadás.*) Kézikönyv, OM, Budapest. 190 – 199.

Vargáné Mező Lilla (2008, szerk.): *Fókuszban az egyén. Hogyan készítsünk egyéni fejlesztési tervet?* Fogyatékos személyek esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Budapest. Internetes elérhetőség: <http://www.fszk.hu/opi/kiadvanyok.htm>

Gyermek, természet, egészség specializáció

PK ON2213009 PK OL2213009			GYERMEK ÉS TERMÉSZET KAPCSOLATA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 4	Féléves óraszám: N 30 L 10	Heti óraszám: 2	Kredit: 4	Óra típusa: előadás	Értékelés módja: vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA</p> <p>A hallgató ismerje a kisgyermekkorú közvetlen – nem mediatiszt – természetkapcsolat meghatározó voltát a gyermekkorú személyiség- és közösségfejlesztésben, a nemzeti, kulturális identitás formálódásában. Valamint ismerje a változó gyermek és természet kapcsolatának jellemzőit, okait és következményeit. Ismerjen e területen végzett hazai és nemzetközi kutatásokat. Legyen képes ezen ismereteit a fenntarthatóságra (környezeti) nevelés, az élményalapú gyermeki tanulás folyamatainak szolgálatába állítani.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A gyermekkorú természetkapcsolat közvetlen – nem mediatiszt – kapcsolatának fontossága. A természet és gyermek kapcsolatának jellemzői, változása az elmúlt évtizedekben. A természetihiány fogalma és következményei. A gyermekkorú természetkapcsolat és a felnőttkori természetvédelmi elkötelezettség közötti összefüggések. Javaslatok a megváltozott gyermek és természet kapcsolatának helyreállítására (intézményi és családi szinten), működő hazai és külföldi példák. Nemzettudat és a kisgyermekkorú természetben szerzett élmények összefüggései.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Bárdi, Árpád: A gyermekek természetben szerzett élményeiről. In: Erdélyi Erzsébet - Szabó Attila (szerk.): <i>A hit erejével - Pedagógiai tanulmányok</i>. Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2015. pp. 33-40., ISBN: 978963414057</p> <p>Bárdi Árpád: A kisgyermekkorú természetkapcsolat jelentősége: avagy a környezeti nevelés biztos alapokról való indításának fontosságáról, In: Bárdi, Árpád; Gombos, Norbert; Tóth, Etelka. (szerk.) <i>Kisgyermeknevelés a 21. században</i>, Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó (2018) 125 p. pp. 67-78. , 12 p. ISBN:789634144755</p> <p>Louv, R. (2008). <i>Last Child in the Woods: Saving our Children from Nature Deficit Disorder</i>. Chapel Hill: Algonquin Books.</p>					

PK ON2213010 PK OL2213010			VALÓS KÖRNYEZETI NEVELÉS		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel:	
			-	-	
Ajánlott félév: 4	Féléves óraszám: N 30 L 10	Heti óraszám: 2	Kredit: 2	Óra típusa: szeminárium	Értékelés módja: évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA

A hallgatók legyenek képesek a kurzus teljesítése során, és lehetőleg a későbbiekben is a valós környezetben (nemzeti parkok, botanikus kert, állatkert, könyvtár, vásárlás-piac, múzeum, települési séta, óvodai udvar, óvodai kert madárbarát kert, üzemplátogatás stb.) végzett óvodai tevékenységeiket megtervezni, megvalósítani. Képesek legyenek a foglalkozásokat önállóan, vagy a környezeti nevelővel együttműködve a modern környezeti nevelés elvei szerint végezni. Feladataikat a környezeti nevelés a fenntarthatóság (pillérei) és az ökológiai lábnyom szemléletével, és az ahhoz kapcsolódó módszerekkel tárgyalni, feldolgozni, megoldani. A kurzus feladata egyrészt a helyi és globális, illetve a természetes és mesterséges környezet folyamatosan változó (növekvő) kihívásainak, problémáinak megfelelő szemléletmód, és alaptudás, alapkészségek kialakítása a hallgatókban. A kurzus feladata másrészt a problémákra válaszoló megoldások, fejlesztési lehetőségek keresése, és közvetítése a gyermekek felé.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Elméleti ismeretek:

A környezetvédelem, és a környezeti nevelés fontos évszámai. A környezet nevelés célja, módszerei. Egészségügy, járványok, életmód. Települések, városökológia. Mezőgazdaság és környezet. A vállalkozások felelősségvállalása. Energiaipar és közlekedés. Reklám – fogyasztás – hulladék, a fogyasztói szokások alakításának módszerei. A globális problémák.

Gyakorlati tananyag:

Lehetőség szerint foglalkozások minél több külső, „valós terepi” helyszínen: városi séta, a település értékei; könyvtárpedagógia; múzeumpedagógiai, nemzeti park: természetvédelmi, környezeti nevelési foglalkozás; óvodakert; „zöld óvoda” látogatás; bolt-, és piaclátogatás; madárvédelem-madárbarát kert; botanikus kert; zoopedagógia; tanösvények, a túravezetés alapjai. „Digitális terek” a környezeti nevelésben: Az Internet, és az IKT-eszközök alkalmazási lehetőségei, „online kirándulás”

Elsajátítandó szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

A modern környezeti nevelés elveinek alkalmazás szintű ismerete. Képes együttműködni szakmai munkacsoport tevékenységekben. A fenntarthatóság pillérei, és az ökológiai lábnyom szerinti problémamegoldás, szemlélet, tevékenység.

Motivált a kapcsolódó tárgyak, és a szakirodalom megismerésére, követésére. Az óvodás korosztály életkori sajátosságainak megfelelően alkalmazza a fenntarthatóság pedagógiáját támogató korszerű módszereket: a projekt módszert, és az élménypedagógia módszereit. Direkt és indirekt módokon alakítja a környezetét, a közösségeit. Együttműködő.

Attitűd: szakmaiság; a környezeti-, gazdasági- és a társadalmi fenntarthatóság; a fenntarthatóság pedagógiai elveinek képviselése; pozitív, feladatmegoldó szemlélet; lokális-globális szemlélet; a természetes és a mesterséges környezet harmóniájára törekvés

SZAKIRODALOM:

Ádám Ferencné (szerk.): Vevőtől a fogyasztóig, a fogyasztói szokások alakítását segítő tanári segédanyag Körlánc Kecskemét 2010.

Ádám Ferencné-Boldis Anna Kornélia: A környező világ megismerésének módszerei. Mentorháló, Szeged 2013

Ádám Ferencné-Kuti István-Kuti Istvánné: Környezeti nevelés a XXI. század óvodájában. Körlánc Egyesület Kecskemét 2007

Joy Palmer-Philip Neal: A környezeti nevelés kézikönyve, Körlánc Egyesület-InfoGroup 2000

Nahalka István: A tanulás pedagógiai értelmezése. - M. Nádasi Mária (sorozatszerkesztő): A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése. ELTE PPK Budapest 2006.

Tóth Gergely: A Valóban Felelős Vállalat, Budapest KÖVET © 2007 (A könyv ingyenesen [LETÖLTHető](http://www.kovet.hu), olvasható-www.kovet.hu)

PK ON2213011 PK OL2213011			EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS KISGYERMEKKORBAN		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213009 PK OL2213009		Vizsgajelentkezési előfeltétel:
Ajánlott félév: 5	Féléves óraszám: N 30 L 10	Heti óraszám: 2	Kredit: 4	Óra típusa: előadás	Értékelés módja: vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
<p>Óvodapedagógus hallgatók megismertetése az egészségmegőrzés egyéni, családi, társadalmi és intézményes biztosításának lehetőségeivel. A kisgyermek egészséges életmódra nevelésének szomatikus, pszichés és szociálhigiéné területeihez kapcsolható szaktudományos ismeretek elsajátítása. A tantárgy teljes tematikája keretezi a komplex egészségneveléshez szükséges kisgyermeknevelői kompetenciák készségszerű alkalmazásához szükséges elméleti alapokat.</p> <p>A hallgató tudása ki fog terjedni az egészségtani alapfogalmak ismeretére (testi, lelki, szociális jólét aspektusai), az egészségnevelés részterületeinek alapos ismeretére, a szomatikus, pszichés és szociálhigiénés egészségnevelés metodikájának ismeretére és különbséget tud tenni a gyermek egészség-betegség állapotai között. A hallgató spontán reagál a normáktól eltérő, életműködési rendellenességekre, alkalmazza egészségtani és -nevelői ismereteit a kisgyermeknevelő munkájában. Egészséges életmódot folytat, keresi a korszerű és elfogadott egészségnevelői és egészségtudatos megoldásokat munkája során, hozzáállásával törekszik a gyermek testi-lelki-szociális jóllétének állapotának biztosítására, szakmai kérdésekben partnerséget tanúsít a szülők és az egészségügyi szakemberek felé. Empatikus a kisgyermekkel szemben, megelőzi a gyermekek épségét veszélyeztető helyzeteket, kezdeményezője egészségfejlesztést célzó programok szervezésében.</p>					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
<u>Tantárgyi tartalom, tervezett tematika:</u>					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az egészség korszerű értelmezése. 2. Az egészséget befolyásoló főbb tényezők, az életmód szerepe az egészség megőrzésében. Egészségvédelem, egészségérték, egészségnevelés területei, egészségfejlesztés fogalmak tisztázása. 3. A kisgyermek életkori sajátosságai, testi fejlődése és azt befolyásoló környezeti tényezők. A természet-hiány szindróma megelőzése, elkerülése. 4. Szűrővizsgálatok kisgyermekkorban, szervezésükkel kapcsolatos követelmények. 5. A óvoda épületével szemben támasztott egészségügyi követelmények. A személyi- és környezet-higiénés nevelés feladatai. Járványügyi védekezés intézményes szabályai. Kapcsolódó módszertani ajánlások. 6. Egészséges táplálkozás, kulturált étkezés. Releváns metodika alkalmazása. Gyermekkor elhízás okai. 7. Mindennapos testmozgás, a test edzésének jelentősége. 8. Gyermekkorban előforduló leggyakoribb krónikus és nem krónikus betegségek és megelőzésük. Kötelező és ajánlott védőoltások gyermekkorban. 9. Cselekvés elsősegélynyújtás alkalmakor. Tipikus óvodai balesetek és megelőzésük 10. Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos egészségnevelési feladatok. 11. A szülők egészséges életmóddal kapcsolatos beállítottságának erősítése. 12. Fogyasztási szokások alakulása társadalmunkban és az egészségi mutatók összefüggései. 					
SZAKIRODALOM:					

Kötelező:

Benkő Zsuzsanna: Egészségfejlesztés, Mozaik Kiadó, Szeged, 2009. ISBN 9789636975807

Darvai Sarolta (szerk.): Tanulmányok a gyermekkori egészségfejlesztés témakörben, ELTE, Budapest, 2012. ISBN 9789632842684

Ajánlott:

Gyimóthy Gergely: Distancing from the living environment, TÉR-GAZDASÁG-EMBER, 2018/4, 6, 135-144, 10 p.

Veczkó József: Gyermekvédelem pszichológiai és pedagógiai nézőpontból, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2007. ISBN 9634958658

PK ON2213012 PK OL2213012			KÖRNYEZETI TÉMAHETEK/TÉMANAPOK		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213010 PK OL2213010		Vizsgajelentkezési előfeltétel: -
Ajánlott félév: 5	Féléves óraszám: N 30 L 10	Heti óraszám: 2	Kredit: 2	Óra típusa: szeminárium	Értékelés módja: évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
A tantárgy célja, hogy a hallgató a kurzus során elsajátítsa a komplex témnapok, témahetek szervezéséhez, megalkotásához szükséges kompetenciákat.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
A hallgató ismerje a témnapok, témahetek szervezésének lépéseit. Képes legyen a központi témára alapozva centrikus és lineáris foglalkozás-sorozat tervezésére, megvalósításra. Ismerje fel az aktuális témákat, a bennük rejlő lehetőségeket. Mindvégig törekedjen a komplexitásra, más tevékenységi területekkel való kapcsolódási pontok megtalálására. Képes legyen a csoportmunkára, a csapatban való tervezésre, a szülőkkal való kapcsolattartásra, bevonásukra.					
<ul style="list-style-type: none"> - A témnapok, témahetek szervezésének elméleti alapjai. - Ötletek, gondolattérkép, SWOT analízis - Centrikus, lineáris foglalkozások - A szervezés lépései az ötlettől a megvalósításig - Jeles napokhoz kapcsolódó témnapok, témahetek - Évszakokhoz, élőlényekhez köthető témnapok - Mesékből kiinduló témahetek - Kísérletekből kiinduló témnapok - Szülők bevonásával tervezhető témnapok - Intézményen kívüli témnapok 					
SZAKIRODALOM:					
Karczewicz Ágnes: Óvodai ötletelő. Tématervek az óvodai nevelési év minden hónapjára. 2017. Flaccus kiadó					
Hortobágyi Katalin: Projektkézikönyv. Iskolafejlesztési Alapítvány, OFI IFK, Budapest, 1991.					
Körmöci Katalin: Projektmódszer az óvodában. 2004, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.					
Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő – ősz. Komplex tevékenységek az óvodai környezeti nevelésben (2., átdogozott, bővített kiadás) 2017. Flaccus kiadó					
Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő – tél. Komplex tevékenységek az óvodai környezeti nevelésben (2., átdogozott, bővített kiadás) 2018. Flaccus kiadó					
Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő – tavasz. Komplex tevékenységek az óvodai környezeti nevelésben (2., átdogozott, bővített kiadás) 2019. Flaccus kiadó					
Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő – Gyermekirodalom. Tematikus bibliográfia és szöveggyűjtemény a Kerek egy esztendő évszakai kötetekhez. 2019. Flaccus kiadó					
M. Nádas Mária: Projekttanítás. Elmélet és gyakorlat. Gondolat Kiadói Kör – ELTE BTK Neveléstudományi Intézet, Budapest, 2003.					
Szepesi Zsuzsanna: Mesés természet. Ökomese gyűjtemény. 2016. https://recity.hu/okomese-gyujtemeny/ Letöltés dátuma: 2021. május 31.					
Tátrai Zsuzsanna – Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. 1997. Mezőgazda kiadó					

Keresztyén nevelés specializáció

PK ON2213013 PK OL2213013			ÓVODAI KERESZTYÉN NEVELÉS I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 4.	Féléves óraszám: N/L: 30/10	Heti óraszám: 2	Kredit: 4	Óra típusa: Előadás	Értékelés módja: Vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA</p> <p>A <i>Keresztyén nevelés specializáció</i> a szakmai ismeretek és kompetenciák elmélyítésére szolgáló tanegység, melyben építünk a korábbi pedagógiai, pszichológiai, biblia- és egyházismereti tanulmányokra. Az Óvodai keresztyén nevelés I. kurzus a kisgyermekkorra vonatkozó neveléstörténetbe és az egyházi óvodai nevelés jelenkorába ad bevezetést és szakdidaktikai segítséget, melyek elsajátításával az óvodapedagógus hallgatók az egyházi óvodai nevelésben bátran megkezdhetik pályájukat, nagyobb biztonsággal készíthetik elő az óvodai egyházi ünnepek, jeles napok témaheteit, ökumenikus nyitottsággal és a felekezeti sajátosságok figyelembevételével. A tanegység célja továbbá az egyházi óvodák óvoda- és gyermekképezés feltárása, az óvodás korú gyermek hit-, erkölcsi és érzelmi fejlődésének mélyebb megismerése; a keresztyén óvodapedagógus személyiségének formálása és lelki egészségének védelme, valamint szakirodalmi tájékozottságának bővítése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kisgyermeknevelés rövid története • A magyar óvodai keresztyén nevelés áttekintő története Brunsvik Teréz Angyalkertjétől a mai felekezeti óvodahálózatokig. • Az egyházi fenntartású óvodák küldetése, óvodaképe, pedagógiai hitvallása és programja. • Az óvoda keresztyén, felekezeti jellege. • Az egyházi fenntartású óvodák társadalmi kapcsolatrendszere, az együttműködés formái: <ul style="list-style-type: none"> ○ az óvoda és a család ○ az óvoda és a fenntartó gyülekezet ○ az óvoda és az iskola ○ egyéb lehetőségek • Az egyházi fenntartású óvodák szakmai kapcsolatrendszere, az együttműködés formái: <ul style="list-style-type: none"> ○ egyházi és felekezeti óvodák szakmai hálózata, konferenciák, továbbképzések ○ az egyházi pedagógiai intézetek szolgáltatásai ○ az egyházi óvodák felügyeleti szervei ○ az egyházi iskolákkal való kapcsolat mint az óvoda-iskola átmenet segítő közege. • A keresztyén nevelő, a keresztyén óvodapedagógus személye. • A keresztyén nevelő lelki egészsége. <p>ÉVKÖZI TANULMÁNYI KÖVETELMÉNYEK: Aktív részvétel az órákon. Szakirodalmak előzetes olvasása, feldolgozása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Antal Judit: <i>ITT és MOST, Mentálhigiéné az óvodában.</i> Győr. Barbori Bt. 2015. ▪ Brummelen, Harro van: <i>Istennel az osztályteremben. Keresztyén tanulási és tanítási módszerek.</i> ACSI Keresztény Alapítvány, Budapest, 1996., 2017. ▪ Buda Béla: <i>A mentálhigiéné szemléleti és gyakorlati kérdései</i> (Újabb tanulmányok). Budapest. Animula Kiadó. 2002. http://www.budabela.hu/dokumentumok/BUDA_MENTSZEMLE.pdf ▪ Chapman, Gary – Campbell, Ross: <i>Gyerekekre hangolva. A gyerekek öt szeretet-nyelve.</i> Harmat Kiadó, Budapest, 2003. ▪ Draskovits Pál: <i>A magyar kisednevelés és kiseddóvónőképzés története és jelen állapota.</i> Szombathely, 1940. http://acta.bibl.u-szeged.hu/50221/1/kolozs_ped_040.pdf 					

- Farkasné Egyed Zsuzsanna – Grolyóné Szabó Éva – Szerepi Imréné: *Segédanyag a katolikus óvodák pedagógiai programjához*. Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet, Budapest, 2013.
- Fáyiné Dombi Alice és Szatnáné Babics Edit: *Pedagógusmesterség*. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Pedagogus_mestersgV2/index.html
- Kéri Katalin: A kisgyermeknevelés története Nyugat-Európában (Adalékok a középkortól a XIX. sz. végéig). In Komlói Ákos (szerk.): *A szocializációs zavarok korai megelőzése – primér prevenció a 0-3 éves korosztály körében, valamint a szakemberképzés lehetőségei és feladatai a korai megelőzés érdekében*. Kisgyermeknevelési konferencia, Pécs, 1992, JPTE BTK Pedagógiai Tanszék – Comenius Oktatásszervező Bt., Pécs, 1993, 270-284. <https://ia800705.us.archive.org/27/items/AKisgyermeknevelesTorteneteNyugatEuropaban/kk-a-kisgyermekneveles-tortenete-nyugat-europaban-pecs-1992-270-284old.pdf>
- Lehoczky Mária Magdolna: Vallásos nevelés a református iskolában. Értéktöbbletek a református iskola szellemiségének munkálásában. In Méhes Balázs (szerk.): *Lelki arcunk. Tanulmányok Szent István születésnapja alkalmából*. KRE – L'Harmattan, 2016. 135-151.
- Molnár Balázs – Pálfi Sándor – Szerepi Sándor – Vargáné Nagy Anikó: *Kisgyermekkorai nevelés Magyarországon*. Educatio, 2015/3. 121-128. <http://folyoiratok.ofi.hu/educatio/kisgyermekkorai-neveles-magyarorszagon>
- Pukánszky Béla: *A gyermekről alkotott kép változásai az óvoda történetében*. Educatio 2005/4 703-714.
- Szarka Gáborné: Keresztyén pedagógia az óvodában. In *Református Nevelés* IV. évf. 3. szám, 2002. november 5-8.
- Sztinkóné Nagy Irén: *Óvó-iskola, gyermekkert, óvoda. A kisgyermekkor neveléstörténete*. Didakt Kiadó, Budapest, 2009.

Egyházi fenntartású pedagógiai intézetek honlapjai

- Baptista Pedagógiai Intézet <http://pedintezet.baptistaoktatas.hu/>
- Evangélikus Pedagógiai Intézet (EPSZTI) <https://epszti.hu/>
- Katolikus Pedagógiai Intézet <https://www.katped.hu/>
- Református pedagógiai Intézet (RPI) <http://www.refpedi.hu/>

Törvényi és egyéb szabályzók

- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=143091.338514
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139880.329881
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=140968.356005
- MRE hittanoktatási törvénye. 2016. évi I. törvény a református hittanoktatásról (a 2007. évi II. törvény; a 2013. évi VI. törvény; a 2015. évi II. törvény és a 2016. évi I. tv. módosításaival egységes szerkezetben). http://www.reformatus.hu/data/documents/2016/06/08/2007_evi_II_2016.I_HITTAN.pdf
- MRE köznevelési törvénye. 1995. évi I. törvény a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye (az 1998. évi I.; a 2005. évi II. és a végrehajtási utasítással, továbbá a 2013. évi V. tv. átfogó módosításaival egységes szerkezetben). http://reformatus.hu/data/documents/2014/09/02/1995_evi_I_tv_2013_evi_V_KOZNEVELES.pdf
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=157536.357114
- Kövér Sándorné – Papp Lászlóné – Váradi Gáborné: *A református óvodai nevelés keretprogramja*. Budapest, Református Köznevelési és Közoktatási Intézet 1998. http://refpedi.hu/hatteranyagok/ovoda/ovi_kerettanterv1998.pdf
- Egyházi fenntartású óvodák közzétételi listái, dokumentumai, pedagógia, nevelési programjai.

PK ON2213014 PK OL2213014			ÓVODAI KERESZTYÉN NEVELÉS II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213013 PK OL2213013	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 5.	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 4	Óra típusa: Előadás	Értékelés módja: Vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
<p>A <i>Keresztyén nevelés specializáció</i> a szakmai ismeretek és kompetenciák elmélyítésére szolgáló tanegység, melyben építünk a korábbi pedagógiai, pszichológiai, biblia- és egyházismereti tanulmányokra. Az Óvodai keresztyén nevelés II. kurzus a kisgyermekkorra vonatkozó neveléstörténetbe és az egyházi óvodai nevelés jelenkorába ad bevezetést és szakdidaktikai segítséget, melyek elsajátításával az óvodapedagógus hallgatók az egyházi óvodai nevelésben bátran megkezdhetik pályájukat, nagyobb biztonsággal készíthetik elő az óvodai egyházi ünnepek, jeles napok témaheteit, ökumenikus nyitottsággal és a felekezeti sajátosságok figyelembevételével. A tanegység célja továbbá az egyházi fenntartású óvodák óvoda- és gyermekképeinek feltárása, az óvodás korú gyermek hit-, erkölcsi és érzelmi fejlődésének mélyebb megismerése; a keresztyén nevelés módszereinek megismerése és alkalmazása az óvoda nevelés általános feladatai és a fejlesztő tevékenységek során.</p>					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
<ul style="list-style-type: none"> • Az óvodáskorú gyermekek hitfejlődése; vallásos érzelmek és az óvodáskorú gyermekek. • Az óvodáskorú gyermekek erkölcsi fejlődése. • Az óvodai hitéleti nevelés alapprogramjai. • Az egyházi óvodai élet megszervezése. Az óvodai hitéleti tevékenységek a heti rendben. • Az óvodai keresztyén nevelés módszertani, szakdidaktikai fogásai: <ul style="list-style-type: none"> ○ Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés az egyházi óvodában. ○ A hitre nevelés alkalmi az óvodában. ○ A bibliai történetek elbeszélése és feldolgozása az óvodai hitéleti tevékenységeken. ○ Az egyházi év ünnepeinek megjelenése az óvodai nevelési évben. ○ Jeles napok az egyházi óvodában. ○ Az imádságra nevelés lehetőségei az óvodában. ○ A gyermekdalok és gyermekjátékok integrációs lehetőségei a hitéleti foglalkozásokon. ○ Ismeretszintvizsgák lehetőségei: az óvodai tevékenységek és hitre nevelés kapcsolódásai. 					
SZAKIRODALOM:					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Balázné Szűcs Judit – Szaitzné Gregorits Anna: <i>Szabadon, játékosan, örömmel. A komplex foglalkoztatás kézikönyve.</i> Budapest, 1998. ▪ Baldermann, Ingo: <i>A gyerekek felfedezik magukat a zsoltárokban.</i> Ford. Wagner Szilárd. = <i>Lelkipásztor.</i> 77. 2002. 2. 57-60. ▪ Bálint Sándor: <i>Ünnepi kalendárium – karácsony, húsvét, pünkösd. Nagy ünnepeink a hazai és közép-európai hagyományvilágból.</i> Szeged, 1998. ▪ Brummelen, Harro van: <i>Istennel az osztályteremben. Keresztyén tanulási és tanítási módszerek.</i> ACSI Keresztény Alapítvány, Budapest, 1996., 2017. ▪ Dráviczki Csaba: <i>Áhítatok óvodások számára. Báránka füzetek I-III.</i> RPI, Budapest, 2012., 2013. http://refpedi.hu/b%C3%A1r%C3%A1nyka-f%C3%BCzetek-0 ▪ Fisher, Robert: <i>Hogyan tanítsuk az értékeket?</i> In <i>ÚPSz</i> 2012./4-6. 111-122. ▪ Fisher, Robert: <i>Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni erkölcsről és erényekről.</i> Műszaki K., 2008. ▪ Fodorné Nagy Sarolta: <i>A katechézis kommunikációs problémái.</i> Kálvin Kiadó, Budapest, 1996. ▪ Gaudy László: <i>A bibliai történetek tanításának valláspedagógiai módszertana.</i> Debrecen, 1921. ▪ Gyökössi Endre: <i>Hogyan tartsunk gyermekbibliaórát? Kis módszertan.</i> Kálvin K., Bp., 2003 és későbbi kiadások. ▪ Kelemen Zoltánné: <i>Áhítatok óvodások számára. Báránka füzetek IV-V.</i> RPI, Budapest, 2013. http://refpedi.hu/b%C3%A1r%C3%A1nyka-f%C3%BCzetek-0 ▪ Kiss Tihamér: <i>A gyermek erkölcsi fejlődése.</i> Református Pedagógiai és Katechetikai Füzetek, RPI, Budapest, 2000. 					

- Korherr, Edgar Josef: *Hogyan tanítsunk imádkozni? Hogyan tanuljunk imádkozni?* Jel Kiadó, Budapest, 2002.
- Lehoczky Mária Magdolna: *Az ünnep és ünneplés motívumai valláspedagógiai megközelítésben.* In Dicsőség tükre (Szerk.: Pap Ferenc), KRE – L' Harmattan, Bp., 2014. 193-213.
- Leuween, van Marius: *Ünnepről ünnepre. A keresztyén ünnepek története és lényege.* Exit Kiadó. Budapest, 2009.
- Nagy Jenőné: *Csak tiszta forrásból. Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel.* Alternatív program. 1996-2002.
- Pap Ferenc: *Az egyházi év.* Károli Gáspár Református Egyetem–L'Harmattan Kiadó, Bp., 2016.
- Pap Ferenc: *Mit miért (nem) ünneplünk?* In Protestáns Téka KRE HTK III. évf. 5-6. sz. (2008. szeptember-október) 32-35.
- Pap Ferenc: *Természet az énekeskönyvben, liturgia a természetben.* In: Magyar Református Nevelés VII (2006/4-5) 17-19.
- Ranwez, Pierre: *A kisgyermek vallási nevelése.* Budapest, 1994.
- Schweitzer, Friedrich: *Vallás és életút. Vallási fejlődés és keresztyén nevelés gyermek- és ifjúkorban.* Kálvin Kiadó, Budapest, 1999.
- Sennhauser, Walter: *Kérlek, ne oktass!* Kálvin K., 1999.
- Somfalvi Edit: *Bibliai történetek átadása gyermekeknek a mesepszichológia újabb szempontjai alapján.* In Református Szemle, 2008. március-április 2. szám, CI. évf. 135-150. <http://konyvtar.proteo.hu/hu/publikacio/277>
- Szarka Júlia: *Elkötelezettség – zenei anyanyelvünkért!* In Méhes Balázs (szerk.): *Leiki arcunk. Tanulmányok Szenczi Árpád hatvanadik születésnapja alkalmából.* KRE – L'Harmattan, Bp., 2016. 201-207.

Egyházi fenntartású pedagógiai intézetek honlapjai

- Baptista Pedagógiai Intézet <http://pedintezet.baptistaoktatas.hu/>
- Evangélikus Pedagógiai Intézet (EPSZTI) <https://epszti.hu/>
- Katolikus Pedagógiai Intézet <https://www.katped.hu/>
- Református pedagógiai Intézet (RPI) <http://www.refpedi.hu/>

Törvényi és egyéb szabályzók

- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=143091.338514
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139880.329881
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=140968.356005
- MRE hittanoktatási törvénye. 2016. évi I. törvény a református hittanoktatásról (a 2007. év II. törvény; a 2013. évi VI. törvény; a 2015. évi II. törvény és a 2016. évi I. tv. módosításaival egységes szerkezetben). http://www.reformatus.hu/data/documents/2016/06/08/2007_evi_II_2016.I_HITTAN.pdf
- MRE köznevelési törvénye. 1995. évi I. törvény a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye (az 1998. évi I.; a 2005. évi II. és a végrehajtási utasítással, továbbá a 2013. évi V. tv. átfogó módosításaival egységes szerkezetben). http://reformatus.hu/data/documents/2014/09/02/1995_evi_I_tv_2013_evi_V_KOZNEVELES.pdf
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=157536.357114
- Kövér Sándorné – Papp Lászlóné – Váradi Gáborné: *A református óvodai nevelés keretprogramja.* Budapest, Református Köznevelési és Közoktatási Intézet 1998. http://refpedi.hu/hatteranyagok/ovoda/ovi_kerettanterv1998.pdf
- Egyházi fenntartású óvodák közzétételi listái, dokumentumai, pedagógia, nevelési programjai.

PK ON2213015 PK OL2213015			ÓVODAI KERESZTYÉN NEVELÉS FELDOLGOZÓ SZEMINÁRIUMA I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 4.	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 2	Óra típusa: Szeminárium	Értékelés módja: Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
Az Óvodai keresztyén nevelés feldolgozó szeminárium I. kurzus a szakmai ismeretek és kompetenciák elmélyítésére szolgáló tanegység, mely szorosan kapcsolódik az <i>Óvodai keresztyén nevelés I.</i> kurzushoz, s az elméleti ismereteket gyakorlati tapasztalatszerzéssel kívánja bővíteni a szakma jeles képviselőivel való találkoztatás során, valamint az intézményi sajátosságok hospitálása, szakmai interjúk, elemzések során, melyekkel elmélyíthető az óvodapedagógus hivatástudata és szakmai érettsége.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
A szeminárium a szakmai ismeretek és kompetenciák elmélyítése érdekében az <i>Óvodai keresztyén nevelés I.</i> kurzus témaköreit a gyakorlat felől mélyebben vizsgáló és bemutató tanegység. Óvodai keresztyén nevelés feldolgozó szeminárium I. kurzus az egyház fenntartású intézményrendszer, kiemelten is az egyházi óvodák küldetésének, működésének, kapcsolatrendszerének, óvoda- és gyermekképezésének, nevelési programjainak, az alkalmazott módszereinek, hetirendjének, témaheteinek mélyebb megismerésére vállalkozik a szakma meghívott képviselői segítségével és a hallgatók hospitálásain, kooperatív tevékenységén, prezentációin keresztül. A szeminárium további célja a pedagógus lelki egészségének védelmére szolgáló elméleti ismeretek gyakorlati jellegű elmélyítése.					
ÉVKÖZI TANULMÁNYI KÖVETELMÉNYEK:					
Aktív jelenlét és együttműködés a konzultációkon. A téma egy részét különféle (frontális, egyéni, kooperatív) munkaformában dolgozzuk fel. Intézményi tevékenységek hospitálása. A tapasztalatok elemzése, bemutatása Pedagógiai napló készítése.					
SZAKIRODALOM:					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Antal Judit: <i>ITT és MOST, Mentálhigiéné az óvodában.</i> Győr. Barbori Bt. 2015. ▪ Brummelen, Harro van: <i>Istennel az osztályteremben. Keresztyén tanulási és tanítási módszerek.</i> ACSI Keresztény Alapítvány, Budapest, 1996., 2017. ▪ Buda Béla: <i>A mentálhigiéné szemléleti és gyakorlati kérdései (Újabb tanulmányok).</i> Budapest. Animula Kiadó. 2002. http://www.budabela.hu/dokumentumok/BUDA_MENTSZEML.pdf ▪ Chapman, Gary – Campbell, Ross: <i>Gyerekekre hangolva. A gyerekek öt szeretet-nyelve.</i> Harmat Kiadó, Budapest, 2003. ▪ Draskovits Pál: <i>A magyar kisdédnevelés és kisdédvónőképzés története és jelen állapota.</i> Szombathely, 1940. http://acta.bibl.u-szeged.hu/50221/1/kolozs_ped_040.pdf ▪ Farkasné Egyed Zsuzsanna – Grolyóné Szabó Éva – Szerepi Imréné: <i>Segédanyag a katolikus óvodák pedagógiai programjához.</i> Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet, Budapest, 2013. ▪ Fáyiné Dombi Alice és Szatnáné Babics Edit: <i>Pedagógusmesterség.</i> http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Pedagogus_mestersgV2/index.html ▪ Kéri Katalin: <i>A kisgyermeknevelés története Nyugat-Európában (Adalékok a középkortól a XIX. sz. végéig).</i> In Komlói Ákos (szerk.): <i>A szocializációs zavarok korai megelőzése – primér prevenció a 0-3 éves korosztály körében, valamint a szakemberképzés lehetőségei és feladatai a korai megelőzés érdekében.</i> Kisgyermeknevelési konferencia, Pécs, 1992, JPTE BTK Pedagógiai Tanszék – Comenius Oktatásszervező Bt., Pécs, 1993, 270-284. 					

<https://ia800705.us.archive.org/27/items/AKisgyermeknevelésTörténeteNyugatEuropában/kk-a-kisgyermeknevelés-története-nyugat-europában-pecs-1992-270-284old.pdf>

- Lehoczky Mária Magdolna: Vallásos nevelés a református iskolában. Értéktöbbletek a református iskola szellemiségének munkálásában. In Méhes Balázs (szerk.): *Lelki arcunk. Tanulmányok Szenczi Árpád hatvanadik születésnapja alkalmából*. KRE – L'Harmattan, 2016. 135-151.
- Molnár Balázs – Pálfi Sándor – Szerepi Sándor – Vargáné Nagy Anikó: *Kisgyermekkor nevelés Magyarországon*. Educatio, 2015/3. 121-128. <http://folyoiratok.ofi.hu/educatio/kisgyermekkor-nevelés-magyarországon>
- Pukánszky Béla: *A gyermekről alkotott kép változásai az óvoda történetében*. Educatio 2005/4 703-714.
- Szarka Gáborné: Keresztyén pedagógia az óvodában. In *Református Nevelés* IV. évf. 3. szám, 2002. november 5-8.
- Sztrinkóné Nagy Irén: *Óvó-iskola, gyermekkert, óvoda. A kisgyermekkor neveléstörténete*. Didakt Kiadó, Budapest, 2009.

Egyházi fenntartású pedagógiai intézetek honlapjai

- Baptista Pedagógiai Intézet <http://pedintezet.baptistaoktatás.hu/>
- Evangélikus Pedagógiai Intézet (EPSZTI) <https://epszti.hu/>
- Katolikus Pedagógiai Intézet <https://www.katped.hu/>
- Református pedagógiai Intézet (RPI) <http://www.refpedi.hu/>

Törvényi és egyéb szabályzók

- 2011. évi CCVI. törvény *a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról*
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=143091.338514
- 2011. évi CXCV. törvény *a nemzeti köznevelésről*
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139880.329881
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=140968.356005
- MRE hittanoktatási törvénye. 2016. évi I. törvény *a református hittanoktatásról* (a 2007. év II. törvény; a 2013. évi VI. törvény; a 2015. évi II. törvény és a 2016. évi I. tv. módosításaival szerkesztetben).
http://www.reformatus.hu/data/documents/2016/06/08/2007_evi_II_2016.I_HITTAN.pdf
- MRE köznevelési törvénye. 1995. évi I. törvény *a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye* (az 1998. évi I.; a 2005. évi II. és a végrehajtási utasítással, továbbá a 2013. évi V. tv. átfogó módosításaival egységes szerkesztetben).
http://reformatus.hu/data/documents/2014/09/02/1995_evi_I_tv_2013_evi_V_KOZNEVELES.pdf
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet *az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról*
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=157536.357114
- Kövér Sándorné – Papp Lászlóné – Váradi Gáborné: *A református óvodai nevelés keretprogramja*. Budapest, Református Köznevelési és Közoktatási Intézet 1998.
http://refpedi.hu/hatteranyagok/ovoda/ovi_kerettanterv1998.pdf
- Egyházi fenntartású óvodák közzétételi listái, dokumentumai, pedagógia, nevelési programjai.

PK ON2213016 PK OL2213016			ÓVODAI KERESZTYÉN NEVELÉS FELDOLGOZÓ SZEMINÁRIUMA II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213015 PK OL2213015		Vizsgajelentkezési előfeltétel: -
Ajánlott félév: 5.	Féléves óraszám: 30	Heti óraszám: 2	Kredit: 2	Óra típusa: Szeminárium	Értékelés módja: Évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
Az Óvodai keresztyén nevelés feldolgozó szeminárium II. kurzus a szakmai ismeretek és kompetenciák elmélyítésére szolgáló tanegység, mely szorosan kapcsolódik az Óvodai keresztyén nevelés II. kurzushoz, s az elméleti ismereteket gyakorlati tapasztalatszerzéssel kívánja bővíteni, elsősorban egy választott ünnepkörhöz kapcsolódó tervezőmunka megvalósításával, szakmai elemzésével.					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
A szeminárium a szakmai ismeretek és kompetenciák elmélyítése érdekében az Óvodai keresztyén nevelés II. kurzus témaköreit a gyakorlat felől mélyebben vizsgáló és bemutató tanegység. Óvodai keresztyén nevelés feldolgozó szeminárium II. kurzus az egyház fenntartású óvodák küldetésének, működésének, kapcsolatrendszerének, óvoda- és gyermekképzésének, nevelési programjainak, az alkalmazott módszereinek, hetirendjének, témaheteinek mélyebb megismerésére vállalkozik a szakma meghívott képviselői segítségével és a hallgatók hospitálásain, kooperatív tevékenységén, prezentációin keresztül.					
ÉVKÖZI TANULMÁNYI KÖVETELMÉNYEK:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktív részvétel az órákon, kooperatív tevékenységek és hospitálások során. 2. Az egyházi ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan témahét és tevékenységtervezet készítése, bemutatása a hallgatói csoportban. 3. Pedagógiai napló készítése. 					
SZAKIRODALOM:					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Balázné Szűcs Judit – Szaitzné Gregorits Anna: <i>Szabadon, játékosan, örömmel. A komplex foglalkoztatás kézikönyve.</i> Budapest, 1998. ▪ Baldermann, Ingo: <i>A gyerekek felfedezik magukat a zsoltárokbán.</i> Ford. Wagner Szilárd. = Lelkipásztor. 77. 2002. 2. 57-60. ▪ Bálint Sándor: <i>Ünnepi kalendárium – karácsony, húsvét, pünkösd. Nagy ünnepeink a hazai és közép-európai hagyományvilágból.</i> Szeged, 1998. ▪ Brummelen, Harro van: <i>Istennel az osztályteremben. Keresztyén tanulási és tanítási módszerek.</i> ACSI Keresztény Alapítvány, Budapest, 1996., 2017. ▪ Dráviczki Csaba: <i>Áhítatok óvodások számára. Báránka füzetek I-III.</i> RPI, Budapest, 2012., 2013. http://refpedi.hu/b%C3%A1r%C3%A1nyka-f%C3%BCzetek-0 ▪ Fisher, Robert: <i>Hogyan tanítsuk az értékeket?</i> In ÚPSz 2012./4-6. 111-122. ▪ Fisher, Robert: <i>Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni erkölcsről és érényekről.</i> Műszaki K., 2008. ▪ Fodorné Nagy Sarolta: <i>A katechézis kommunikációs problémái.</i> Kálvin Kiadó, Budapest, 1996. ▪ Gaudy László: <i>A bibliai történetek tanításának valláspedagógiai módszertana.</i> Debrecen, 1921. ▪ Gyökössy Endre: <i>Hogyan tartsunk gyermekbibliaórát? Kis módszertan.</i> Kálvin K., Bp., 2003 és későbbi kiadások. ▪ Kelemen Zoltánné: <i>Áhítatok óvodások számára. Báránka füzetek IV-V.</i> RPI, Budapest, 2013. http://refpedi.hu/b%C3%A1r%C3%A1nyka-f%C3%BCzetek-0 ▪ Kiss Tihamér: <i>A gyermek erkölcsi fejlődése.</i> Református Pedagógiai és Katechetikai Füzetek, RPI, Budapest, 2000. ▪ Korherr, Edgar Josef: <i>Hogyan tanítsunk imádkozni? Hogyan tanuljunk imádkozni?</i> Jel Kiadó, Budapest, 2002. 					

- Lehoczky Mária Magdolna: *Az ünnep és ünneplés motívumai valláspedagógiai megközelítésben.* In Dicsőség tükre (Szerk.: Pap Ferenc), KRE – L' Harmattan, Bp., 2014. 193-213.
- Leuween, van Marius: *Ünnepről ünnepre. A keresztyén ünnepek története és lényege.* Exit Kiadó, Budapest, 2009.
- Nagy Jenőné: *Csak tiszta forrásból. Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel.* Alternatív program. 1996-2002.
- Pap Ferenc: *Az egyházi év.* Károli Gáspár Református Egyetem–L'Harmattan Kiadó, Bp., 2016.
- Pap Ferenc: *Mit miért (nem) ünneplünk?* In Protestáns Téka KRE HTK III. évf. 5-6. sz. (2008. szeptember-október) 32-35.
- Pap Ferenc: *Természet az énekeskönyvben, liturgia a természetben.* In: Magyar Református Nevelés VII (2006/4-5) 17-19.
- Ranwez, Pierre: *A kisgyermek vallási nevelése.* Budapest, 1994.
- Schweitzer, Friedrich: *Vallás és életút. Vallási fejlődés és keresztyén nevelés gyermek- és ifjúkorban.* Kálvin Kiadó, Budapest, 1999.
- Sennhauser, Walter: *Kérlek, ne oktass!* Kálvin K., 1999.
- Somfalvi Edit: *Bibliai történetek átadása gyermekeknek a mesepszichológia újabb szempontjai alapján.* In Református Szemle, 2008. március-április 2. szám, CI. évf. 135-150. <http://konyvtar.proteo.hu/hu/publikacio/277>
- Szarka Júlia: *Elkötelezettség – zenei anyanyelvünkért!* In Méhes Balázs (szerk.): *Lelki arcunk. Tanulmányok Szenczi Árpád hatvanadik születésnapja alkalmából.* KRE – L'Harmattan, Bp., 2016. 201-207.

Egyházi fenntartású pedagógiai intézetek honlapjai

- Baptista Pedagógiai Intézet <http://pedintezet.baptistaoktatas.hu/>
- Evangélikus Pedagógiai Intézet (EPSZTI) <https://epszti.hu/>
- Katolikus Pedagógiai Intézet <https://www.katped.hu/>
- Református pedagógiai Intézet (RPI) <http://www.refpedi.hu/>

Törvényi és egyéb szabályzók

- 2011. évi CCVI. törvény *a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról*
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=143091.338514
- 2011. évi CXC. törvény *a nemzeti köznevelésről*
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139880.329881
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=140968.356005
- MRE hittanoktatási törvénye. 2016. évi I. törvény *a református hittanoktatásról* (a 2007. év II. törvény; a 2013. évi VI. törvény; a 2015. évi II. törvény és a 2016. évi I. tv. módosításaival egységes szerkezetben).
http://www.reformatus.hu/data/documents/2016/06/08/2007_evi_II_2016.I_HITTAN.pdf
- MRE köznevelési törvénye. 1995. évi I. törvény *a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye* (az 1998. évi I.; a 2005. évi II. és a végrehajtási utasítással, továbbá a 2013. évi V. tv. átfogó módosításaival egységes szerkezetben).
http://reformatus.hu/data/documents/2014/09/02/1995_evi_I_tv_2013_evi_V_KOZNEVELES.pdf
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet *az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról*
http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=157536.357114
- Kövér Sándorné – Papp Lászlóné – Váradí Gáborné: *A református óvodai nevelés keretprogramja.* Budapest, Református Köznevelési és Közoktatási Intézet 1998.
http://refpedi.hu/hatteranyagok/ovoda/ovi_kerettanterv1998.pdf

Egyházi fenntartású óvodák közzétételi listái, dokumentumai, pedagógia, nevelési programjai.

Mozgásfejlesztés specializáció

PK ON2213017 PK OL2213017			ANATÓMIA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel:	
			-	-	
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	15	1	2	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA

A tantárgy oktatásának célja, hogy a mozgásfejlesztés specializáción résztvevő hallgató alapozó ismereteket szerezzen az ember anatómiai sajátosságait illetően. A tantárgy kiemelt feladata az egyes szervek, szervrendszerek felépítésének, szerepének megismerése, fejlődésük áttekintése. A tantárgy tartalmának sikeres elsajátításával képessé válik a hallgató további, részletes tájanatómiai és idegéletani ismeretek befogadására.

A hallgató ismeri az emberi test biológiai szerveződési szintjeit, tájékozott sejttani, szövettani, szervrendszertani ismeretekben. Képes reagálni a normáktól eltérő, életműködési állapotokra, alkalmazza funkcionális anatómiai ismereteit az óvodai mozgásfejlesztő munkájában. Keresi az egészségtudományban elfogadott, innovatív megoldásokat, mindennapos munkájába beépíti ismereteit. Empatikus az embertársakkal és kiemelten a kisgyermekkel szemben, felelősséget vállal a rábízott gyermek egészségéért, egészségfejlesztéséért, felelősen gondolkodik és partnerként működik közre egészségnevelési és –fejlesztési programokban

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- Sejtbiológiai és szövettani alapismeretek. A homeosztázis fogalma. Az emberi testet felépítő sejtek, szövetek típusai, jellemzői. - Embriológia, a méhen belüli fejlődés legfontosabb állomásai.
- A mozgás szervrendszere: - A passzív mozgás-szervrendszer: csontváz és ízületek felépítése.
- Az aktív mozgás-szervrendszer: izomrendszer anatómiai felépítése.
- A keringési rendszer és az emésztőrendszer anatómiai felépítése.
- A légzőrendszer felépítése és működése. A kiválasztó szervrendszer felépítése és működése.
- A belső elválasztású mirigyek anatómiája.
- Az immunrendszer jellemzői és feladatai. A női és a férfi nemi szervek anatómiája.
- A központi idegrendszer: agyvelő, gerincvelő felépítése.
- A környéki idegrendszer: agyidegek, gerincvelői idegek, perifériás dúcok felépítése.
- Érzékszervek: A szem és a fül felépítése, a látás, a hallás, és az egyensúlyozás anatómiai alapjai. A bőr, mint érzékszerv, az ízlelés és szaglás szervei.

SZAKIRODALOM:

Kötelező:

Darvay Sarolta – Hill Katalin - Vitályos Gábor Áron: Összeállítás a Funkcionális anatómia tantárgyhoz csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvopedagógus és tanító szakos hallgatók részére, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Természettudományi Tanszék, Budapest, 2012.

Ajánlott:

Abrahams, P.: Az emberi test atlasza. Teljes áttekintés testünk működéséről, GABO Könyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 9639421995

Donáth Tibor: Anatómiai atlasz, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2010. ISBN 9632426878

Tarsoly Emil: Funkcionális anatómia, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2010. ISBN 9632425324

PK ON2213018 PK OL2213018			MOZGÁSFEJLESZTÉS I.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel -	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 4	Féléves óraszám: 45	Heti óraszám: 3	Kredit: 4	Óra típusa: szeminárium	Értékelés módja: évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
<p>A központi idegrendszer érési folyamata és a mozgásfejlődés egymással szoros egységben biztosítja az értelem fejlődését. A tanulási nehézségek megelőzésében és terápiájában kiemelkedő szerepe van a mozgásfejlesztésnek, mely segítségével hatni lehet az idegrendszerre.</p> <p>A fejlesztés célja a mozgásfejlődés és ezáltal az idegrendszerfejlődés helyes irányba terelése. Célunk, hogy a hallgatók olyan módszertani eszköztárral rendelkezzenek, mellyel a mindennapok során -óvodai kereteken belül- képesek legyenek a problémák felismerésére, megértésére, kezelésére az óvodai foglalkozások, valamint a szabadidős tevékenységek során.</p>					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
Főbb témák:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Reflexek (Mozgásfejlődés a primitív reflexek tükrében. A primitív reflexek fennmaradásának tünetei, következményei óvodás korban. A primitív reflexek felülírását segítő mozgássorok alkalmazása csoportos foglalkozásokon.) 2. Elemi mozgások (Elemi mozgás fejlődés elmaradásának következményei. Csoportos fejlesztési módszertan, és feladattár.) 3. Gondolkodási műveletek (Emlékezet, memória, figyelem, problémamegoldó gondolkodás, összefüggések, logika. Csoportos fejlesztési módszertan, és feladattár.) 4. Finommozgások (Finommozgás gyengesége, következményei. Csoportos fejlesztési módszertan, és feladattár) 5. Egyensúlyérzék (Egyensúlyérzék alapjai, fejlődési problémái. Csoportos fejlesztési módszertan, és feladattár.) 6. Megkésett mozgás (Mozgás fejlődés elmaradásának következményei.) 7. Mozgáskoordináció 8. Szenzomotoros fejlődés, és lemaradásának következményei 					
SZAKIRODALOM:					
<ul style="list-style-type: none"> • Dr. Katona Ferenc: Az öntudat újraébredése (Medicina 2001.) • Dr. Katona Ferenc, Berényi Marianne: Fejlődésneurológia (Medicina 2014) • Porkolábné Balogh Katalin: A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók fejlődése, a tanulási nehézségek korai felismerésének lehetőségei http://mek.oszk.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0039/balogh_pedpszich0039.html • Tótszöllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában 2006. Bővített kiadás • Tótszöllősy Tünde: Az idegrendszer érését mérő mozgásteszt (Óvónők kincsestára E3.3.1-20.o) RAABE 2004. Dec.. • Sally Goddard Blythe: Reflexek, tanulás és viselkedés Medicina 2006 • Szentgyörgyi Zoltán-Weeglárz Bálint: Tér- és helyzetérzékelést fejlesztő gyakorlatok Flaccus 2006. • Selikowitz, Mark: Figyelemzavaros hiperaktivitás ADHD (Medicina 2010) • Schopler Eric szerk. Életmentő kézikönyv krízishelyzetek megoldásához autizmusban (Kapocs 2002.) • Wender, Paul H.A: hiperaktív gyermek, serdülő és felnőtt - Figyelemzavar egy egész életen át (Medicina) 					

PK ON2213019 PK OL2213019			MOZGÁSFEJLESZTÉS II.		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213018 PK OL2213018		Vizsgajelentkezési előfeltétel: -
Ajánlott félév: 5	Féléves óraszám: 45	Heti óraszám: 3	Kredit: 4	Óra típusa: szeminárium	Értékelés módja: évközi jegy
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
<p>A központi idegrendszer érési folyamata és a mozgásfejlődés egymással szoros egységben biztosítja az értelem fejlődését. A tanulási nehézségek megelőzésében és terápiájában kiemelkedő szerepe van a mozgásfejlesztésnek, mely segítségével hatni lehet az idegrendszerre.</p> <p>A fejlesztés célja a mozgásfejlődés és ezáltal az idegrendszerfejlődés helyes irányba terelése. Célunk, hogy a hallgatók olyan módszertani eszköztárral rendelkezzenek, mellyel a mindennapok során - óvodai kereteken belül - képesek váljanak a problémák felismerésére, megértésére, kezelésére az óvodai foglalkozások, valamint a szabadidős tevékenységek során.</p>					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
Főbb témák:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Beszédfejlődési problémák, beszédképesség, beszédértés, beszéd figyelem, beszédpercepció (Mégkésett beszédfejlődés) 2. Dominanciák (Kéz-, szem-, fül-, láb dominancia. Csoportos fejlesztési módszertan, és feladattár.) 3. Részképességek 4. Alapvető kultúrtechnikák komplex fejlesztésének lehetőségei 5. Térérzékelés, térirányok felismerése síkban és térben, testséma 6. Tanulási problémák fejlesztése fókusz és koncentrációs feladatokkal 7. Feladattudat, és feladattartás fejlesztési lehetőségei 8. Beilleszkedési nehézségek, viselkedési zavarok, figyelemzavar, együttműködési nehézségek (Leggyakoribb tünetek. Csoportos fejlesztési módszertan, és feladattár.) 					
SZAKIRODALOM:					
<ul style="list-style-type: none"> • Dr. Katona Ferenc: Az öntudat ébredése (Gondolat 1979); • Dr. Katona Ferenc: Az öntudat újraébredése (Medicina 2001.) • Dr. Katona Ferenc, Berényi Marianne: Fejlődésneurológia (Medicina 2014) • Porkolábné Balogh Katalin: A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók fejlődése, a tanulási nehézségek korai felismerésének lehetőségei • http://mek.oszk.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0039/balogh_pedpszich0039.html • Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában 2006. Bővített kiadás • Sally Goddard Blythe: Reflexek, tanulás és viselkedés Medicina 2006 • Szentgyörgyi Zoltán-Weeglárz Bálint: Tér- és helyzetérzékelést fejlesztő gyakorlatok Flaccus 2006. • Selikowitz, Mark: Figyelemzavaros hiperaktivitás ADHD (Medicina 2010) • Schopler Eric szerk. Életmentő kézikönyv krízishelyzetek megoldásához autizmusban (Kapocs 2002.) • Wender, Paul H.A: hiperaktív gyermek, serdülő és felnőtt - Figyelemzavar egy egész életen át (Medicina) 					

PK ON2213020 PK OL2213020			NEUROANATÓMIA		
			Tárgyfelvételi előfeltétel PK ON2213017 PK OL2213017	Vizsgajelentkezési előfeltétel: -	
Ajánlott félév: 5	Féléves óraszám: 15	Heti óraszám: 1	Kredit: 2	Óra típusa: előadás	Értékelés módja: vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA					
<p>Cél, hogy a mozgásfejlesztés specializáción résztvevő óvodapedagógus szakos hallgató ismereteket szerezzon az emberi szervezet idegrendszerének morfológiáját és idegéletteni folyamatait illetően. A tantárgy tartalmának sikeres elsajátításával képessé válik a hallgató a specializáció további, gyakorlati szakismereteinek befogadására.</p> <p>A hallgató ismeri az ember idegrendszerének anatómiai és életteni felosztását, tájékozott az elemi idegjelenségekről, spontán előhívható ismeretei vannak idegéletteni témakörben. Alkalmazza a humán anatómia kurzussal megalapozott, a teljes emberi idegrendszert felölelő ismereteit az óvodai mozgásfejlesztést segítő munkájában. Értelmezi és magyarázni képes ismertebb neurológiai eseteket, meggyőzően indokolni képes a mozgásfejlesztést eredményező gyakorlatok szükségét. Élethosszig fenntartja érdeklődését az óvodai mozgásfejlesztés témakörében, lelkesen keresi az innovatív megoldásokat, igénye van a neurológia által feltárt újabb tudásanyag és igazolt terápiák elsajátítására. Felelősséget vállal a tőle elvárható szinten az óvodai közösség egészségéért, egészségfejlesztéséért, szerepvállalásával segíti az óvodai egészségnevelés folyamatát.</p>					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
<ul style="list-style-type: none"> - A „neuronelmélet” tudománytörténeti fejlődésének áttekintése - Neuronok és gliasejtek sejtélettana - Elemi idegjelenségek - nátrium-kálium ionpumpa – membránpotenciál változások - nyugalmi potenciál, akciós potenciál- depolarizáció, repolarizáció fogalmak - Inger felfogása, ingerületképzés és ingerület továbbítása - Szinapszisok és típusai - serkentő és gátló szinapszisok ingerületátvivő anyagok (neurotranszmitterek) - Központi idegrendszer: az agyvelő (kiemelten a kisagy és a határkérgi rendszer) és a gerincvelő működése - Környéki idegrendszer: gerincvelői idegek, agyidegek, perifériás dúcok működése – reflexív fogalma, típusok - A vegetatív idegrendszer szimpatikus és paraszimpatikus működése - A szomatikus idegrendszer mozgató és érző működése - Érzékszervek élettana: a látás, a hallás, az egyensúlyozás, a bőrérzékelés, az ízérzékelés és a szaglás neurofiziológiája. 					
SZAKIRODALOM:					
<p>Kötelező:</p> <p>Darvai Sarolta – Hill Katalin - Vitályos Gábor Áron: Összeállítás a Funkcionális anatómia tantárgyhoz csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus és tanító szakos hallgatók részére, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Természettudományi Tanszék, Budapest, 2012.</p>					
Ajánlott:					

Komoly Sámuel, Palkovits Miklós: Gyakorlati neurológia és neuroanatómia, Medicina Könyvkiadó Zrt., 2018. ISBN 978963226 6817
Tarsoly Emil: Funkcionális anatómia, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2010. ISBN 9632425324